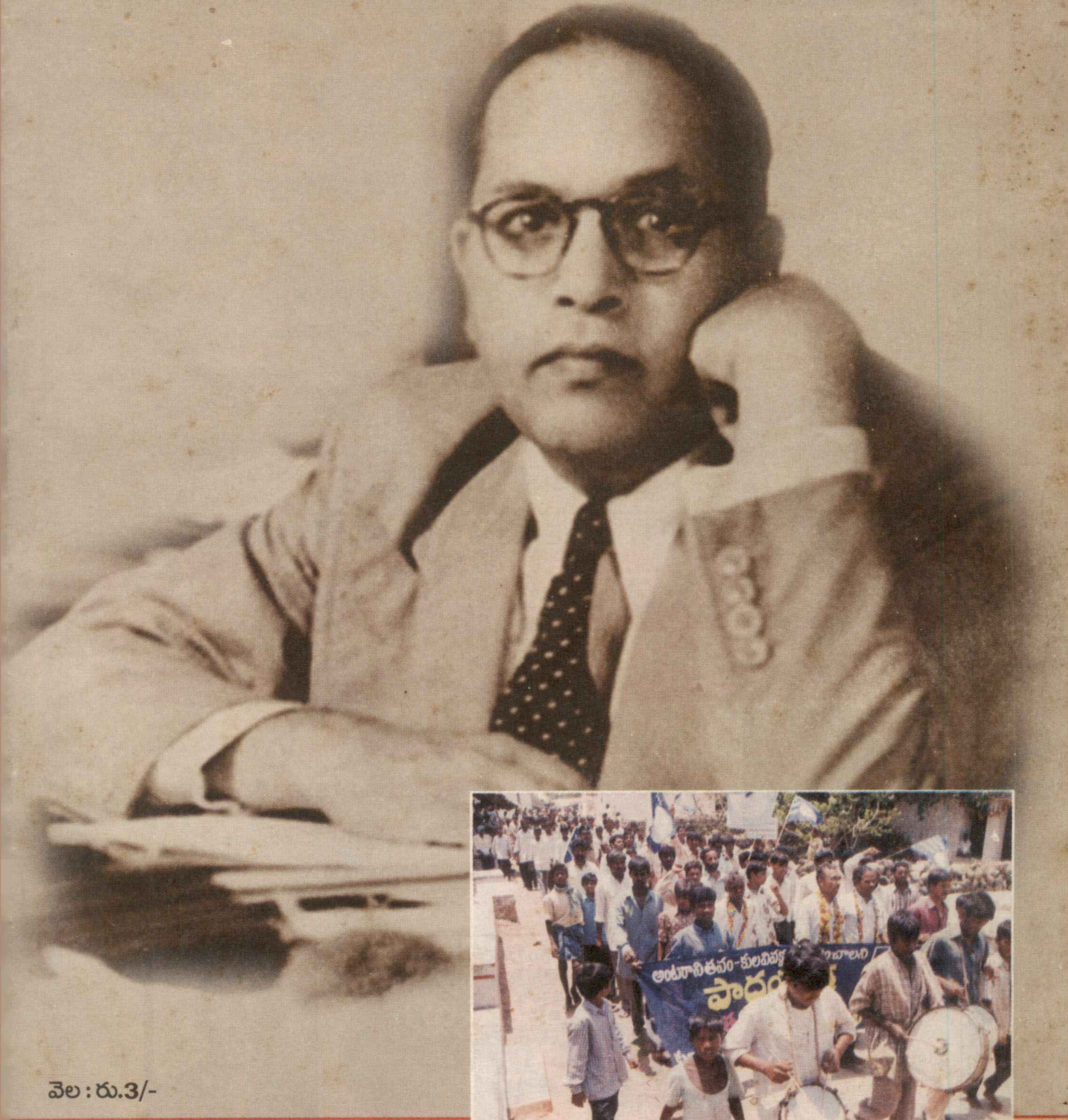

ప్రజాశక్తి

ఏప్రిల్ 14, 2002

అంబేద్కర్
జయంతి
ప్రత్యేక
సంచిక

వెల: రు.3/-

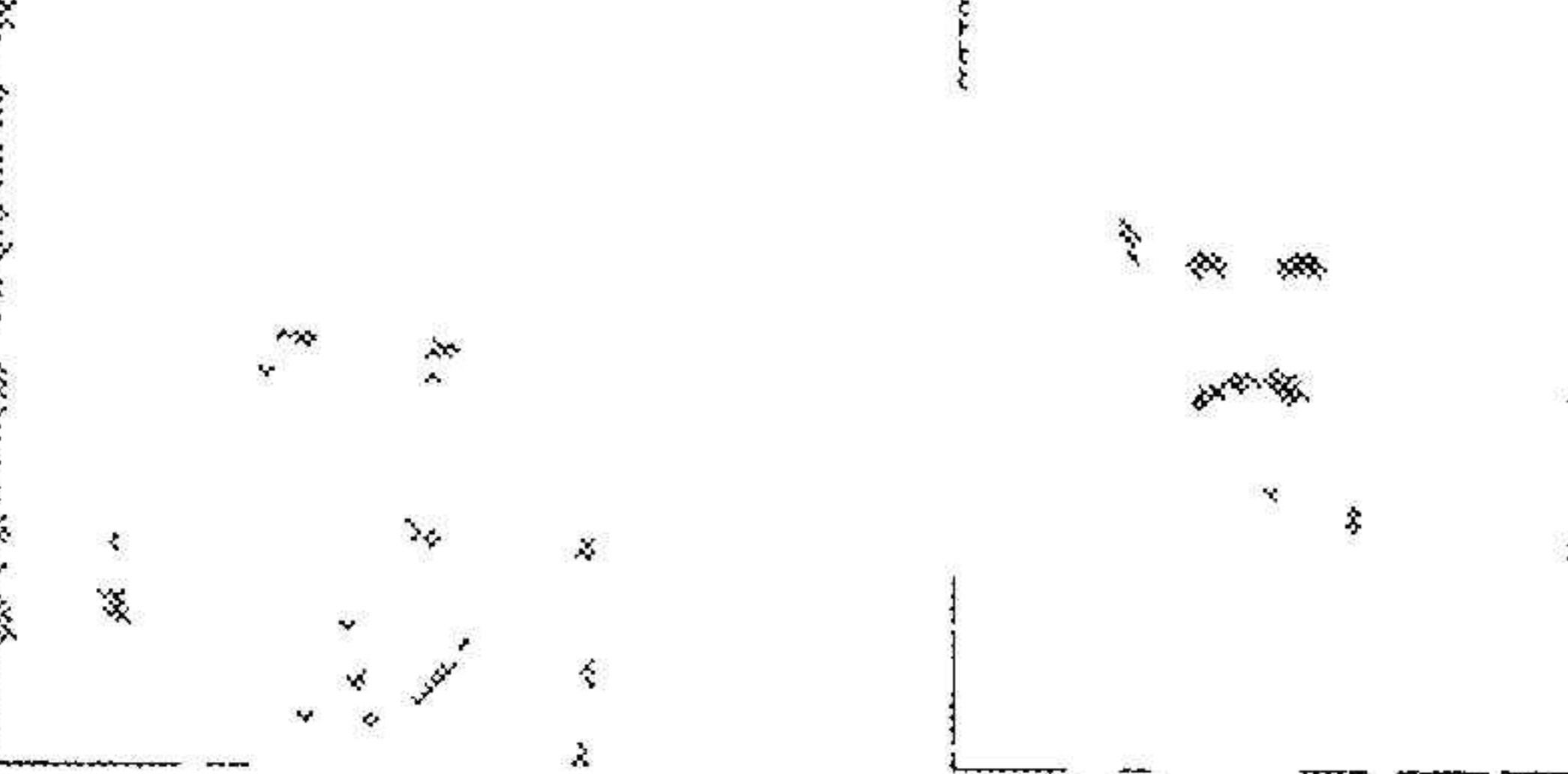
సామాజిక న్యాయం కోసం సమగ్ర పోరాటం

శుభాకాంక్షలతో.....

అభివృద్ధి
పథంలో

రామచంద్ర గ్రామ పరిషత్తు

నంగునూరు మండలం, మెదక్ జిల్లా.

శ్రీ నారాచంద్రబాబునాయుడు గారు
మ్యూజిమెంట్రీ

శ్రీ దేవ కిషోర్యు
సర్పంచ్, రాంఘాల్

వార్డు సభ్యులు : అనగోని లింగం గౌడ్,
మాతపూరి సిద్ధయ్యగౌడ్, ఎనగందుల రాజయ్య
మాదిగ, బోడిగె రామమ్మ, దేవర రాజయ్య,
నారోజు బాపుచారి, అయిలపురం
కృష్ణమూర్తిగౌడ్, 8. వి. లచ్చవ్వ

పనికి ఆహార పథకం క్రింద అభివృద్ధి పనులు : 1) గ్రామంలో ఇంటర్నల్ రోడ్ల నిర్మాణం 94 వేలు, 2) ఎస్.టి కాలనీలో ఇంటర్నల్ రోడ్లు నిర్మాణం 25 వేలు, 3)ఎస్.సి. కాలనీలో ఇంటర్నల్ రోడ్ల నిర్మాణం 30 వేలు, 4) పాత బావుల పూడ్చివేత 3 లక్షలతో, 5) వడ్డెర కాలనీలో ఇంటర్నల్ రోడ్లు 30 వేలు, 6) రామాలయం నుండి మంచినీటి బోర్ వెల్ వరకు ఇంటర్నల్ రోడ్ల నిర్మాణం 84 వేలు, 7) మురికి కాలువల నిర్మాణం లక్ష 20 వేలు, 8) ప్రాథమికోన్నత పాఠశాల ఆవరణలో వాటర్ ట్యాంకు నిర్మాణం 1.50 వేలు, 9) పెంటగుంతలు, ఇంకుడు గుంతల తవ్వకం 70 వేలు

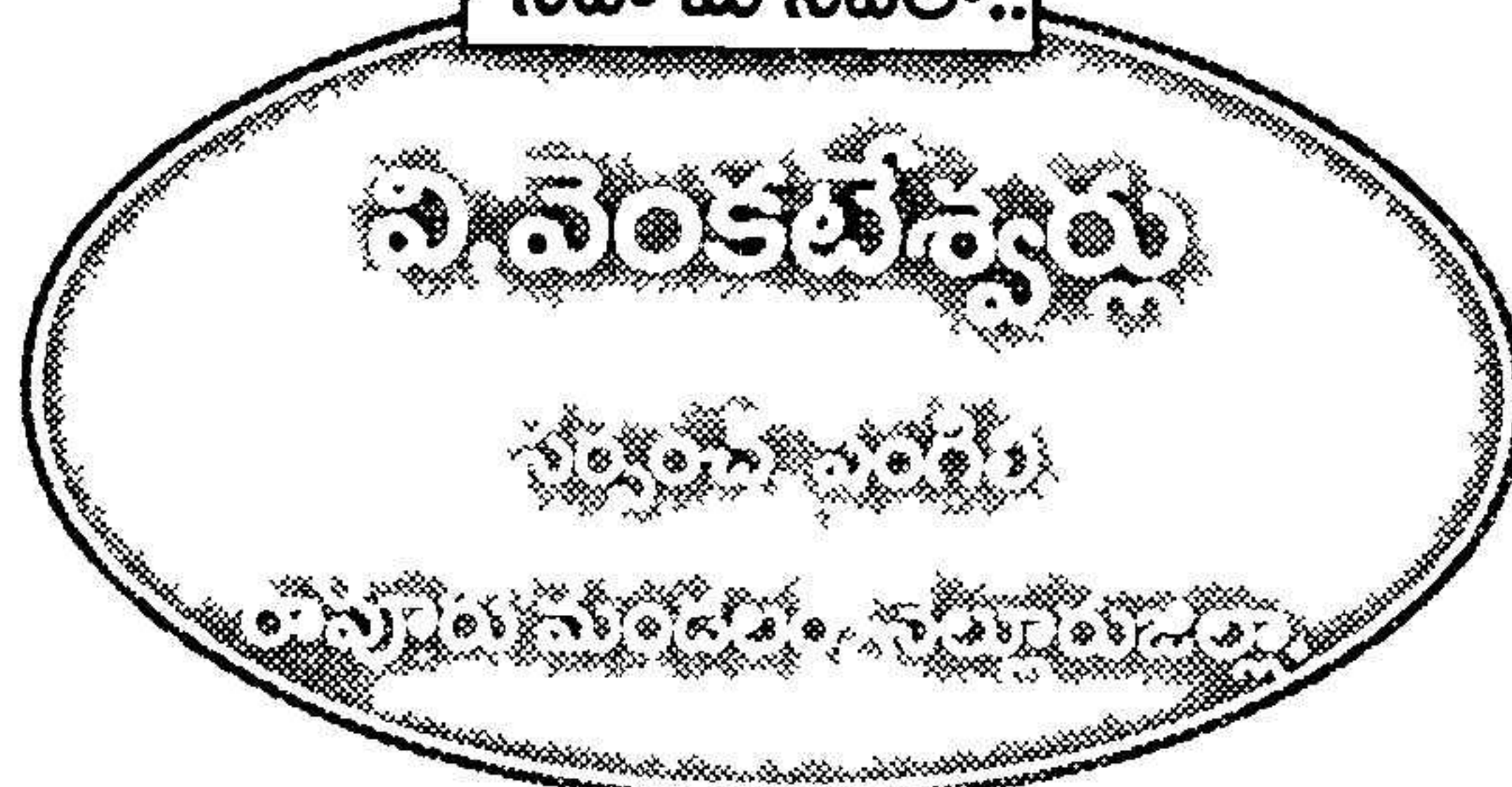
నంగిటి గ్రామపంచాయతీ ప్రజలకు నిరంతర నివృత్తి చిహ్నం కల్పం

ఆనం రామనారాయణరెడ్డి
ఎమ్మెల్యే రావులు

ఎమ్మెల్యే ఆనం రామనారాయణరెడ్డి గారి
సహకారంతో మరియు పంచాయతీ ప్రజల అండదండలతో
పంచాయతీ అభివృద్ధికి కృషిచేస్తామని
మనవి చేసుకొనుచున్నాము.

సదా మీ సేవలో..

లోకికతత్వ పరిరక్షణ అంబేద్కర్ కు నివాళి

డా॥ బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ విరచిత భారత రాజ్యాంగ మౌలిక లక్ష్యమైన లోకికతత్వానికి నేడు తీవ్రమైన ప్రమాదం ఏర్పడింది. మతేన్నాద బి.జె.పి. అధికారం చేపట్టిన నాటినుండి దేశంలోని మైనారిటీలకు భద్రతలేకుండా పోయింది. ముస్లింలు, క్రైస్తవులు ఇతర మైనారిటీలు నిరంతరం దాడులకు, దౌర్జన్యాలకు లోనవుతున్నారు. దళిత క్రైస్టియన్లు తీవ్రమైన వివక్షకు గురవుతున్నారు. కేవలం మతం ఆధారంగానే వీరు రాజ్యాంగం దళితులకు ప్రసాదించిన అన్ని సౌకర్యాలను కోల్పోతున్నారు. ఆఖరికి ప్రభుత్వరంగ, ప్రైవేటీకరణతో రిజర్వేషన్లకు అర్హం లేకుండా పోతున్నది. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాలు సామాజిక న్యాయానికి గొడ్డలిపెట్టుగా మారాయి. రాజ్యాంగ మౌలిక సూత్రాలను అపహాస్యం చేస్తున్నాయి.

గత నెలరోజులుగా గుజరాత్ లో సాగుతున్న మారణకాండ మానవత్వానికే మాయని మచ్చగా మారింది. గోద్రా ఘటనను సాకుగా తీసుకొని ప్రతీకార హింసాగ్నిని ఆర్.ఎన్.ఎస్. విశ్వహిందూ పరిషత్లు

వి.శ్రీనివాసరావు

ఎడిటర్

రెచ్చగొట్టాయి. అక్కడ నరేంద్రమోడి నాయకత్వంలోని ప్రభుత్వం అగ్నికి ఆజ్యం జోడి చేసింది. ఇప్పటికీ వెయ్యిమందికి పైగా మతేన్నాద మంటల్లో ఆహుతి అయ్యారు. ఈ మంటలను మరింత ఎగదోసి మెజారిటీ మతస్థుల మనోభావాలను సానుకూలంగా మలుచుకొని రాజకీయంగా లబ్ధిపొందాలని ఆరాటపడుతున్నది. ఈ బీభత్సం గుజరాత్ కే పరిమితం కాలేదు. దేశమంతటికీ విస్తరిస్తుంది. ప్రజల హృదయాలను విషమయం చేస్తుంది. కాలనాగై కాటువేస్తుంది. ఇలాంటి రాక్షస సంతతిని దృష్టిలో పెట్టుకొని బాబాసాహెబ్ మన దేశాన్ని మతాతీత రిపబ్లిక్ గా ప్రకటించారు. యావత్ దేశము ఈ భావనలను సమర్థించింది. మత సామరస్యం కోసమే ఆనాడు జాతిపిత గాంధీజీ 'మతేన్నాద' చేతిలో హతుడయ్యాడు. నాటినుండి నేటివరకు గాడ్సే వారసులైన ఆర్.ఎన్.ఎస్. వారి పరివారం దేశాన్ని దహిస్తూనే వుంది. బి.జె.పి. అధికారం చేపట్టడంతో పరిస్థితిలో గుణాత్మక మార్పు వచ్చింది. లోకిక పునాదికే ప్రమాదం ఏర్పడింది. విద్య, దేశరక్షణ, దేశ

విదేశాంగ శాఖలలో ఆర్.ఎన్.ఎస్. ముష్కర మూకను ప్రవేశపెట్టి పెద్దపీట వేశారు. "ఊహతెలియని పసివయస్సులోనే మెదడులను మొద్దుబార్చి, మతేన్నాద బానిసత్వంలోకి దించుతున్నారు. దానికి చదువుల సరస్వతిని సాధనం చేసుకుంటున్నారు. ఇలాంటి ఫాసిస్ట్ శక్తులకు వత్తాసునిచ్చి నిలబెడుతున్నది తెలుగుదేశం పార్టీ ఆ పార్టీ తన సంకుచిత ప్రయోజనాలకోసం అవకాశవాదంతో బి.జె.పి. సరసన చేరింది. ఆ రకంగా అంబేద్కర్ ఆశయంపై సమ్మెటపోటు వేసింది. ఇదే పార్టీ ప్రపంచబ్యాంకుకు లొంగిపోయి దాని విధానాలను అరువు తెచ్చుకుంది. ఛార్జీలు, పన్నుల రూపంలో వేలకోట్ల రూపాయల భారాన్ని సామాన్యులపై మోపింది. మరోవైపు సంపన్నులకు రాయితీల జల్లులు కూడా కురిపిస్తున్నది. ప్రభుత్వ సహకార రంగాలను కారు చౌకగా కట్టపెడుతున్నది. ఉద్యోగులను, కార్మికులను నిర్దాక్షిణ్యంగా తరిమివేస్తుంది. ఉపాధికి తలుపులు మూసింది. ఈ స్థితిలో రిజర్వేషన్ల అమలే ప్రశ్నార్థకమైందని ఈ విధంగా అంబేద్కర్ కు అపచారం చేసింది.

వివిధ వర్గాల, తరగతుల ప్రజలు వామపక్షాలు ఇంకా అనేక ప్రజా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో ప్రతిఘటించి పోరాటాలు జరుపుతుండగా కొంతమంది ఈ ప్రమాదకర విధానాలతో లాలూకుస్తే నడుపుతున్నారు. దళిత నేస్తం అని చెప్పుకునే బి.ఎన్.పి. ఉత్తరప్రదేశ్ లో బి.జె.పి.తో కుమ్మక్కవుతున్నాం. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో తెలుగుదేశం ప్రధానంగా బలపరచడం ద్వారా కొందరు దళితులకు తీవ్రహాని చేస్తున్నారు. మరికొంతమంది ప్రపంచీకరణ వల్ల దళితులకు ప్రమాదం లేదంటూ, సన్నాయి నొక్కులు నొక్కుతున్నారు. సంస్కరణలకు అనుకూలంగా దళితులని మలిచేందుకు పాటుపడుతున్నారు. ఇలాంటి శక్తుల్ని దూరంగా వుంచటం దళితులకు, దళిత ఉద్యమాలకు శ్రేయస్కరం. అంబేద్కర్ జయంతి సందర్భంగా ప్రపంచబ్యాంకు సంస్కరణలకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతామని లోకికతత్వాన్ని పరిరక్షిస్తామని ప్రతి ఒక్కరూ ప్రతిన బూనాలి. అదే ఆ మహనీయునికి అందించే నివాళి.

అంబేద్కర్ జీవితంలో ముఖ్య ఘట్టాలు

అంబేద్కర్ జీవితంలో ముఖ్య ఘట్టాలు	2
దళితులపై కొనసాగుతున్న దమనకాండ	
జాన్ వెన్సి	3
హైటెక్ రాజ్యంలో అడుగంటిన దళిత సంక్షేమం	
ఎస్.వెంకట్రావు	5
వృత్తి కులాల వెన్ను విరుస్తున్న ఆర్థిక విధానాలు	
కో.ప్ర.	8

దళిత వర్గాల అభివృద్ధి - జర్జీవన్ అభిప్రాయాలు

తె.ర.	9
ఆంధ్రదేశంలో అంబేద్కర్	10, 11
కులవివక్షపై పున్నయ్య కమిషన్ సిఫార్సులు	13
అంబేద్కర్ ప్రతిపాదించిన జాతీయ సామ్యవాదం	14
దర్జన్ అనుభవాల నుండి పాఠాలు నేర్చుకుందాం!	15
దర్జన్ లో భారత అధికార బృందం సిగ్గుమాలిన తీరు	
ప్రకాష్ కరత్	17
భోపాల్ ప్రకటన	18

ప్రకాశక్తి సాహితీ సంస్థ తరపున ప్రచురణకర్త, ముద్రాపకుడు : వి.కృష్ణయ్య ఎడ్డిక్యూటివ్ ఎడిటర్ : వి.శ్రీనివాసరావు

★ 14 ఏప్రిల్ 1891న 'మౌ' పట్టణం (మధ్యప్రదేశ్)లో జననం. తండ్రి రాంజీ సక్పాల్, తల్లి భీమాబాయి. తల్లిదండ్రులకు 14వ సంతానం. స్వగ్రామం మహారాష్ట్రలోని రత్నగిరి జిల్లా ఖేడ్ తాలూకాలోని అంబవాడ అనే చిన్న గ్రామం. ఆరేళ్ళ చిరుప్రాయంలోనే తల్లి మరణం.

★ 1907లో మెట్రిక్యులేషన్ ఉత్తీర్ణత. ఎలిఫిన్స్టన్ కళాశాల ప్రవేశం. వివాహం.

★ 1912లో బొంబాయిలోని ఎలిఫిన్స్టన్ కళాశాల నుండి డిగ్రీ

★ 1913లో బరోడా మహారాజు ఆర్థిక సహాయంతో అమెరికాలో ఉన్నత విద్యాభ్యాసానికి పయనం.

★ 1915లో కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఎం.ఎ. డిగ్రీ.

★ 1932లో గాంధీజీతో పూనా ఒడంబడిక.

★ 1935లో బొంబాయిలో ప్రభుత్వ న్యాయశాస్త్ర కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ గా నియామకం.

★ 1936లో భారతదేశంలోని అణగారిన వర్గాలు, కార్మికుల ప్రయోజనాల పరిరక్షణకు ఇండిపెండెంటుగా లేబర్ పార్టీ స్థాపన.

★ 1939లో బొంబాయి శాసనసభ సభ్యత్వం.

★ 1942లో దళిత వర్గాల సమగ్రాభివృద్ధికి షెడ్యూల్డ్ కేస్స్ ఫెడరేషన్ స్థాపన.

★ 1942లో వైస్రాయి ఎగ్జిక్యూటివ్ కౌన్సిల్ సభ్యుడుగా (కార్మిక శాఖ) నియామకం.

★ 1945లో పీపుల్స్ ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ స్థాపన.

అంబేద్కర్ జీవితంలో ముఖ్య ఘట్టాలు

★ 1916లో న్యాయశాస్త్రం, ఆర్థిక శాస్త్రంలో పై చదువుల కోసం అమెరికా నుండి లండన్ పయనం. బరోడా సంస్థానం నుండి ఆర్థిక సహాయం నిలిపివేయడంతో విద్యాభ్యాసం పూర్తి కాకుండానే 1917లో స్వదేశానికి తిరిగి రాక.

★ 1917లో కొలంబియా విశ్వవిద్యాలయం నుండి పి.హెచ్.డి. బరోడా మహారాజు సంస్థానంలో మిలిటరీ సెక్రటరీగా ఉద్యోగం.

★ 1918లో బొంబాయి సిడెన్ హామ్ కళాశాలలో పొలిటికల్ ఎకానమీలో ప్రొఫెసర్ గా ఉద్యోగం. రెండవసారి విదేశాలలో విద్యాభ్యాసానికై లండన్ పయనం.

★ 1920లో 'మూక్ నాయక్' అనే పక్షపత్రిక ప్రారంభం.

★ 1921లో లండన్ విశ్వవిద్యాలయం నుండి ఎం.ఎస్.సి. డిగ్రీ పొందారు.

★ 1922లో 'రూపాయి సమస్య'పై వ్యాసం సమర్పణ, బారిష్టరు పట్టాకోసం గ్రేస్ ఇన్ లో ప్రవేశం.

★ 1923లో స్వదేశానికి తిరిగివచ్చి బొంబాయిలో న్యాయవాద వృత్తిలో ప్రవేశం.

★ 1924లో అస్పృశ్య నిర్మూలన అభివృద్ధికి కృషి చేసేందుకు బహిష్కృతహిత కారణి సభ ఏర్పాటు.

★ 1927లో మహద్ పట్టణంలోని చౌదార్ చెరువు నుండి అస్పృశ్యులు మంచి నీరుతాగే హక్కు కోసం పోరాటం.

★ 1927లో అస్పృశ్యతకు వ్యతిరేకంగా పోరాడేందుకు 'బహిష్కృత భారత్' అనే మరొక పక్షపత్రిక స్థాపన.

★ 1927లో బొంబాయి శాసనమండలి సభ్యుడుగా నియామకం.

★ 1930లో నాగపూర్ లో అఖిల భారత దళిత వర్గాల మహాసభ నిర్వహణ.

★ 1930లో 'జనతా' వారపత్రిక స్థాపన, కాలారామ్ దేవాలయ సత్కారహం.

★ 1930, 1931, 1932లలో లండన్ రౌండ్ టేబుల్ కాన్ఫరెన్సులలో అస్పృశ్యుల ప్రతినిధిగా వారి హక్కులకై పోరాటం.

★ 1946లో రాజ్యాంగ చట్ట సభ్యుడుగా ఎన్నిక.

★ 1947లో పండిత్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ మంత్రివర్గంలో కేంద్ర న్యాయశాఖ మంత్రిగా నియామకం. రాజ్యాంగ రచనా సంఘం అధ్యక్షునిగా ఎన్నిక.

★ 1948 నవంబర్ 4న రాజ్యాంగ ముసాయిదా రాజ్యాంగ చట్టసభకు సమర్పణ.

★ 1948 అక్టోబర్ లో హిందూకోడ్ బిల్లు పార్లమెంటుకు సమర్పణ.

★ 1949 నవంబర్ 26న రాజ్యాంగ చట్టసభచే రాజ్యాంగ చట్టం ఆమోదం.

★ 1950 జనవరి 26 నుండి నూతన రాజ్యాంగం అమలు.

★ 1950 ఔరంగాబాద్ లో మిళింత కళాశాల స్థాపన.

★ 1951 నెహ్రేబర్ లో హిందూకోడ్ బిల్లు తాను రూపొందించిన విధంగా ఆమోదం పొందనందుకు నిరసనగా న్యాయశాఖ మంత్రిగా రాజీనామా.

★ 1952 సిద్ధార్థ కాలేజ్ ఆఫ్ కామర్స్ అండ్ ఎకనామిక్స్ స్థాపన.

★ 1955 భారతీయ బౌద్ధ మహాసభ ఏర్పాటు.

★ 1956 అక్టోబర్ 14న నాగపూర్ లో లక్షలాది మంది అనుచరులతో బౌద్ధ ధర్మ స్వీకారం.

★ 1956 సిద్ధార్థ న్యాయశాస్త్ర కళాశాల స్థాపన.

★ 1956 డిసెంబర్ 6న మహాపరి నిర్వాణం.

★ 1990లో కేంద్రప్రభుత్వంచే భారతదేశంలో అత్యున్నత పురస్కారం 'భారతరత్న' ప్రదానం.

దళితులపై కొనసాగుతున్న దమనకాండ

టరానితనం, కుల నిర్మూలన, సామాజిక న్యాయానికై రాజీలేని పోరాటం నిర్వహించిన డా॥ బి.ఆర్.అంబేద్కర్ 112వ జయంతి ఉత్సవాలు జరుపుకుంటున్నాం. ఈ సందర్భంగా రాష్ట్రంలో దళిత, గిరిజనులపై కొనసాగుతున్న అమానుషమైన కుల వివక్ష, అత్యాచారాలను సమీక్షించుకోవడం సముచితం. మన రాష్ట్రం దేశంలోనే ఆదర్శవంతమైనదని, ప్రపంచంలో కూడా ప్రత్యేక గుర్తింపు వచ్చిందని ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు నాయుడు గారు ప్రచారం నిర్వహించుకుంటున్నారు. గత అంబేద్కర్ జయంతి నుండి నేటి వరకు దళితులపై కొనసాగుతున్న దారుణాలలో కొన్నింటిని పరీక్షిస్తే హైటెక్ పాలనలో 'మనుధర్మం నాలుగు పాదాలపై నడుస్తున్నదని' అర్థమవుతుంది.

కొనసాగుతున్న కులవివక్ష

అంటరానితనం, కులవివక్ష వికృత రూపాలు కొనసాగుతూనే వున్నాయి. హోటళ్ళలో రెండు గ్లాసుల విధానం, దేవాలయ ప్రవేశాలు అడ్డుకోవడంతో పాటు అనేక రకాలుగా కొనసాగుతున్నది. వరంగల్ జిల్లా చందూరు గ్రామంలో దళిత కుటుంబం ఆటో ఎక్కేందుకు వెళ్ళగా ఆటోలో కూర్చున్న అగ్రకుల దురహంకారి కులంతక్కువ వారిని నాతో సమానంగా కూర్చోనివ్వనని అడ్డుకున్నాడు. ఏమీ చేయలేక డ్రైవర్ సీటుకు ఒకవైపు భార్య, ఒకవైపు భర్త కూర్చుని ప్రయాణిస్తుండగా రోడ్డు కుదుపులకు తల్లి చేతిలోని పసిబిడ్డ కిందపడి మరణించింది. కుల దురహంకారమే పసిబిడ్డ ప్రాణాలను బలిగొన్నది. చిత్తూరు జిల్లా పిచ్చగుంట్ల గ్రామంలో దళితుడిని కులాంతర వివాహం చేసుకున్నందుకు కులోన్మాదులు వంచాయతీ పెట్టి విడదీసారు. మహిళకు శిరోముండనం చేసి ఆరు వేలు జరిమానా విధించారు. హైదరాబాద్ కు కూత వేటు దూరంలోని రంగారెడ్డి జిల్లా గూడ్లూరు గ్రామంలో దళిత సర్పంచ్ రచ్చబండపై కూర్చున్నాడని బి.జె.పి.వారు రచ్చబండనే కూల్చారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా గంగన్నపల్లి గ్రామంలో దళితులు చెప్పలు చేత పట్టుకొని నడిచే విధానం

జాన్ వెస్లి

కులవివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ

కొనసాగుతోంది.

విద్యా సంస్థలలో సైతం వివక్ష రూపాలు బహిర్గతమయ్యాయి. నల్గొండ జిల్లాలో దళిత విద్యార్థినిని సాటి అగ్రకుల విద్యార్థులు కులం తక్కువ దానిని నీకు చదువెందుకు? ఎంత చదివినా మాకు సేవలు చేయాల్సిన దానివేనని రోజూ వేధిస్తుండగా క్లాస్ రూమ్ లోనే ఆత్మహత్య చేసుకున్నది. విజ్ఞానవంతులనుకునే ప్రధానోపాధ్యాయుడు కులం తక్కువ ముండాకొడుకులు మీకెందుకు చదువని దూషించాడు. చేయని నేరానికి పిఇటి టీచర్ కాళ్ళకు మ్రొక్కించినందుకు మరో విద్యార్థి ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్డాడు.

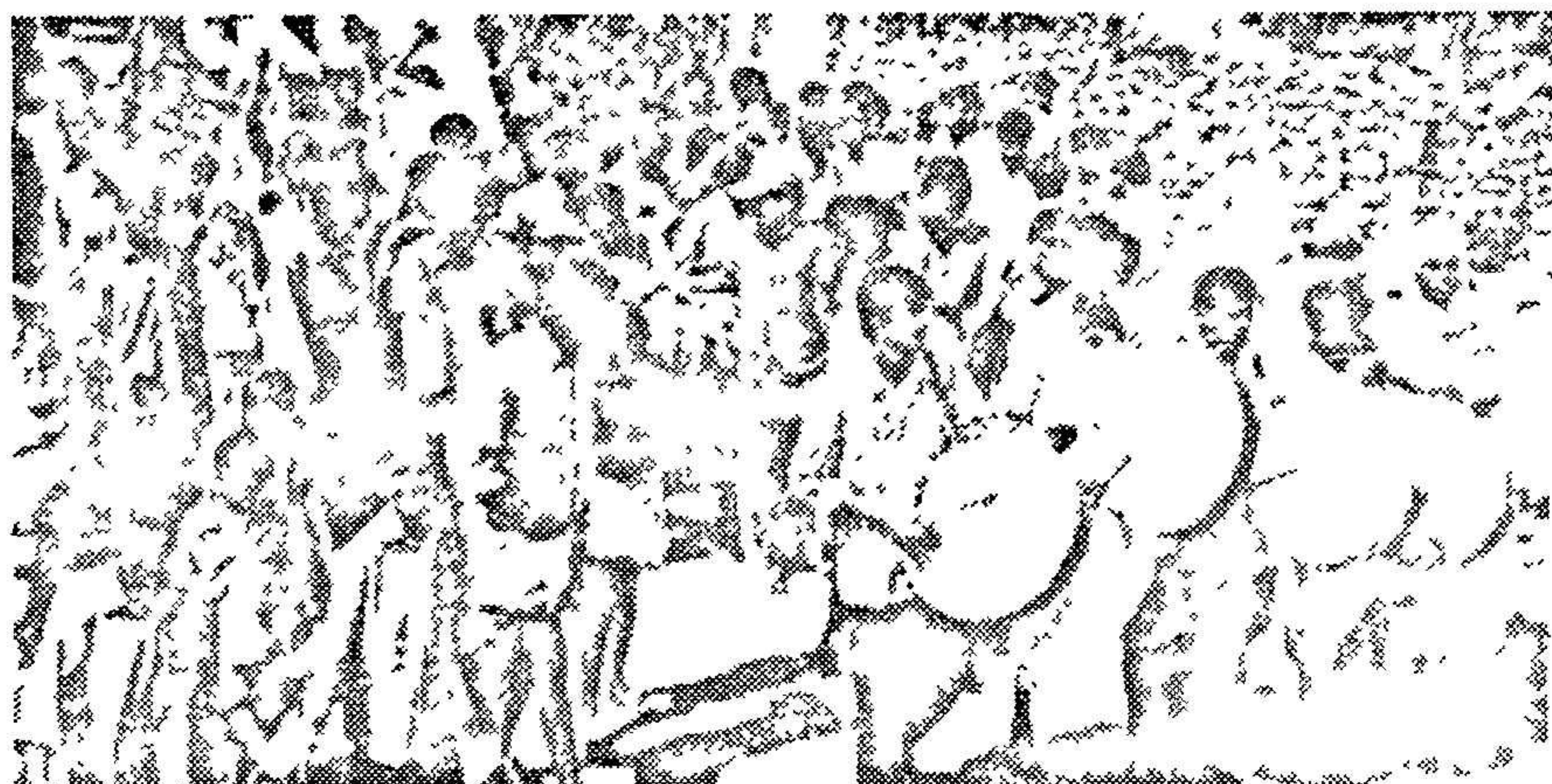
తూర్పుగోదావరి జిల్లా బాలతంత్రం అనే గ్రామంలో బ్రిటీష్ కాలంలో 1914 సంవత్సరంలో పాఠశాలలు ఏర్పడిన నాటి నుండి అగ్రకుల పెత్తందార్లు దళిత విద్యార్థుల ప్రవేశాన్ని అడ్డుకుంటూ వస్తున్నారు. విజయవాడలో సిద్ధార్థ, ఏలూరులో సి.ఆర్.రెడ్డి ఇంజనీరింగ్ కాలేజీలలో దళిత విద్యార్థులపై దాడులు జరిగాయి. వీటన్నింటికీ పరాకాష్టగా రాష్ట్ర రాజధానిలో సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో బ్రిటీష్ వారికంటే హీనంగా

దళిత విద్యార్థులను కుక్కలు, పందులని సంబోధిస్తూ బోర్డులపై కరపత్రాలలో రాశారు. చిన్న ఘర్షణను సాకుగా చూపి వివక్షకు వ్యతిరేకంగా పోరాడుతున్న 10 మంది దళిత విద్యార్థులను శాశ్వతంగా యూనివర్సిటీ నుండి బహిష్కరించారు.

ఓటు హక్కు లేదు

స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 54 సంవత్సరాలు గడిచినా అనేక గ్రామాలలో దళిత, గిరిజనులకు తమకు నచ్చిన వ్యక్తి లేదా పార్టీకి ఓట్లు వేసుకునే స్వేచ్ఛ లభించడం లేదు. ఇటీవల జరిగిన స్థానిక సంస్థల ఎన్నికలలో చిత్తూరు జిల్లా బండరాళ్ళపల్లిలో దళితులను ఓట్లు వేయనివ్వలేదు. వరంగల్ జిల్లా ఫత్తేపూర్, కర్నూల్ జిల్లా చందులూరు గ్రామాల్లో అధికార పార్టీకి ఓట్లు వేయనందుకు గిరిజనులను సాంఘిక బహిష్కరణలు చేశారు. విజయవాడ సమీపంలోని గంగూరులో దళితులు ఓట్లు వేయలేదని దళితవాదకు వెళ్ళే దారికి అడ్డంగా గోడను నిర్మించారు. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా వీరవాసం గ్రామ పంచాయతీ ఎన్నికలలో అధికారపార్టీ ఓడిపోతుందని పందెం కాసినందుకు దళిత యువకుడికి శిరోముండనం చేసి సగం మీసం కనుబొమ్మలు తీసివేసి అవమాన పరిచారు.

సభ్య సమాజం తల దించుకునేలా నల్గొండ జిల్లా నూతనకల్లు గ్రామంలో అధికార పార్టీకి ఓటు వేయనందుకు టి.డి.పి. కార్యకర్తలు గిరిజన కుటుంబంపై దాడి చేసి ఇద్దరు మహిళలపై వారి భర్తలు, కుటుంబ సభ్యుల ముందే అత్యాచారానికి పాల్పడ్డారు. కృష్ణా జిల్లా బంగారుగూడెం, మెదక్ జిల్లా రత్నాపూర్, మహబూబ్ నగర్ జిల్లా జల్లెల గ్రామాలలో ముగ్గురు దళిత యువకులను హత్యచేశారు. గుంటూరు జిల్లాలో మంత్రి కోడెల శివప్రసాద్ నియోజకవర్గంలో బాంబులతో భయభ్రాంతులను చేశారు. దాదాపు 35 గ్రామాలలో దళితులను ఓట్లు వేయనివ్వకుండా అడ్డుకున్నారు. కడప జిల్లాలో స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ ఆధ్వర్యంలో మొదటిసారి ఓటు హక్కు వినియోగించుకున్నందుకు రెండు సంవత్సరాలు సాంఘిక బహిష్కరణ కొనసాగుతూనే వుంది. స్వేచ్ఛగా

ఓటు హక్కు వినియోగించుకొనే అవకాశం కల్పించాలని కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ (కె.వి.వి.పి.సి.) ఎన్నికల కమిషనర్ కు ముందే వినతిపత్రం సమర్పించింది. అయినా ఎన్నికల కమిషన్ ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు.

కులవివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వ నాటకం

కులవివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ నిర్వహించిన పోరాట ఫలితంగా ప్రభుత్వం జస్టిస్ పున్నయ్య కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేసింది. ప్రత్యేక జన్మభూమి నిర్వహిస్తామని హామీ ఇచ్చింది. పున్నయ్య కమిషన్ విచారణ జరిపి 42 సూచనలు చేసింది. వీటిని అమలు చేస్తామని ఆమోదించిన ప్రభుత్వం ప్రారంభంలోనే నాటకమాడింది. నవంబర్ 1, 2, 3 తేదీలలో, జనవరిలో నిర్వహించిన బలహీన వర్గాల జన్మభూమి కార్యక్రమంలో కులవివక్ష తీవ్రంగా పున్న గ్రామాల వివరాలు జిల్లా కలెక్టర్ కు మా సంఘం ఇచ్చింది. ఆ గ్రామాలను మాత్రం ఎన్నుకోలేదు. కేవలం ప్రతిజ్ఞతో, వధకాల ప్రచారంతో సరిపెట్టుకున్నారు. కులవివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ కార్యకర్తలు ప్రత్యేక కార్యచరణకు పూనుకున్న గ్రామాలలో పెత్తందార్లు అధికారులను అడ్డుకున్నారు. బలహీన వర్గాల జన్మభూమి సభలలో సైతం దళితులపై దాడులకు పాల్పడ్డ వారిపై చర్యలు తీసుకోనందుకు ఒక దళితుడు ఆత్మహత్య, మరో ముగ్గురు ఆత్మహత్యాయత్నానికి పాల్పడ్డారు. చిత్తూరు జిల్లా కన్నెమడుగు గ్రామంలో రెండు గ్లాస్ విధానం కొనసాగుతుందని దళితులు తెలియజేయగా అధికారపార్టీకి చెందిన మండలాధ్యక్షుడు జోక్యం చేసుకుని దళితులకు రిజర్వేషన్లు తొలగిస్తే హోటళ్ళలో రెండు గ్లాస్లు తొలగిస్తామని ప్రకటించారు. అనేక గ్రామాలలో దళితులకు కూడా తెలియకుండా అగ్రకుల పౌరులు నభలు నిర్వహించి పూర్తయిందనిపించుకున్నారు. అధికారులు, పోలీసుల

ముందే కుల వివక్షకు పాల్పడిన పెత్తందార్లపై ఎలాంటి చర్య తీసుకునేది లేదని ముఖ్యమంత్రి స్వయంగా ప్రకటించారు.

కంచే చేను మేస్తున్నది

చట్టాన్ని కాపాడి, రక్షణ కల్పించాల్సిన పోలీసులే అత్యాచారాలకు, హత్యలకు పాల్పడుతున్నారు. నల్గొండ జిల్లా సంస్థాన్ పూర్ లో మహిళపై జవాన్లు సామూహిక అత్యాచారానికి పాల్పడగా అత్యాచారమే జరగలేదని పోలీసుల విచారణలో తేల్చారు. వరంగల్ జిల్లా జూఫర్ గడ్డ మండలంలో సాయుధులైన పోలీసులు అర్ధరాత్రి ఇంట్లోకి ప్రవేశించి గిరిజన మహిళపై అత్యాచారం జరిపారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లాలో ఎ.ఎన్.ఎమ్.గా పని చేస్తున్న దళిత మహిళలతో అక్రమ సంబంధం కొనసాగించిన ఎస్.ఐ. రివాల్యూర్ గురి పెట్టి కిరోసిన్ పోసి ఆమెను తగులబెట్టాడు. మైసంగడిలో పోలీసులే గిరిజనుడిని దారుణంగా హత్య చేశారు. ఇలాంటి ఘటనలు అనేకం జరిగాయి.

అత్యాచారాలకు పాల్పడుతున్న పెత్తందార్ల కొమ్ముకాసే పోలీసులు ఎస్.సి., ఎస్.టి. అత్యాచార నిరోధక చట్టాన్ని నిర్వీర్యం చేస్తున్నారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కొండూరు మండలంలో దళిత సర్పంచ్ పై దాడి చేసిన పెత్తందార్లను అరెస్ట్ చేయాలని కులవివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ ఆందోళన నిర్వహిస్తే పెత్తందార్లతో పాటు దళిత సర్పంచ్, ఆయన కుటుంబ సభ్యులందరినీ జైల్కు పంపించారు. వికారాబాద్ సమీపంలోని ఎర్రవళ్ళ గ్రామంలో దళితులపై దాడి చేసిన సర్పంచ్ ను అరెస్ట్ చేయాలని పోరాట కమిటీ ఆందోళన నిర్వహించింది. పెత్తందార్లకు అనుకూలంగా పున్న దళిత, మహిళతో దళితులకు అండగావుంటున్న మైనార్టీ నాయకుడిపై అక్రమ కేసు పెట్టించాడు. ఇరు పక్షాలను అరెస్ట్ చేసి భయపెట్టి రాజీ చేశారు.

రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న చట్టాలు ధనికులకు చుట్టాలుగా మారిపోతున్నాయి.

కుల వివక్ష వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు

కుల వివక్షకు వ్యతిరేకంగా పోరాట కమిటీ ఏర్పడిన నాటి నుండి అంటరానితనం, కులవివక్ష, దళితులపై దాడులకు వ్యతిరేకంగా సమరశీల పోరాటాలు నిర్వహిస్తున్నది. గత అంబేద్కర్ జయంతి సందర్భంగా వాలంటీర్స్ ను సమీకరించి ప్రదర్శన నిర్వహించింది. అంబేద్కర్ విగ్రహాల ముందు ప్రతిజ్ఞలు చేసి ప్రతిఘటనల క్రమాన్ని ప్రారంభించింది. మూడు వేల గ్రామాలలో పాదయాత్రలు, సభలు నిర్వహించడం జరిగింది. కుల వివక్ష తీవ్రంగా పున్న కొన్ని గ్రామాలను గుర్తించి చుట్టు ప్రక్కల గ్రామాలలో పున్న దళితులు, అభ్యుదయ భావాలు గల వారిని సమీకరించి ప్రతిఘటించింది. 100 గ్రామాలలో రెండు గ్లాస్ల పద్ధతిని నిర్వహించింది. 90 గ్రామాలలో దళితులచే దేవాలయ ప్రవేశం చేసింది. అనేక గ్రామాలలో బావులు, చెరువులు, బోరింగ్ ల దగ్గర నీరు తీసుకున్నారు. రచ్చబండపై కూర్చున్నారు. వివిధ రకాలుగా కొనసాగుతున్న వివక్షను 250 గ్రామాలలో

వరంగల్ జిల్లా చందూరు

గ్రామంలో దళిత కుటుంబం ఆటో ఎక్కిండుకు వెళ్ళగా ఆటోలో కూర్చున్న అగ్రకుల దురహంకారి కులంతక్కువ వారిని నాతో సమానంగా కూర్చోనివ్వనని అడ్డుకున్నాడు. ఏమీ చేయలేక డ్రైవర్ సీటుకు ఒకవైపు భార్య, ఒకవైపు భర్త కూర్చుని ప్రయాణిస్తుండగా రోడ్డు కుదుపులకు తల్లి చేతిలోని పసిబిడ్డ కిందపడి మరణించింది. కుల దురహంకారమే పసిబిడ్డ ప్రాణాలను బలిగొన్నది.

ప్రత్యక్ష కార్యచరణ ద్వారా నిర్వహించింది. పున్నయ్య కమిషన్ రిపోర్టు బహిష్కరణ చేయాలని కులవివక్షపై జన్మభూమి నిర్వహించాలని రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా పోరాడి విజయం సాధించింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా దళితులపై కొనసాగుతున్న దాడులపై అసెంబ్లీలో చర్చించాలని అన్ని పార్టీల నాయకులకు వినతిపత్రాలు యిచ్చింది. రాష్ట్రంలో ఎక్కడ దళితులపై దాడులు జరిగినా పోరాట కమిటీ ముందుగా స్పందించి దళితులకు అండగా కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తున్నది. రంగారెడ్డి జిల్లాలో దళిత సర్పంచ్ కూర్చున్నందుకు రచ్చబండ కూర్చున్న పెత్తందార్లే మళ్ళీ రచ్చబండ నిర్మాణం చేసే విధంగా పోరాడింది. విజయవాడ సమీపంలోని దళితులు ఓట్లు వేయనందుకు దళిత వీధికి అడ్డంగా నిర్మించిన గోడను తొలగింప చేసింది. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో పెత్తందార్లు స్వాధీనం చేసుకున్న శృశాన భూములలో కొన్నింటిని పోరాట కమిటీ నాయకత్వాన దళితులు స్వాధీనం చేసుకున్నారు. అనంతపురం జిల్లాలో దళిత పాలేరును హత్య చేసిన పెత్తందారు ఇంటిముందు శవంతో ధర్నా నిర్వహించి అరెస్ట్ చేయించింది. అయిదు ఎకరాల భూమికి ఎక్స్ గ్రేషియా ప్రభుత్వం నుండి ఐదు రోజులు ఖమ్మం, మహబూబ్ నగర్, ప్రకాశం జిల్లాలలో కూడా దళితులు హత్యలు, ప్రమాదాలు జరిగినపుడు మిలిటెంట్ గా పోరాడింది. గుంటూరు జిల్లా నుండి ప్రకాశం జిల్లాకు పనికొరకు దళితులు వచ్చారు. స్థానిక కామాంధుడు దళిత మహిళపై అత్యాచార యత్నానికి పాల్పడటమే కాకుండా ఐదు రోజులు నిర్బంధించారు. పోరాట కమిటీ వారింటికి వెళ్ళి వారికి విముక్తి కలిగించి దోషులపై కేసులు నమోదు చేయడం జరిగింది. ఇలాంటి ఘటనలపై కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ నిరంతరం పోరాడుతూనే ఉంది.

అంబేద్కర్ జయంతి సందర్భంగా ఉత్సవాలు నిర్వహించుకోవడం వరకు పరిమితం కాకుండా దళితుల హక్కుల కొరకు సామాజిక న్యాయానికి పోరాడుతుంది. ★

హాటెక్ రాజ్యంలో

అడుగంటిన దళిత సంక్షేమం

ద్రబాబు నాయుడు గారి 'విజన్' రాజ్యంలో దళితుల సంక్షేమం ఇప్పుడున్నట్లుండదు. తరతరాలుగా అగ్రవర్ణ ఆర్థిక, సామాజిక ఆధిపత్యం కింద నలిగిపోయి అన్ని విధాలా వెనకబడి దోపిడీ పీడనలకు గురవుతున్న దళితులను ఉద్ధరించడానికి కొత్త పద్ధతి అవలంబించనున్నట్లు 'విజన్ - 2020' వ్యూహపత్రం వివరిస్తోంది. సంక్షేమ కార్యక్రమాలు వ్యక్తిగత లబ్ధిదారుల పద్ధతి నుండి సామూహిక లబ్ధిదారుల పద్ధతికి మారుస్తారు. అంటే ప్రభుత్వం ఇప్పుడు గ్రామీణ, పట్టణ ప్రాంతాల్లోని దళితులను ఎంపిక చేసి వివిధ పథకాల ద్వారా వారికి విద్య, వైద్యం, గృహ వసతి, ఉపాధి కల్పించే పద్ధతి విడనాడి దాని స్థానంలో వారు సమూహాలుగా మారి ఆ విధంగా వచ్చిన బలంతో అభివృద్ధి చెందేమార్గం అవలంబిస్తుంది. అంటే దళితులు సెల్ఫ్ హెల్ప్ గ్రూపులుగా ఏర్పడి ప్రభుత్వం ఇచ్చే ఆర్థిక ఇతరత్రా సహకారాన్ని ఉపయోగించుకుని సామూహికంగా అభివృద్ధి చేయాలి. పరిపాలన నుండి ప్రభుత్వం ఉపసంహరించుకోవాలన్న ప్రపంచ బ్యాంకు ఆదేశిత విధానాలలో ఇది ఒక భాగం మాత్రమే. ప్రభుత్వం పరిపాలనా బాధ్యతల నుండి ఉపసంహరించుకోవడమంటే సంక్షేమరంగం నుండి తప్పుకోవడమే. దానికి పరిహారంగా సంక్షేమ రంగానికి ప్రపంచ బ్యాంకు సూచించిన పద్ధతే "సెల్ఫ్ హెల్ప్" పద్ధతి. ఆచరణలో ఈ పద్ధతి సంక్షేమ నిధుల కోతకూ, సంక్షేమ కార్యక్రమాల నుండి ప్రభుత్వం పక్కకు వైదొలగడానికి దారితీస్తుంది. దానికనుగుణంగానే స్వాతంత్ర్యానంతరం ఎన్నడూ లేనివిధంగా నేడు మన రాష్ట్రంలో దళిత సంక్షేమం వెనుకపట్టు పట్టింది. ప్రభుత్వం ఏటేటా బడ్జెట్ లో దళితులు ఇతర బలహీన వర్గాల సంక్షేమానికి కేటాయింపులు తగ్గించి వేస్తోంది. ఈ తగ్గించిన మొత్తాలను కూడా కేటాయించిన మేరకు పూర్తిగా ఖర్చు చేయడం లేదు. మరోవైపు ఈ రంగానికి కేంద్రం ఇచ్చే నిధులను కూడా వారి కోసం ఖర్చుచేయ కుండా ప్రభుత్వం ఇతర మార్గాలకు మళ్లించడం ఈ మధ్య కనిపిస్తున్న మరో విపరీత పోకడ.

దళితుల పరిస్థితి

1991 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మన రాష్ట్ర జనాభాలో 15.93 శాతం షెడ్యూల్డ్ కులాలవారు, 6.31 శాతం షెడ్యూల్డ్ తెగలవారున్నారు.

రాష్ట్రప్రభుత్వం విడుదల చేసిన వ్యూహ పత్రాల ప్రకారం రాష్ట్రంలో 44.09 శాతం అక్షరాస్యత ఉండగా ఎస్సీల్లో 31.59 శాతం మాత్రమే ఉంది. వీరిలో కూడా ఎస్సీ పురుషుల్లో అక్షరాస్యత 41.88 శాతం కాగా మహిళల్లో అది 20.92 శాతం మాత్రమే. అలాగే వ్యూహ పత్రం ప్రకారం జనాభాలో దారిద్ర్య రేఖ దిగువనున్న వారు 32 శాతం కాగా ఎస్సీల్లో 50.4 శాతం.

ఎస్సీల పరిస్థితి మరింత దారుణంగా ఉంది. వీరిలో అక్షరాస్యత 17.16 శాతం మాత్రమే కాగా ఎస్సీ మహిళల్లో ఇది కేవలం 8.68 శాతం మాత్రమే. వీరిలో దారిద్ర్య రేఖకు దిగువనున్న వారి సంఖ్య 61 శాతం.

పేదలకు, నిర్భాగ్యులకు కీలకమైన సామాజిక సేవలు అందించడం ద్వారా ఆదాయాలు పెంచడమే విజన్ 2020 వ్యూహంలో ప్రధానాంశమని ప్రభుత్వం పేర్కొంది. దీనిలో భాగంగా ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న ద్రవ్య

ఎస్. వెంకట్రావు

సంస్కరణల్లో ప్రధానాంశం 'పేదలకు ఉద్దేశించిన కీలకమైన విద్యా వైద్య రంగాలపైనా, ఇతర సాంఘిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలపైనా తగుమోతాదులో నిధులు ఖర్చుచేయడం' అని ద్రవ్య సంస్కరణలపై ప్రభుత్వం ప్రకటించిన వ్యూహపత్రంలో పేర్కొంది.

కాని ప్రభుత్వం ప్రకటించిన లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా దాని ఆచరణ లేదు. ఈ క్రింది గణాంకాలే ఈ విషయాన్ని చెబుతాయి.

1991-2001 మధ్య ఎస్సీల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం కేటాయించిన, ఖర్చు చేసిన నిధులు. (రూ. కోట్లలో)			
సంవత్సరం	కేటాయించింది	ఖర్చు చేసింది	మొత్తం రెవిన్యూ ఖర్చులో ఎస్సీల ఖర్చు శాతం
1990-91	196	181	--
91-92	234	258	4.4
92-93	254	253	3.7
93-94	271	262	3.5
94-95	317	276	3.3
95-96	341	269	2.7
96-97	326	319	2.4
97-98	415	307	2.3
98-99	428	421	2.8
99-2000	452	327	2.5
2000-01	263	229	1.1

బలహీన వర్గాల సంక్షేమం గురించి ప్రభుత్వం మొసలి కన్నీరు కారుస్తోందని పై పట్టిక చెప్పకనే చెబుతోంది. మొత్తం బడ్జెట్ కేటాయింపులతో పోల్చి చూస్తే గత పది సంవత్సరాల్లో ఎస్సీల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వ కేటాయింపు గణనీయంగా తగ్గిపోయింది. 91-92లో మొత్తం రెవిన్యూ బడ్జెట్ లో 4.4 శాతం ఉన్న కేటాయింపులు 2000-01 నాటికి 1.1 శాతానికి తగ్గిపోయాయి. ఇందులో కూడా ఒక్క సంవత్సరం మినహా ప్రభుత్వం బలహీన వర్గాల సంక్షేమానికి కేటాయించిన నిధులు ఖర్చు చేయలేదు సరికదా ఏళ్లు గడుస్తున్న కొద్దీ కేటాయించిన దాంతో పోలిస్తే ఖర్చుచేసే సొమ్ము మరింతగా తగ్గిపోతూ వచ్చింది.

అలాగే ప్రభుత్వంలోని ప్రతి శాఖ తమకు కేటాయించిన నిధుల్లో 15 శాతం ఎస్సీలకు ఖర్చుచేయాలనేది ప్రభుత్వ ఆదేశం. కాని ఒక్క ఏడాది మినహా ప్రభుత్వ శాఖలు ఏనాడూ ఎస్సీల కోసం 10 శాతం మించి ఖర్చు

చేయలేదు. సరికదా 99-00 నాటికి ఇది 3.46 శాతానికి తగ్గి పోయింది. అటకెక్కిన అభివృద్ధి పథకాలు:

ఎస్సీల కోసం అనేక పథకాలు ప్రవేశ పెట్టినట్లు ప్రభుత్వం ప్రకటిస్తోంది కాని వాటిలో అత్యధికం కాగితాలకే పరిమితం. ప్రకటించిన అనేక పథకాలు కొద్ది రోజులకే తిరిగి అటకెక్కిపోగా ఉన్న పథకాలకూ నిధుల్లో కోత పడింది. 1999-2000 సంవత్సరంలో ఎస్సీ కార్పొరేషన్ రూపొందించిన పథకాల సంఖ్య 13 కాగా 2001-2002 నాటికి ఈ సంఖ్య 7 కు తగ్గి పోయింది. అంటే మూడేళ్లలో ఆరు పథకాలను ప్రభుత్వం అటకెక్కించినదన్న మాట. ఎస్సీల అభివృద్ధికి సంబంధించి ఈ మూడేళ్లలో ఎత్తేసిన పథకాలు ఇవి: 1) పశు సంరక్షణ పథకం 2) చేతివృత్తుల పథకం 3) రిక్షా తొక్కేవారి పథకం 4) యువత అభివృద్ధి పథకం 5) తోలు పనివారి పథకం 6) పట్టుపురుగుల పరిశ్రమ

ఎస్సీ కార్పొరేషన్ అమలుచేస్తున్న ఏడు పథకాల్లో కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం లబ్ధి దారుల సంఖ్యను, కేటాయించే నిధులను గణనీయంగా తగ్గించి వేసింది. ఈ క్రింది పట్టిక ఆ విషయాన్ని తెలియ జేస్తుంది.

పథకాలు	లబ్ధిదారుల సంఖ్య		
	1999-00	00-01	01-02
భూమి కొనుగోలు	16,000	5,740	5,815
చిన్ననీటి పారుదల	63,200	10,485	7,940
భూమి అభివృద్ధి	25,000	17,090	15,600
స్వయం ఉపాధి	12,000	8,499	7,761

కొన్ని పథకాలకు లబ్ధిదారుల సంఖ్య పెంచి నిధుల కేటాయింపులు తగ్గించి వేశారు. 1999-2000 సంవత్సరంలో ప్రభుత్వం ఎస్సీ కార్పొరేషన్ కు కేటాయించిన నిధుల మొత్తం 210 కోట్లు కాగా 93.19 కోట్లు విడుదల చేసింది. తరువాతి సంవత్సరంలో నిధుల కేటాయింపులు కూడా భారీగా 102 కోట్లకు తగ్గించింది. ఇందులోకూడా విడుదల చేసింది 91 కోట్లు మాత్రమే. 01-02 సంవత్సరంలో 163 కోట్లు కేటాయించడమైతే జరిగింది. ఇందులో ఖర్చుచేసిందెంతో తెలియాల్సి ఉంది.

నిధుల దారిమళ్లింపు

షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం నిధులు కేటాయింపులు తగ్గించి వేయడమే కాదు ఈ రంగానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇస్తున్న గ్రాంట్లను కూడా దారిమళ్లిస్తోంది. 1998 నుండి 2001 దాకా కేంద్రం రాష్ట్రానికి వివిధ పథకాల కింద ఎస్సీల సంక్షేమానికి విడుదల చేసిన సొమ్ము 212 కోట్లు, అందులో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇప్పటిదాకా విడుదల చేసిన నిధుల మొత్తం 129 కోట్లు. అంటే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 83 కోట్ల దాకా దారి మళ్లించినదన్నమాట. గత మూడేళ్లలో షెడ్యూల్డ్ కులాల సంక్షేమానికి నిధుల కేటాయింపులు దారిమళ్లింపులు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

సం.	మొత్తం నిధులు	కేంద్ర వాటా	రాష్ట్ర వాటా	విడుదల చేసినవి	దారి మళ్లించబడినవి
99-00	210	153	67	93	107
00-01	102	87	15	91	11
01-02	163	81	82	-	-

రాష్ట్ర జనాభాలో సుమారు 1.4 కోట్లమంది షెడ్యూల్డ్ కులాల ప్రజలుండగా వారిలో ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారమే 50 శాతం పైగా దారిద్ర్య రేఖ దిగువనున్నారు. 70 శాతం మంది నిరక్షరాస్యులు. వైద్యం, ఇతర సదుపాయాలకు వారు బహు దూరం. కారణం తరతరాలుగా వారిపై సాగుతూ వచ్చిన దోపిడీ, పీడన. భూమిపై యాజమాన్యానికి వారు దూరంచేయబడడమే వారిపై ఈ దోపిడీ పీడనలకు కారణం. నేటికీ ఎస్సీలలో నూటికి 70 శాతం భూమిలేని నిరుపేదలుగా ఉన్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతంలోని మొత్తం వ్యవసాయ

కార్మికుల్లో దళితులది 40 శాతం. అందు వల్ల ఎస్సీలను ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చేయాలన్నా, సాంఘిక పీడననుండి వారిని విముక్తి చేయాలన్నా, సాధికారికత సాధించాలన్నా ప్రభుత్వం ముందుగా చేయాల్సిన పని భూ సంస్కరణలు అమలు పరచడం. కాని ప్రభుత్వ వ్యూహ పత్రంలో ఈ అంశమే మచ్చుకు కూడా ఎక్కడా కానరాకపోవడాన్ని బట్టి దాని వ్యూహం ఎంతటి లోపభూయిష్టమైనదో అర్థమవుతుంది. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి అర్థశతాబ్దం గడిచినప్పటికీ దళితులపై నేటికీ కులపీడన సాగుతూనే ఉంది. అంటరానితనం, రెండుగ్లాసుల విధానం, దేవాలయాల్లోకి దళితులను ప్రవేశించనీయకపోవడం, వారిపై దౌర్జన్యాలు, దళిత మహిళలపై అత్యాచారాలు యధేచ్ఛగా సాగిపోతున్నాయి. ఏమని ఎదురు తిరిగితే వారిని గ్రామపెత్తందారులు సంఘభహిష్కరణ శిక్షలకు గురిచేస్తున్నారు. స్వంత భూమిలేకపోవడం వల్ల వారు గ్రామాల్లో కూలికోసం, కూటికోసం భూస్వాములమీద, ధనిక రైతాంగం మీద ఆధారపడి ఉన్నందున సంఘభహిష్కరణలను తట్టుకొని నిలవలేక పోతున్నారు. అందుకే అనేక సందర్భాల్లో పెత్తందార్ల దౌర్జన్యాలకు తలొగ్గుతున్నారు. రాష్ట్రంలో దళితులపై జరుగుతున్న అత్యాచారాలపై ప్రభుత్వం నియమించిన జస్టిస్ పున్నయ్య కమిషన్ నివేదిక దళితులపై నేటికీ సాగుతున్న కులపీడన గురించి వివరించింది. ఈ నివేదిక వెలువడిన అనంతరం రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అంటరాని తనంపై ప్రచారం కోసం మూడు రోజులపాటు జన్మభూమి కార్యక్రమం నిర్వహించి చేతులు దులుపుకుంది.

కీలకమైన భూసంస్కరణలను అటకెక్కించిన ప్రభుత్వం తగుమోతాదులో బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెంచడం ద్వారా ఎస్సీలను ఉద్ధరించ బూనుకుండా అంటే అదీ లేదని, పైగా ఎస్సీ సంక్షేమానికి కేటాయింపులు రానురాను తగ్గించేస్తున్నదని పైన పేర్కొన్న గణాంక వివరాలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. తను కేటాయించకపోవడమే కాదు కేంద్ర నిధులను కూడా అది ఎస్సీ సంక్షేమం నుండి దారిమళ్లిస్తోందన్న విషయాన్నీ అవి తెలియజేస్తున్నాయి. ప్రస్తుతం ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ద్వారా రాష్ట్రంలో ఎస్సీలకు ఇచ్చే రుణాలకు కూడా ఎసరుపెట్టింది. గతంలో స్వయం ఉపాధికోసం ఎస్సీ కార్పొరేషన్ ఎంపిక చేసిన దళితులకు బ్యాంకులు రుణాలు మంజూరు చేసేవి. రుణాలకు కార్పొరేషన్ హామీ ఉండేది. సబ్సిడీలను బ్యాంకులకు కార్పొరేషన్ చెల్లించేది. కాని ఇప్పుడు ఆ పరిస్థితి లేక పోవడంతో షెడ్యూల్డ్ కులాలకు బ్యాంకు రుణాలు కూడా ఇవ్వ నిరాకరిస్తున్నాయి. అందువల్ల మన రాష్ట్రంలో ఎస్సీల పరిస్థితి నానాటికీ తీసికట్టు నాగంభొట్టు అన్నట్లుంది.

షెడ్యూల్డ్ తెగలు

అభివృద్ధికి ఆమడ దూరంలో అన్ని విధాలా అధో గతిలో ఉన్న షెడ్యూల్డ్ తెగల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం చేస్తున్నదేమీ లేకపోగా ఎస్సీలకు మాదిరిగానే వీరికి కూడా కేటాయించిన నిధుల్లో ఏటేటా కోత విధించడం, నిధులను మళ్లించడం యధేచ్ఛగా సాగిపోతున్నది. వీటికి తోడు 1/70 వంటి చట్టాలను తిరగదోడడానికి ప్రయత్నించడం ద్వారా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఎస్సీలకు ఉన్న రక్షణను కూడా లేకుండా చేస్తోంది.

మొత్తం రెవెన్యూ పెట్టుబడిఖర్చులో గిరిజన సంక్షేమానికి చేసిన ఖర్చు ఒక శాతం కన్నా తక్కువగానే ఉంది. ఎస్సీలకు ఉద్యోగార్హతకు కావలసిన శిక్షణ ఇవ్వడానికి, నిరుద్యోగ భృతి ఇవ్వడానికి తొలి రెండు సంవత్సరాల్లో 147, 138 కోట్ల రూపాయలు చొప్పున కేటాయించి 24, 17 కోట్ల రూపాయల చొప్పున మాత్రమే ఖర్చు చేశారు. తరువాత ఆ పథకాన్నే మొత్తంగా ఎత్తి వేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం గిరిజనాభివృద్ధి కోసం ఇచ్చిన నిధులను కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దారి మళ్లిస్తోంది. 1996-97 లో అయిదున్నర కోట్లకు గాను మూడు కోట్లు, 97-98లో ఆరు కోట్లకు గాను రెండున్నర కోట్లు 99-00లో 19 కోట్లకు గాను 10 కోట్ల రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అయింది. ప్రభుత్వ పొదుపు చర్యల్లో గిరిజనాభివృద్ధి బలి అయిపోయింది. గిరిజనాభివృద్ధి సహకార కార్పొరేషన్ కు ఆర్థిక సహాయం చేసేందుకు 96-97లో 100 కోట్లు కేటాయించి

22కోట్లు, 97-98లో 12కోట్లు కేటాయించి 9 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. యానాదులకు 96-97లో కేటాయించిన 20 కోట్లు ఖర్చు చేయనే లేదు. ఆ తరువాత రెండేళ్లలో ఆ ఊసే లేదు. 99-00లో 50కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి 16 కోట్లు ఖర్చు చేశారు. 2000-01 లో ఆ పద్ధి లేదు.

గిరిజనుల అభివృద్ధి, విద్య, వైద్యం, చిన్ననీటి పారుదల తదితర అనేక విషయాల్లో పథకాలైతే ఉన్నాయి. కాని వాటికి ప్రభుత్వం కేటాయిస్తున్న నిధుల తగ్గిపోతున్నాయి. కేటాయించినవి కూడా ఖర్చు చేయడం లేదు. కొన్ని పథకాలకైతే అసలు నిధులే కేటాయించడం లేదు.

ప్రభుత్వంలో ప్రతి శాఖ తన ఖర్చులో ఆరు శాతం గిరిజనాభివృద్ధికి ఖర్చు చేయాలని నిర్దేశించి, ఆ సొమ్ముతో ఒక ఉప ప్రణాళికను ప్రతి సంవత్సరం తయారు చేస్తారు. ఈ ప్రణాళికల కోసం కేటాయింపులు ఏటా తగ్గిపోతుండగా కేటాయించిన నిధులు కూడా ఖర్చుచేయడం లేదు.

సం.	కేటాయింపు	ఖర్చు
96-97	171	138
97-98	154	59
98-99	45	67
99-00	39	24
00-01	93	59

ప్రభుత్వంలోని ఏ శాఖా ఆరు శాతం నిధులు కేటాయించడం గాని ఒక వేళ కేటాయించినా ఖర్చుచేయడం గాని జరగలేదు.

ఈ రకంగా ఎస్టీల సంక్షేమానికి ఎసరు పెడుతున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గిరిజనుల రక్షణ కోసం ఉన్న చట్టాలను కూడా ఎత్తి వేయడానికి ప్రయత్నిస్తోంది. గిరిజన ప్రజానీకం నుండి వచ్చిన నిరసనతో 1/70 చట్టాన్ని ఎత్తివేయడానికి జరిగిన ప్రయత్నాలను విరమించుకున్నది. అయితే విశాఖ జిల్లా పాడేరు ప్రాంతంలోని గిరిజన భూములను విదేశీ కంపెనీలకు మైనింగుకోసం లీజుకు ఇచ్చేందుకు ప్రయత్నించింది. దీనికోసం చట్టానికి తూట్లు పొడవ ప్రయత్నించింది. దీనిపై కూడా ప్రతిపక్షాలనుండి ముఖ్యంగా మార్క్సిస్టు పార్టీ నుండి తీవ్ర నిరసన వ్యక్తం కావడం, వ్యతిరేకంగా ఉద్యమం తలెత్తే పరిస్థితి ఏర్పడడంతో వెనక్కు తగ్గింది. పాడేరు ప్రాంతంలో కాఫీ తోట పెంచాలని అప్పటి ప్రభుత్వం ఒక పథకం ప్రవేశ పెట్టింది. కాఫీ సాగుకోసం గిరిజనులకు ఆర్థిక సాయం అందించింది. కాని 60 వేల కుటుంబాలకు జీవనోపాధి కల్పిస్తున్న ఈ భూమి సాగును ప్రయివేటు కాంట్రాక్టుకు ఇవ్వాలని ప్రస్తుత ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవడం ఎంత ఘోరం.

ఒకవైపు దళిత సంక్షేమానికి నిధులు తగ్గించి వేస్తూ మరోవైపు ప్రభుత్వం రాష్ట్రంలోని సంక్షేమ హస్తక్ష నిర్వహణ కష్టతరమైపోతున్నది కనుక వాటిని స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అప్పగించాలని యోచిస్తోంది. ఈ ఏడాది గిరిజనశాఖకు చెందిన హస్తక్షలో 9,636 మంది అదనంగా చేరారు. నల్గొండజిల్లాలో 807 మంది, గుంటూరు జిల్లాలో 974 మంది, అదిలాబాద్ జిల్లాలో 5791 మంది, ప్రకాశంలో 2064 మంది విద్యార్థులు అదనంగా హస్తక్షలో చేరారు. వీరికి డైట్ ఛార్జీలు ఇచ్చేందుకు ప్రభుత్వం నిరాకరించడమే కాకుండా ఎలాటెడ్ విద్యార్థులకు మాత్రమే బడ్జెట్ కేటాయిస్తామని చెప్పింది. రాష్ట్రంలో 505 హస్తక్షలు, 501 ఆశ్రమ పాఠశాలలు ఉన్నాయి. ఈ రెంటిలో కలిపి సుమారు 1,80,000 మంది విద్యార్థులున్నారు. డేస్కాలర్స్ లో మూడు లక్షల మంది గిరిజన విద్యార్థులున్నారు. ప్రతి ఏటా పదిశాతం విద్యార్థులు పెరుగుతున్నట్లు అంచనా. అదనంగా ఉన్న విద్యార్థులకోసం హస్తక్షలు, రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల సంఖ్య పెంచడం కాకుండా విద్యార్థులను వదిలించుకోవాలని ప్రభుత్వం చూస్తోంది. డేస్కాలర్లకు ఇవ్వాల్సిన ప్రోత్సాహకాలను సైతం హస్తల్ విద్యార్థులకు మళ్లిస్తున్నారు.

ఇటువంటి విధానాల ద్వారా, ఇటువంటి కేటాయింపులు, ఖర్చుల ద్వారానేనా ప్రభుత్వం దళితులను అభివృద్ధి చేసేది? సమాజంలో అట్టడుగున

పడిఉన్న, అన్ని విధాలైన పీడనకూ, దోపిడీకి గురవుతున్న ఈ సెక్షన్లకు ప్రభుత్వ విజన్ లో స్థానం లేదా? లేదనే పై వివరాలు తెలుపుతున్నాయి.

నూతన ఆర్థిక విధానాల ప్రమాదం:

సంస్కరణల పేరుతో రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలు దళితులకు మరింత ప్రమాదం తెచ్చిపెట్టాయి. చంద్రబాబు నాయుడు ప్రభుత్వం ప్రపంచ బ్యాంకుతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం సబ్సిడీలు తగ్గిస్తోంది. రేషన్ కార్డులకు కోత పెట్టింది. రేషన్ బియ్యం ధర పెంచడమే కాదు కూపన్ పద్ధతి ప్రవేశ పెట్టి పేదలకు చౌక బియ్యం అందకుండా చేస్తోంది. ద్రవ్యలోటు తగ్గించాలన్న పేరుతో ప్రభుత్వం పేద కోసం విద్య, వైద్యం తదితర రంగాలకు పెట్టే ఖర్చు తగ్గిస్తోంది. ప్రభుత్వోద్యోగుల సంఖ్యను తగ్గించి వేస్తోంది. ప్రభుత్వ సంస్థలను ప్రయివేటీకరిస్తోంది. ఆర్టీసీ, విద్యుత్ వంటి కీలక రంగాలను కూడా ప్రయివేటీకరించేందుకు ప్రయత్నిస్తోంది. ఈ విధానాలు, ఖర్చుల్లో కోతలన్నీ మొట్ట మొదటిగా దెబ్బతీసేది సమాజంలో అట్టడుగునున్న దళితుల ప్రజానీకాన్ని మాత్రమే. అన్నిటి కన్నా ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ సంస్థలను ప్రయివేటీకరించడం వల్ల ఎస్సీ ఎస్టీల అభివృద్ధికి ఎంతో కొంత దోహదం చేసిన రిజర్వేషన్లకు కూడా ప్రమాదం వాటిల్లుతోంది. పోయిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థల్లో ఈ వర్గాల ప్రజలు కోల్పోయిన ఉద్యోగావకాశాలకు ప్రత్యామ్నాయాలను కూడా ప్రభుత్వం చూపడం లేదు. అందువల్ల దళితుల సంక్షేమానికి ప్రభుత్వం తక్షణం కింది చర్యలు చేపట్టాలన్న డిమాండ్లతో ఉద్యమం సాగించడం అవసరం.

✽ భూసంస్కరణలు అమలు పరిచాలి. మిగులు భూములను, ప్రభుత్వ బంజర్లను, దేవాదాయ ధర్మాదాయ భూములను భూమిలేని పేదలకు పంచి పెట్టాలి! దాని వల్ల వ్యవసాయకార్మికుల్లో నూటికి 40 మందిగా ఉన్న ఎస్సీలు తొలులత లబ్ధి పొందుతారు.

✽ దళితులకు చెందిన చిన్న సన్నకారు రైతులకు ప్రభుత్వమే తగినంత రుణ పరపతిని సమకూర్చాలి. వారి ఉత్పత్తులకు తగిన మార్కెట్ కల్పించాలి!

✽ దళితుల విద్యకు, సంక్షేమానికి బడ్జెట్ లో నిధులు పెంచాలి. వారికోసం వివిధ పథకాలకు కేటాయించిన నిధులన్నిటినీ ఖర్చు చేయాలి. ఎస్సీ కార్పొరేషన్, సమగ్ర గిరిజనాభివృద్ధి సంస్థలకు నిధులు పెంచాలి. బ్యాంకుల ద్వారా వారి స్వయం ఉపాధికి ఇతర పథకాలకు రుణాలను పునరుద్ధరించాలి!

✽ నిరక్షరాస్యత, దారిద్ర్యం నుండి దళితులు బయట పడడానికి నిర్దిష్ట ప్రణాళిక రూపొందించి అమలు చేయాలి!

✽ గిరిజన ప్రాంతాల అభివృద్ధికి ప్రత్యేక గిరిజన మండళ్లు ఏర్పాటు చేయాలి!

✽ ప్రపంచ బ్యాంకు షరతుల మేరకు పేద ప్రజలకు ఇచ్చే సబ్సిడీల్లో కోత పెట్టడం మానుకోవాలి!

✽ దళితులను రిజర్వేషన్లకు దూరం చేసే ప్రయివేటీకరణ విధానాలను విడనాడాలి!

✽ ప్రభుత్వ రంగంలో మరిన్ని వరిశ్రమలు స్థాపించి దళితులకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పించాలి!

✽ దళితులపై వివక్షను, అత్యాచారాలను అంతం చేయాలి. వారిపై అత్యాచారాలు జరిపే వారిని కఠినంగా శిక్షించాలి. ఎస్సీ ఎస్టీ చట్టం కింద కేసులు నమోదుచేయ నిరాకరించే పోలీసు అధికారులపై చర్యలు తీసుకోవాలి! దళితులను పెత్తందార్లు సాంఘిక బహిష్కరణకు గురిచేసే సందర్భాల్లో ప్రభుత్వమే వారికి ఆహారం, ఇతర జీవన సదుపాయాలు కల్పించాలి!

✽ సాంఘిక సంక్షేమ హస్తక్ష, గిరిజన హస్తక్షలో సదుపాయాలు పెంచాలి. సంక్షేమ హస్తక్షను స్వచ్ఛంద సంస్థలకు అప్పగించే ప్రయత్నాలను ప్రభుత్వం విడనాడాలి!

✽ బ్యాంక్ లో పోస్టులు భర్తీ చేయాలి.

✽ గ్రామీణ దళితులకు పనిదినాలు కల్పించాలి. వారి పని దినాలు హరించే పొక్లెయిన్ వంటి ఆధునిక యంత్రాల వాడకాన్ని నిషేధించాలి. ★

వృత్తి కులాల వెన్ను విరుస్తున్న ఆర్థిక విధానాలు

భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు వృత్తి కులాలే వెన్నెముక. సమాజానికి లవసర మయ్యే సమస్త వస్తువులనూ తయారు చేయటం ద్వారా మన దేశంలోని వృత్తి కులాలు మన ఆర్థిక వ్యవస్థకు ప్రాణ ప్రదమయ్యాయి.

“అనంతమైన దుర్లక్షణాల నడుమ ఒకే ఒక్క సులక్షణం” అన్నట్టు ఆ మానవీయ కుల వ్యవస్థలో అణగారిన కులాలకు ఉపయోగపడే ఒకే ఒక్క మంచి లక్షణం కులవృత్తి ద్వారా కడుపు కింత కూటికి గ్యారెంటీ వుండటం - అయితే ఇదంతా ఇప్పుడు గత చరిత్ర, గతించిన చరిత్ర కానుంది.

అ న్యాయం వొస్తే న కులవ్యవస్థను న్యాయసమ్మతం చేసేందుకుగాను ‘వృత్తికోసమే కులం’ అన్న వాదనను వినిపించి ప్రతి కులానికి ఒక వృత్తిని కేటాయించింది హిందూత్వం. వృత్తి ఎంత నీచమైనదైనా, కులవృత్తి ద్వారా చేసేందుకింత పని దొరుకుతూ వుండటంతో ఆ కులవృత్తికి కట్టుబడి పోయారు. ఫలితం కులం ద్వారా చెలాయించబడుతున్న అమానవీయ అణచివేతనూ మౌనంగా భరించారు. అయితే ఇవాళ పరిస్థితి ఊహించనంత దారుణంగా మారిపోతూ ఉంది.

సువిశాలమూ, సుసంపన్నమూ అయిన భారత మార్కెట్ వ్యవస్థను చేజిక్కించుకునేందుకు గ్లోబలైజేషన్ (ప్రపంచీకరణ) పేరుతో అంతర్జాతీయ సామ్రాజ్యవాదులు, ఈ దేశ జాతీయ పెట్టుబడిదారీ వర్గంతో కుమ్మక్కై మునుపెన్నడూ లేనంతగా ముమ్మర ప్రయత్నం చేస్తూ వున్నారు. ఇప్పటికే ఎన్నో ఆటుపోట్లకూ, దురాక్రమణకూ గురైనా ఇప్పటికీ అధికశాతం ప్రజల అవసరాలను తీర్చుతూ వున్న వృత్తి కులాల సాంప్రదాయ ఉత్పత్తులను దెబ్బతీయకుండా ఈ దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థను కబళించటం అసాధ్యం కాబట్టి ఎలాగైనా వృత్తి కులాల వెన్ను విరిచేందుకు వీరు నడుం కట్టారు. దీంతో, కులవృత్తి తప్ప మరో పని తెలియని కోట్లాది వృత్తి కులస్తులు ఆకలి చావులకు గురయ్యే పరిస్థితులు తలెత్తుతూ వున్నాయి. కులవ్యవస్థ ద్వారా మొదటి నుండి బడి-మడి కోల్పోయిన వృత్తి కులస్తులు, ఇవాళ ఇప్పటి వరకూ కడుపు కింత తిండి పెట్టిన కులవృత్తి సైతం కడుపు మీద తన్నుతూ

వుంటే బతుకు గగనమై బావురుమంటున్నారు.

మరోవైపు ప్రభుత్వం ప్రైవేటైజేషన్ పేరుతో పారిశ్రామిక రంగాన్ని మొత్తంగా ప్రయివేటు వ్యక్తుల చేతుల్లో పెట్టి, అణగారిన కులాలైన వృత్తి కులాలకు ప్రాణప్రదమైన రిజర్వేషన్ సౌకర్యాన్ని రద్దు చేస్తుండటంతో ఉద్యోగ అవకాశాలు కోల్పోయి ఆకలి

కో.ప్ర.

ముంచుతూ వున్నారు.

చదువు లేదు, భూమిలేదు, కులవృత్తులు లేవు, ప్రభుత్వ ప్రయివేటు రంగంలో ఉద్యోగాలు లేవు. నలుదిక్కులా బతుకుదారి మూసుకుపోయి మరణాలే శరణ్యమనుకునే పరిస్థితుల్లో ఇవాళ వృత్తి కులస్తులు వున్నారు.

తమ సరికొత్త, హైటెక్ ఉత్పత్తుల గురించి ఎంత ప్రచారం చేసినా, భారతదేశంలోని అత్యధిక శాతం ప్రజలు ఇక్కడి సాంప్రదాయక ఉత్పత్తులను తృణీకరించి, తమ ఉత్పత్తులపై మోజు పడరని వారికి ఆచరణాత్మకంగా అర్థమై పోయింది. ఉదాహరణకు ‘షాంపూ’ల గురించి కోట్లాది రూపాయలు ఖర్చు చేసి టి.వి., రేడియో, పత్రికలలో ఎంత ఊదర గొట్టినా, దేశంలోని అత్యధిక శాతం ప్రజలు కుంకుడు కాయలు వాడుతున్నారు. దేశ ప్రజల సాంప్రదాయక ఆలోచనా విధానం వారిని సాంప్రదాయక ఉత్పత్తులనే ఇష్టపడేట్లు చేస్తూ వుంది. ఈ స్థితిలో దేశంలోని ప్రజలంతా తాము తయారు చేసే ‘షాంపూ’లనే వాడాలంటే మార్గమేమిటి? వారి ముందున్న ఏకైక మార్గం ఒకటే. ఈ

చావులకు గురయ్యే పరిస్థితులు తలెత్తుతున్నాయి.

మొత్తంగా ప్రపంచీకరణ, ప్రయివేటీకరణ, సరళీకరణల ద్వారా కులం యొక్క భౌతిక కట్టుబాట్లు విచ్ఛిన్నమైపోతూ, ఆధ్యాత్మిక బానిసత్వం మాత్రం రోజురోజుకూ మరింత అధికమవుతూ వుంది. కావున, కులం యొక్క భౌతిక కట్టుబాటు అయిన కులవృత్తి నాశనమై పోయి, ఆధ్యాత్మిక బానిసత్వపు ప్రతిరూపమైన హిందూత్వం మత్తులా ముంచెత్తుతూ వుంది.

ప్రపంచంలోని ఆ దేశాలలోని ఉత్పత్తి శక్తులపై కేవలం ఆర్థిక దోపిడీ మాత్రమే అమలు జరుగుతుండగా, మన దేశంలో ఉత్పత్తి శక్తులైన అణగారిన కులస్తులపై ఆర్థిక దోపిడీతో పాటు, అంతకన్నా భయంకరమైన ఆధ్యాత్మిక అణచివేత నిరాటంకంగా కొనసాగుతూ వుంది. విదేశీ సామ్రాజ్యవాదులతో కుమ్మక్కయిన మన దేశ హిందూత్వ వాదులు యాంత్రికరణ ద్వారా కులవృత్తులను నిర్వీర్యం చేసి, తద్వారా తలెత్తే ప్రతిఘటననుంచి తమను తాము రక్షించుకునేందుకు మన అణగారిన కులస్తులను మతం మత్తులో

దేశ ప్రజలకు అత్యంత సలీసు (తక్కువ రేటు)గా దొరికే సంప్రదాయ బద్ధమైన కుంకుళ్ళను వారికి దూరం చేయటం - ఇదిగో, అంతర్జాతీయ పెట్టుబడిదారుల చేతుల్లో కీలు బొమ్మలైన మన ప్రభుత్వాలు ఇప్పుడు ఇలాంటి నిర్ణయాల్నే తీసుకుంటూ వున్నాయి.

అర్థం పర్థం లేని అనేకరకాల కారణాలు చూపి, వాదనలు వినిపించి వృత్తి కులాల ఉత్పత్తులపై వేటు వేసేందుకు తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఇప్పటికీ పారిశ్రామికీకరణ పేరుతో కుమ్మరుల సాంప్రదాయక కుండల తయారీ, సాల్లీల ‘నేత’, మాదిగల చెప్పుల తయారీ లాంటి అనేక కులవృత్తులను నాశనం చేయటం ద్వారా, ఆయా కులాలకు చెందిన కోట్లాది మంది ప్రజలకు జీవన మార్గం లేకుండా చేసి, ఆకలి చావులకు గురి చేస్తున్నారు. ఇక, ఇప్పుడు మిగిలిన కులవృత్తులను సైతం కబళించేందుకు సిద్ధమయ్యారు.

కొన్నాళ్ళ క్రితం మన హైటెక్ ముఖ్యమంత్రి చంద్రబాబు గారు ‘మొదడు వావుకు కారణమవుతున్నాయంటూ పండులను చంపమని’

(మిగతా 12వ పేజీలో)

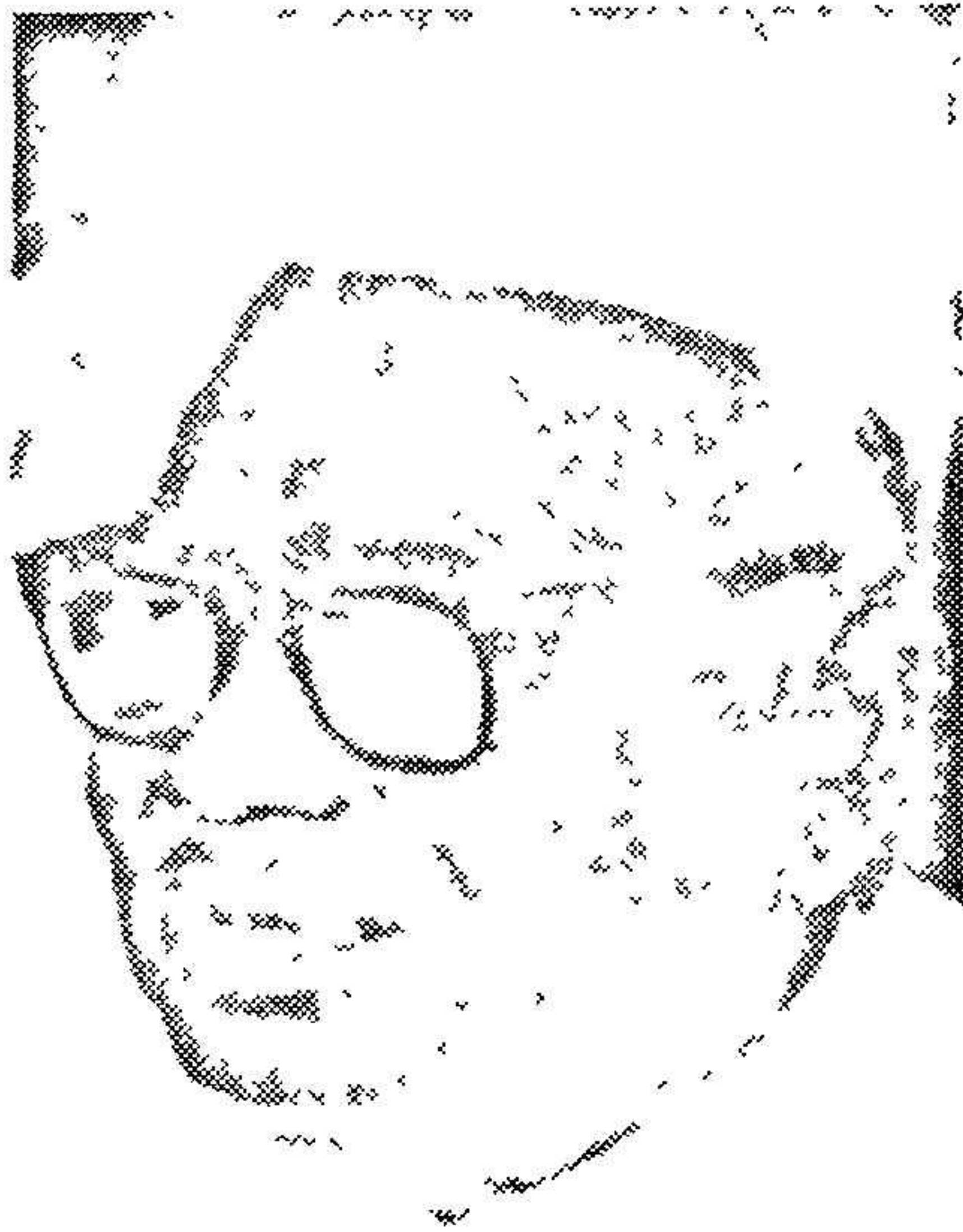
మ.తె.ర.

దళిత పర్గాల అభివృద్ధి జగ్జీవన్ అభిప్రాయాలు

నెల 5న బాబూ జగ్జీవన్ రామ్ జయంతి జరిగింది. సమాజపు దొంతరల్లో అట్టడుగున ఉన్న కులంలో పుట్టి ఉన్నత స్థానాలకు చేరుతున్న వ్యక్తి ఆయన. స్వాతంత్ర్య భారత చరిత్రలో అమూల్యమైన నరీతిలో 29 సంవత్సరాలు నిర్విఘ్నంగా కేంద్ర మంత్రివర్గంలో కొనసాగిన వ్యక్తి ఆయన. స్వాతంత్ర్యానంతరం ఏర్పడిన తొలి కేంద్ర మంత్రివర్గం నుంచి 1979 వరకు అన్ని ప్రభుత్వాల్లో ఆయన కీలక పదవులు నిర్వహించారు. రైల్వే, కార్మిక, ఆహార, రక్షణ శాఖ వగైరాలు నిర్వహించారు. కాంగ్రెస్ లో కొత్త, పాత చీలికలు వచ్చినప్పుడు ఆయన శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీతో నిలబడి కొత్త కాంగ్రెస్ అధ్యక్షులుగా కూడా వున్నారు. అందుకే మొదట్లో దాన్ని కాంగ్రెస్ (జె) అనేవారు. 1977 మార్చిలో ఎమర్జెన్సీ అనంతరం జరిగిన ఎన్నికలలో ఏర్పడిన జనతా ప్రభుత్వంలో ఆయన కీలక స్థానం వహించారు. హెచ్.ఎస్. బహుగుణ ప్రభుత్వంతో కలిసి కాంగ్రెస్ నుంచి నిశ్క్రమించి కాంగ్రెస్ ఫర్ డెమోక్రసీ (సి.ఎఫ్.డి) స్థాపించి జనతా పార్టీతో కలిసి పోటీ చేశారు. ఆ విధంగా ఆయన కేంద్రంలో ఏర్పడిన తొలి కాంగ్రెస్ తర ప్రభుత్వంలోనూ భాగస్వామ్యులూ. జనతా పార్టీ అంతర్గత సర్దుబాట్లలో భాగంగా ఒక దశలో ఆయనను (చరణ్ సింగ్ తోపాటు) ఉప ప్రధానిని చేశారు. 1979లో జనతా ప్రభుత్వం కూలిపోయిన తరువాత ప్రధానిగా ఆయన పేరు ముందుంచి మాజీ జనసంఘీయులు రాజకీయం నడిపారు. 1980 ఎన్నికల్లోనూ ఆయనను తొలి హరిజన ప్రధానిగా ముందుంచి ప్రచారం సాగించారు. ఆ ఎన్నికల్లో శ్రీమతి గాంధీ పునరాగమనం తర్వాత జగ్జీవన్ ను వదలిపెట్టి బి.జె.పి.గా ఏర్పడ్డారు. ఆయన కూడా కాంగ్రెస్ (జె) పేరిట స్వంతపార్టీ పెట్టుకున్నా క్రమేణా తెరమరుగై పోయారు. సుదీర్ఘ రాజకీయ జీవితం గడిపిన ఆయన “భారతదేశంలో కులసవాళ్ళు” పేరిట ఒక పుస్తకం రాశారు.

రాజీవ్ గాంధీ ప్రధాని అయినప్పుడు ఆయన చరిత్ర చదవకుండానే చరిత్ర నిర్మించడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారని జగ్జీవన్ రామ్ వ్యాఖ్యానించారు. అయితే తర్వాత కాలంలో రాజీవ్ గాంధీకి దగ్గరయ్యారు. పంజాబ్ సమస్యపై ఏర్పాటు చేసిన

జాతీయ సమైక్యత సంఘానికి రాజీవ్ ఆయనను అధ్యక్షునిగా నియమించారు. మరణించడానికి రెండు మాసాల ముందు జరిగిన ఆయన జన్మదినోత్సవానికి ప్రధానితో సహా ప్రముఖులెందరో హాజరై ప్రశంసలు కురిపించారు. ఆయన కుమార్తె మీరాకుమార్ కూడా కాంగ్రెస్ ఎం.పి.గా వుంటూ ఇటీవలనే వైదొలిగారు. 1986 జులై 6న ఆయన కన్నుమూశారు.

జగ్జీవన్ రామ్ బీహార్ రాష్ట్రంలోని చంద్వాలో 1908 ఏప్రిల్ 5న జన్మించారు. ఆ గ్రామ హైస్కూలులో, బెనారస్ హిందూ విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకున్నారు. కలకత్తా యూనివర్సిటీ నుండి 1920లో బి.ఎస్.సి. పట్టభద్రులయ్యారు. 1940లో ఉప్పు సత్యాగ్రహంలో పాల్గొని జైలుశిక్ష అనుభవించారు. 1947లో జైలు నుంచి విడుదలయ్యాక దళిత జాతుల సంస్థను పటిష్టం చేయడానికి కృషి సలిపారు. 1936 నుండి 46 వరకు దాని అభిలభారత అధ్యక్షులుగా పనిచేశారు. 1936లో బీహార్ కౌన్సిల్ కు ఎన్నికై పార్లమెంటరీ కార్యదర్శిగా పదవీ బాధ్యతలు ప్రారంభించారు. 1952 నుండి వరుసగా బీహార్ లోని ససారం నియోజకవర్గం నుండి లోక్ సభకు ఎన్నికవుతూ వచ్చారు.

స్వాతంత్ర్యానంతర కాలంలో కలిసి

వచ్చిన అవకాశాలు ఉపయోగించుకొనేందుకే ప్రాకులాడిన కొందరు హరిజననేతలవలెగాక జగ్జీవన్ రామ్ కు స్వాతంత్ర్య పోరాటంలో చురుగ్గా పాల్గొన్న చరిత్ర ఉంది. జైలుశిక్ష అనుభవించారు. గాంధీజీని విశ్వాసంగా అనుసరించారు. తన జీవితం చరమ దశలో రాసిన పై పుస్తకంలో గాంధీజీ హరిజనోద్ధరణకు చేసిన కృషిని కొనియాడడంతోపాటు ఆయన అభిప్రాయాలలోని కొన్ని లోసుగులు కూడా ఎత్తి చూపారు. అత్యధికకాలం అధికారంలో దళిత నాయకుడిగా జగ్జీవన్ రామ్ అనుభవాలు, అభిప్రాయాలు ప్రత్యేకంగా పరిశీలనార్హమవుతాయి. దళితులకు రాజ్యాధికారం పేరుతో ఇప్పుడు వినవస్తున్న నినాదాల ఔచిత్యాన్ని, పరిమితిని అర్థం చేసుకోవడానికి కూడా ఇలాంటి పరిశీలన అవసరమవుతుంది. సి.పి.ఐ.(ఎం) అగ్రనాయకులు, సిద్ధాంతవేత్త శ్రీ.శే. బి.టి.రణదివె ఆయన పుస్తకంపై సమీక్ష రాస్తూ పలు అంశాలు విమర్శనాత్మకంగా ప్రస్తావించారు.

మొదటి విషయం కేంద్ర మంత్రిగా, కాంగ్రెస్ నాయకునిగా అంత కాలం పని చేసిన జగ్జీవన్ రామ్ 30 ఏళ్ళ స్వాతంత్ర్యం దళితుల స్థితి గతులలో ఎలాంటి మార్పు తీసుకురాలేదని స్వయంగా అంగీకరించారు. ఎలాంటి సంకోచాలు, మినహా యింపులు లేకుండా ఆయన వారి దురవస్థను వివరించారు. తన స్వీయభావాలు జోడించారు. ఆయన రాసిన కొన్ని విషయాలు బాధ, సిగ్గు కలిగిస్తాయి. తన అనుభవాల గురించి ఆయన ఇలా రాశారు.

“విద్యార్థి దశనుంచే సోదరుల దుస్థితి గురించి సహజంగానే విచారించే వాణ్ణి. అవకాశాలు లేకుండా చేసి, బానిసత్వం లక్షణాలు ప్రవేశపెట్టే అస్పృశ్యత హిందూసమాజ సామాజిక-ఆర్థిక నిర్మాణంలో అల్లుకుపోయింది. సామాజిక-ఆర్థిక వ్యవస్థ సంపూర్ణంగా పునర్నిర్మించబడితేనే దాన్ని నిర్మూలించడం సాధ్యమని నేను భావించాను. అంటే సాంఘిక, ఆర్థిక, రాజకీయ విప్లవం-ప్రపంచం ఇంతవరకు చూడనంత పెద్ద విప్లవం జరగాలి” హక్కులకోసం పోరాటాలు అవసరమంటూనే వర్గపోరాటం పట్ల విముఖత వ్యక్తం చేశారు. “గ్రామీణ పేదల సంఘం కులాల అడ్డుగోడలకు అతీతంగా వుండాలి. వ్యవసాయ కార్మికులుగా, గ్రామీణ చేతివృత్తిదార్లుగా పనిచేసేప్పుడు వారు కుల వ్యత్యాసాలు అధిగమిస్తారు. అంటే సాంప్రదాయక అర్థంలో వారు వర్గపోరాటం చేయాలని నేను చెప్పాను” అని రాశారు. అంటే గాంధేయ పద్ధతులకే పరిమితం కావాలని ఆయన ఉద్దేశమన్నమాట. కుల వ్యవస్థ ప్రకృతి సహజమైనదైనట్లు, ఆచరణలోనే అది అమానుషరూపం తీసుకున్నట్లు కూడా ఆయన అభిప్రాయపడ్డారు. భూసంస్కరణల అమలుతో.

(మిగతా 12వ పేజీలో)

బేద్కర్ను గాఢంగా అభిమానించిన వారిలో ఆంధ్రులను ముఖ్యంగా చెప్పుకోవాలి. ఆంధ్రదేశంలోని దళిత వర్గాలకు ఆయన అత్యంత ఆత్మీయుడు కొద్దో గొప్పో చదువుకున్న వారంతా అంబేద్కర్ పట్ల ఆరాధనాభావంతో ఉండేవారు. ఆయన ఉద్యమాలన్నింటికీ మద్దతు ప్రకటిస్తుండటం, ఆయా సమస్యలను చర్చిస్తుండటం అప్పట్లో పరిపాటి అయింది. ఆయనను ఆంధ్రదేశానికి తీసుకొని రావటానికి తీవ్ర ప్రయత్నం చేసిన వారిలో నందనూరు హరి ముఖ్యుడు.

కమ్యూనిస్ట్ అవార్డు విషయంలోనూ పూనా పాక్కు అయినా జనం ఎవరూ కదలలేదు. అంబేద్కర్ను తీసుకు విషయంలోనూ జరిగిన చర్చలు దేశ వ్యాప్తంగా ప్రచారం వెళ్ళటానికి 24 ఎడ్లు కట్టిన ఫూలరథం ఏర్పాటు చేశారు. పొందటం వల్లనూ, అంబేద్కర్ రచించిన 'ద ప్రోజెం ఆఫ్ ఎ అది ఎక్కి ఊరేగింపుగా రావలసిందని ఆహ్వాన సంఘం రుపీ', 'ఎవల్యూషన్ ఆఫ్ పబ్లిక్ ఫైనాన్స్' వంటి గ్రంథాలు వారు కోరితే అంబేద్కర్ ఒప్పుకోలేదు. 'ఫూల రథం ఎక్కే పెళ్ళి కళాశాల విద్యార్థులకు పరనీయంగా ఉండటం వల్లనూ కొడుకునా నేను?' అన్నాడు. ఏ విషయంలోనైనా సరే ఆయనను ఆంధ్రదేశంలోని విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, విద్యావంతులు ఒప్పించటం కష్టం. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు ఉప్పల అందరూ ఆయనను అభిమానించేవారు. కళాశాల సత్యనారాయణ గారిని ఫూలరథం మీద ఎక్కించి అంబేద్కర్ అధ్యాపకులు అంబేద్కర్ మేధాశక్తిని మెచ్చుకోవటం నిమ్మ మామూలు కారులోనే ట్రావెలర్స్ బంగళాకు బయలుదేరారు. జాతుల విద్యార్థులకు అంబేద్కర్ పట్ల గౌరవం పెంచింది. నాలుగు ఫర్లాంగుల దూరం వున్న బంగళా చేరుకోవటానికి చాలామంది అంబేద్కర్కు ఉత్తరాలు రాస్తూ ఆయనతో వారికి గంట సమయం పట్టిందంటే ఆ జన సందోహాన్ని పరిచయం పెంచుకోవటానికి ప్రయత్నించేవారు. ఆయన ఊహించుకోవచ్చు.

సలహాలు కోరుతుండేవారు. ఆ విధంగా ఏర్పడిన అనుయాయులంతా కలిసి ఎలాగైనా అంబేద్కర్ను పాఠశాల ఆవరణలో బహిరంగ సభ జరిగింది. వైశ్యసంఘం ఆంధ్రదేశానికి రప్పించాలని ఆశ పడ్డారు. నందనూరు హరి మీద ఆ కార్యభారం పెట్టారు.

ఆంధ్రదేశంలో అంబేద్కర్ మొదట అనకాపల్లి వచ్చాడు. ఆయన అనకాపల్లి వచ్చే నాటికి అక్కడ జొన్నల మోహనరావుగారు మార్కెటింగ్ కమిషనరు. ఆయనే ఏర్పాట్లన్నీ చేశారు. అక్కడి వైశ్యసంఘం వారు 50 వేల రూపాయల విరాళాలు సేకరించి అంబేద్కర్కు ఘనంగా స్వాగతపు ఏర్పాట్లు చేశారు. ఈ వైశ్య సంఘం వారు ఒక సంక్షేమ సంఘం రిజిస్టరు చేసి ఏటా కొన్ని వినోద కార్యక్రమాలు, సహాయ కార్యక్రమాలు ఏర్పాటు చేస్తుండేవారు. ఆ ఏడాది అంబేద్కర్ రాక సందర్భంగా వారు తమ కార్యక్రమాలు మరింత ఆర్థాటంగా జరుపుకొన్నారు.

అంబేద్కర్ రాక గురించి నగరంలో బాగా ప్రచారం జరిగింది. చుట్టు పక్కల ఊళ్ళ నుంచి కూడా జనం వచ్చారు. నగరమంతా కొత్త అలంకరణలతో రంగురంగుల తోరణాలతో ముస్తాబైంది.

"రాజులకు రాజు, మహారాజు-మాలరాజు వచ్చుచున్నాడు. చూచుటకు రండి"

"అనమాన శేముషీదురంధరుడు, ప్రతిభావంతుడూ, అనాధలకు ఆశాజ్యోతి వచ్చుచున్నాడు. తరలిరండు, తనివిదీర చూడుడు"

ఇత్యాదిగా రాసిన అట్టలు వీధులలో పెట్టారు. సన్మాన పత్రాలు సమర్పించారు. అంబేద్కర్ ఇంగ్లీషులో కరపత్రాలు నగరమంతా పంచారు. ఎటు తిరిగినా కనిపించే ప్రసంగించారు. జొన్నల మోహనరావు గారు దానిని విధంగా స్వాగత పత్రాలు రాసి వీధులలో గోడలకు తెలుగులోకి అనువదించి చెప్పారు.

అంబేద్కర్ సెప్టెంబర్ 27న కలకత్తా మెయిల్లో కొన్ని హరిజన వాదలను సందర్శించాడు. వైశ్య సంఘం వారి బయలుదేరి ఉదయం అనకాపల్లి వచ్చాడు. రైలు కొంచెం కార్యకలాపాలను మెచ్చుకొన్నాడు. దేశంలోని చాలా చోట్ల కంటే ఆలస్యమైంది. ఆయన అనకాపల్లిలో దిగేసరికి మధ్యాహ్నం ఇక్కడి వారు చాలా మెరుగనీ, సమాజాభివృద్ధి ఆశయంగా రెండు గంటలైంది. ఆ రోజు విజయదశమి. వాతావరణం వున్న వారి కార్యక్రమాలు తనకు ఆనందం కలిగించాయనీ మబ్బుపట్టి ఉంది. స్టేషన్లో ఆయనకు అపూర్వమైన స్వాగతం అన్నాడు. ఆ మాటే అక్కడి విజిటర్స్ బుక్లో రాశాడు. రాత్రి లభించింది. సరిగ్గా అదే సమయానికి వర్షం మొదలైంది. ఏడు గంటలకు కారులో విశాఖపట్నం బయలుదేరాడు.

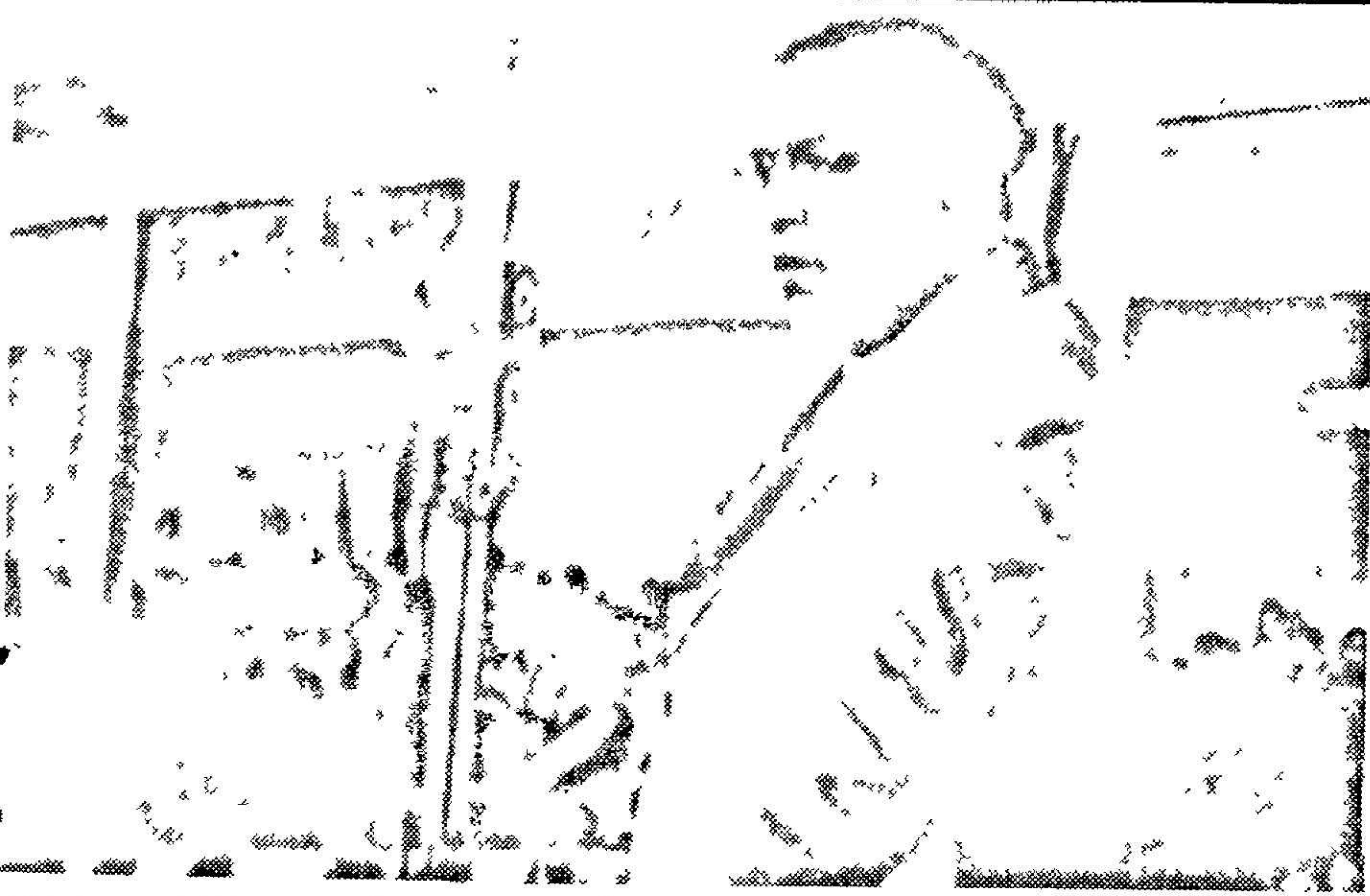
ఆంధ్రదేశంలో అంబేద్కర్

'అనకాపల్లి నుంచి విశాఖ వెళ్ళే దారిలో సముద్ర జలాల పాయ ఒకటి ఉంది. అప్పట్లో ఫెర్రీల మీద ఆ పాయ దాటి అవతలి ఒడ్డు చేరవలసి ఉండేది. కారులో నందనూరు హరి, అంబేద్కర్, ఆయన అధికార సిబ్బంది వున్నారు. సముద్ర విషయం ఎవరికీ గుర్తు లేదు. కొంచెమైతే కారు సరాసరి వెళ్ళే సముద్రంలో పడేదే. కారు లైట్లు నీళ్ళ మీద వంతు తళతళలాడటంతో దైవరు సడెన్ బ్రేకు వేసి కారు ఆపాడు. లిప్తకాలంలో పెద్ద ప్రమాదం తప్పింది. కారు వెనక్కు మళ్ళించి ఫెర్రీల మీద పాయ దాటి అవతలికి 29న విశాఖపట్నంలో అంబేద్కర్ తన అధికార కార్యక్రమాలు చూసుకొన్నాడు. అక్కడ కూడా సభలో ఉపన్యసించాడు. ఆ తర్వాత పాలకొల్లు వెళ్ళాడు. అక్కడి సభలో ఆయన ప్రసంగాన్ని జొన్నల మోహనరావుగారు తెలుగులో అనువదించి చెప్పారు.

ఆంధ్రదేశంలో అంబేద్కర్ ప్రసంగించిన సభలన్నింటికీ జనం అసంఖ్యాకంగా వచ్చారు. ఆయన చెప్పేదంతా శ్రద్ధగా విన్నారు. రాజకీయాధికారం-పరిపాలనలో భాగం తరెండు లేనిదే నిమ్మజాతులు పైకి రాలేరని, ఆ అధికారా కోసం వారు పోరాడాలనీ ఆయన వారికి చెప్పాడు.

29 రాత్రి కూడా అంబేద్కర్ విశాఖలోనే ఆగాడు. అక్కడి లేబరు వ్యవహారాలు, పోర్టు విషయాలు పరిశీలించాడు. ఆ తర్వాత ఆయన మెయిలులో బయలుదేరి వెళ్ళినపుడు ప్రతి స్టేషనులోనూ జనం ఆయనను చూడడానికి వచ్చారు. ఏలూరు స్టేషన్లో, ఆంధ్ర రాష్ట్ర ఆదిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షులు శ్రీరాయుడు గంగయ్య పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఆదిమాంధ్ర సంఘాధ్యక్షులు శ్రీ గొట్టుముక్కల వెంకన్నగారలు అంబేద్కర్ను కలుసుకోవటానికి ప్రయత్నించారు. వారికి అవకాశం లభించలేదు. 1944 సెప్టెంబర్ 3న ఏలూరులో అంబేద్కర్కు సమర్పించవలసి వున్న స్వాగత పత్రాల ప్రతులను ముందుగానే ఆయనకు అందజేయాలనుకొన్న వారికి ఆశాభంగం కలిగింది. అంతకుముందు వారు అంబేద్కర్కు ఉత్తరాలు రాస్తే ఆయన సమాధానం ఇవ్వలేదట. ఆ కోపము, ఈ కోపమూ వారిని చికాకు పరచాయి. దాంతో తమకు అంబేద్కర్ మీద విశ్వాసం లేదంటూ ఈ నాయకులు ప్రకటనలు చేశారు.

అంబేద్కర్ ఆ వర్సటనలో, కాకినాడ, రామచంద్రాపురం, గుడివాడ, కొవ్వలి, ఏలూరు, నెల్లూరు పట్టణాలు సందర్శించాడు. చాలా సభలలో మాట్లాడాడు. పాము రామ్మూర్తి, నందనూరు హరి వంటి వారెవరో వెంట ఉండి ఆయన ఇంగ్లీష్ ప్రసంగాలను తెలుగులో చెప్తుండేవారు. ఒకచోట, తాను చెప్పిన భావం తెలుగు అనువాదంలో స్పష్టంగా రాకపోవటం గమనించి అంబేద్కర్ దానిని మళ్ళీ రెండోసారి చెప్పాడట. కాకినాడలో షెడ్యూల్డ్ తరగతుల సంస్థలూ, కార్మిక ఫర్లాలు అంబేద్కర్ని సన్మానించాయి. తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో ఆయన చెప్పిన దాని గురించి 'ఆంధ్రపత్రిక' ఇలా రాసింది. "తూర్పుగోదావరి జిల్లా బోర్డు వారు ఎదుట

పర్యసేస్తూ అంబేద్కర్ గారిట్లు చెప్పారు. 'ఇండియా వీడి ఓండి' అనే ఆందోళన సాగించిన వారిని జైళ్ళలో ఉంచినందుకు నేను విచారపడుట లేదు. ఈ దేశంలో ప్రస్తుతమున్న ప్రభుత్వం ఉండేంత కాలం దేశంలో న్యాయ విపాలన జరుగుతూ ఉండాలి. కొత్త ప్రభుత్వం వచ్చే వరకు ప్రభుత్వం యొక్క అధికారం సాగుతూ ఉండాలి. మనకు రాజ్యం కావలెనా బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ఉండవలెనా అనేది ప్రస్తుత సమస్య కాదు. మనకు బ్రిటీష్ గవర్నమెంట్ ఉండవలెనా, నాజీ గవర్నమెంటుగాని, జపాను గవర్నమెంటుగాని రావలెనా అనేది మన ప్రస్తుత సమస్యగా ఉంది"

దక్షిణ మండలానికి కాకినాడ రాజధానిగా రిజనస్ట్రాస్ ఏర్పాటు చేయాలన్న భావం అంబేద్కర్ మనులో పుట్టింది. అయితే దానికి కార్యరూపం ఇవ్వటానికి ఆయన దగ్గర ప్రయత్నించలేదు.

ఆ సాయంత్రం కాకినాడ పి.ఆర్.కాలేజీ డాంగిల్ హాలులో జరిగిన సభలో అంబేద్కర్ ప్రసంగించారు. బయ్య పుల్లయ్య (సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్) గారు ఏర్పాటు చేసిన సభలో పాల్గొన్నారు. తర్వాత రామచంద్రాపుర వెళ్ళారు. పర్యటనలో జూదవ్ అంబేద్కర్ వెంట వున్నాడు.

రామచంద్రాపురంలో ఈలివాడపల్లి గారు అంబేద్కర్ పర్యటనకు బ్రహ్మాండంగా ఏర్పాట్లు చేశారు.

అంబేద్కర్ గుడివాడ సభ గురించి నిమ్మజాత్యుద్ధరణ - డా॥ అంబేద్కర్ గారి ప్రసంగం" అనే పుస్తకం పెట్టి ఆంధ్ర పత్రిక ఇలా రాసింది. "గుడివాడ అక్టోబర్ వైస్రాయి కార్యవర్గ కార్మిక శాఖా సభ్యుడు డా॥ అంబేద్కర్ కి అనేక సంఘాల తరపున సన్మాన పత్రాలు పంపించబడినవి. నిమ్మజాతి బాలబాలికలు చదువుకై ఉద్యమించే సహాయంపై ఆధారపడకూడదనీ, స్వయం ఉద్యమంపైననే ఆధారపడాలనీ అంబేద్కర్ గారు సలహా ఇచ్చారు. బంజరు భూములను నిమ్మజాతులకు ఇప్పించే యమై తానొక ప్లానును తయారు చేస్తున్నానని కూడా చెప్పారు. ఇందుకుగాను ఆలిండియా సెటిల్మెంట్ కమిషన్ స్థాపించారు. అస్పృశ్యుల సహాయార్థం ఈ సంస్థల ద్వారా

ప్రభుత్వం ఏటా అయిదు కోట్ల రూపాయలు వెచ్చిస్తుందట" ఏలూరులో పశ్చిమ గోదావరి మండలం దళిత జాతుల సమాఖ్య వారు, జిల్లా బోర్డు వారు, ఏలూరు మున్సిపల్

"మీ హక్కులను సంపాదించుకొను నిమిత్తం మీరెన్నడైనా రక్తం ధారపోయుటను గురించి ఆలోచించారా? రక్తం బలి ఇవ్వనిదే హక్కులను పొందగలమని మీరు ఎవరైనా విశ్వసించుచున్నారా? వాదన వలన కార్యసాధన కానినాడు బలము ఉపయోగింపబడునని మీరు స్పష్టముగా తెలుపగలిగిన నాడే మీ హక్కులు పొందగల్గెదరు అని ఏలూరులో నేటి ఉదయం జరిగిన బ్రహ్మాండమైన బహిరంగ సభయందు డా॥ అంబేద్కర్ గారు షెడ్యూల్లు కాస్టు వారికి హితవౌసంగిరి. ఏదెనిమిది వేల మంది హరిజనులు అన్ని ప్రాంతాల నుండి హాజరైరి. సభకు శ్రీ కుసుమ వెంకట్రామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి" అని ఆంధ్రపత్రిక రాసింది.

కొన్ని వారు, క్రైస్తవ సంఘం వారు అనేక మంది అంబేద్కర్ కు ఘన స్వాగతం ఇచ్చారు. రైల్వే స్టేషన్ నుంచి సమావేశ స్థలానికి ఊరేగింపుగా తీసుకొని వెళ్ళారు. వారి ఏర్పాట్లు క్రమశిక్షణ, బాణాకరలు చేత పట్టుకొని బారులు తీరి నిలుచున్న కార్యకర్తలు గనక ఉంటే దేశాన్ని అచిరకాలంలోనే సువ్యవస్థితంగా చేయగలనని ఆయన అన్నాడు. కాంగ్రెసు గురించి గాంధీ గురించి మాట్లాడుతూ "ఇన్నేళ్ళ స్వాతంత్ర్యోద్యమ పోరాటం తర్వాత గమ్యం చేరువైన తరుణంలో దేశం రెండు ముక్కలవుతుందని వారెన్నడూ ఆలోచించి ఉండరు. దేశ పరిస్థితులపై సరైన అవగాహన లేకపోవటమే దీనికి కారణం. గాంధీకి దూరదృష్టి తక్కువ. దేశ పరిస్థితులను కచ్చితంగా

అంచనా వేయలేకపోవటం ఆయన బలహీనత. అల్ప సంఖ్యాక వర్గాల విషయంలో గాంధీ అబ్రహం లింకన్ ను అనుసరించాడు. ఆ విధానం ఈనాటి భారతదేశానికి వర్తించదు" అన్నాడు.

"అమెరికాలో దక్షిణాది రాష్ట్రాలకు నీగ్రోలు సహాయపడతారనే ఉద్దేశంతో లింకన్ 1862లో ప్రాక్లమేషన్ ఆఫ్ ఫ్రీడమ్ తెచ్చాడు" గాంధీ కూడా నేడు అదే ఉద్దేశంతో అంటే భారతదేశానికి స్వాతంత్ర్యం సాధించాలనే కోరికతోనే అల్పసంఖ్యాక వర్గాలను ప్రోత్సహిస్తున్నాడు. మళ్ళీ వర్ణాశ్రమ ధర్మాలు ఉండాలంటాడు. ఆయన భావాలలో స్పష్టత లేదు. పొందన అంతకన్నా లేదు" అన్నాడు. రక్తం ధారపోస్తే గాని హక్కులు పొందలేరని అంబేద్కర్ ఏలూరులోనూ, కొవ్వలిలోనూ చెప్పాడు. దీని గురించి, "మీ హక్కులను సంపాదించుకొను నిమిత్తం మీరెన్నడైనా రక్తం ధారపోయుటను గురించి ఆలోచించారా? రక్తం బలి ఇవ్వనిదే హక్కులను పొందగలమని మీరు ఎవరైనా విశ్వసించుచున్నారా? వాదన వలన కార్యసాధన కానినాడు బలము ఉపయోగింపబడునని మీరు స్పష్టముగా తెలుపగలిగిన నాడే మీ హక్కులు పొందగల్గెదరు అని ఏలూరులో నేటి ఉదయం జరిగిన బ్రహ్మాండమైన బహిరంగ సభయందు డా॥ అంబేద్కర్ గారు షెడ్యూల్లు కాస్టు వారికి హితవౌసంగిరి. ఏదెనిమిది వేల మంది హరిజనులు అన్ని ప్రాంతాల నుండి హాజరైరి. సభకు శ్రీ కుసుమ వెంకట్రామయ్యగారు అధ్యక్షత వహించిరి" అని ఆంధ్రపత్రిక రాసింది.

అంబేద్కర్ రాజమండ్రి వచ్చినప్పుడు ఆయనకు స్వాగత పత్రం సమర్పించాలని మున్సిపల్ సంఘ సభ్యులు చాలా మంది అనుకున్నారు. కొందరికి అది ఇష్టం లేదు. ఆ తీర్మానం చేసే రోజున (23-9-1944) వారు సభకు హాజరు కాలేదు. అయినా తీర్మానాన్ని ఆమోదించారు. అంబేద్కర్ రాజమండ్రిలో ఘన స్వాగతం లభించింది. పౌరసన్మానం జరిగింది. రాజమండ్రి కాన్స్టాబులిటన్ క్లబ్ లో కూడా ఆయన ప్రసంగించారు. కావూరి పట్టాభిరామయ్య, కుసుమ ధర్మన్న గారలు వేరే ఒక సన్మాన పత్రం తయారు చేసి ఆయనకు అందజేశారు. న్యాయవాదులు, డాక్టర్లు, ఉపాధ్యాయులు ఎందరో ఆ సభకు హాజరైనారు. అంబేద్కర్ నెల్లూరు వచ్చినప్పుడు స్టేషన్లో వందలాది మంది కార్యకర్తలు ఆయనకు స్వాగతం చెప్పారు. అక్కడి దళిత జాతుల వారు ఎంతో ఆవేదనతో తమ సమస్యలను ఆయనకు విన్నవించుకొన్నారు. అవన్నీ విని అంబేద్కర్ "హిందువుల నాయకుడు గాంధీ ఎక్కడకు వెళ్ళినా ఆయనకు లక్షాధికారులు, కోటీశ్వరులు స్వాగతం ఇచ్చి విరాళాలు సేకరించి పెడతారు. మహమ్మదీయ నాయకుడు జిన్నా ఎక్కడకు వెళ్ళినా మహమ్మదీయులు ఆయనను సందర్శించి, ధనరాసులు కుమ్మరిస్తారు. నేను ఎక్కడకు వెళ్ళినా తినడానికి తిండి, కట్టుకోడానికి బట్ట, నిలువనీడ లేని నా వ్రజలు నేను వారి కష్టాలు పరిష్కరిస్తానన్న నమ్మకంతో ఎదురు చూస్తుంటారు" అని ఎంతో దుఃఖంతో చెప్పాడు. పీడిత జనుల ఆశాకిరణంగా మెలిగాడు ఆయన.

(బి.విజయభారతి 'బాబా సాహెబ్ అంబేద్కర్' నుండి)

దళితవర్గాల అభివృద్ధి : జగ్జీవన్ అభిప్రాయాలు

(9వ పేజీ తరువాయి)

దళితుల విముక్తి ముడిపడి వుందనే వాస్తవాన్ని కూడా ఆయన గుర్తించలేదు. ఉమ్మడి ఆర్థిక పోరాటాలు జరగాలంటూనే కార్మికులు, ప్రజాసంఘాల కృషిని ప్రస్తావించకుండా వదిలివేశారు.

గాంధేయమార్గంలో పని చేసినప్పటికీ ఆయనతో జగ్జీవన్ రామ్ విభేదించిన సందర్భాలు కూడా వున్నాయి. ఎన్.సి.లకు వ్రత్యేక నియోజకవర్గాలు కల్పిస్తూ 1932లో మాక్డొనాల్డ్ అవార్డుగా మహాత్మాగాంధీ వ్యతిరేకించారు. ఆ సమస్యపై ఆమరణ నిరాహార దీక్ష కూడా చేపట్టారు. జగ్జీవన్ ఈ సందర్భంగా గాంధీజీకి ఆగ్రహంతో లేఖ రాశారు. హిందూ సమాజంలో చీలిక రాకూ డడనే ఉద్దేశంతో గాంధీ ప్రాణాలు ఫణంగా పెట్టి నిరాహారదీక్ష చేశారు. తన మతంలోని అసంఖ్యాక ప్రజానీకం ఎలాంటి దుర్భర పరిస్థితులకు గురవు తున్నదీ సవర్ణులకు తెలియచెప్పారు. అయితే దాంతో పాటే అస్పృశ్యుల భవిష్యత్తుకు శాశ్వతంగా తలుపు మూశారు అని ఆయన ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు.

అయినా జగ్జీవన్ రామ్ కాంగ్రెస్ లోనే కొనసాగారు. అంబేద్కర్ కు ప్రత్యామ్నాయం కాగల దళిత నేతగా ఆయనను పెంపొందించేందుకు కాంగ్రెస్ ప్రయత్నించింది. గాంధీని విమర్శించినా ఆయనవల్ల గౌరవాభిమానాలు అలాగే నిలుపుకొన్నారు. జనాభా ప్రాతిపదికన దళితులకు

అసెంబ్లీ, పార్లమెంటుల్లో రిజర్వేషన్లు కల్పించడం గాంధీజీ జోక్యంవల్లనే జరిగిందని ఆయన పేర్కొన్నారు. ఉద్యోగాలలో రిజర్వేషన్లుప్పటికీ ఐ.ఎ.ఎస్., ఐ.పి.ఎస్., ఐ.ఎఫ్.ఎస్. వంటి కీలక స్థానాల్లో దళితులు అతి తక్కువ సంఖ్యలోనే వున్నారన్న వాస్తవాన్ని ఆయన పొందుపరిచారు.

ముందే పేర్కొన్నట్లు దళితుల దుర్భర పరిస్థితిని ఆయన తన వుస్తకంలో ఎంతో దయనీయంగా రాశారు. “ఈ రోజు మనలో ప్రతి ఆరుగురిలో ఒకరు ఎస్.సి., ఎస్.టి.లను కూడా కలిపి చూస్తే ప్రతి నాల్గవ, లేదా ఐదవ భారతీయుడు ఇందుకు గురవుతున్నవాడే” అంటూ ఆయన ఆనాడు ఆంధ్రప్రదేశ్ లో దళితుల దుస్థితి, వ్యవసాయ కార్మికులకు న్యాయమైన వేతనాల నిరాకణ వంటి అంశాలు తెలిపారు. “ఈనాడు ఎస్.సి.లు ఒంటరిగా పోరాడుతున్నారు. పట్టణాల్లో కూడా సవర్ణుల ఇళ్లు వారికి అద్దెకు కూడా దొరకవు. దేశంలోని చాలా ప్రాంతాల్లో మంచినీటి బావుల వద్ద వారికి ప్రవేశంలేదు. క్షురకులు, రజకుల సేవలు చాలాచోట్ల అందుబాటులో లేవు. వీరు పొలాల్లో పని చేసినందుకు నామకార్తపు వేతనాలే లభిస్తాయి. ఊరుమ్మడి సేవలు పొందడానికిగాని, హక్కులు సాధించుకోడానికిగాని వారు నిలబడినప్పుడు తిట్లు, దాడులు, బహిష్కరణలు, అవమానాలు ఎదురవుతాయి. సాయుధ గూండాలు వారి భార్యలు,

కుమార్తెలపై పడతారు. పోలీసులు కూడా గూండాలనే బలపరుస్తారు. హరిజనులు, ఆదివాసులపై దౌర్జన్యాలు చేసిన వారికి పోలీసు స్టేషన్ లో శిక్షలు పడవు..” ఈ విధంగా బాబూ జగ్జీవన్ రామ్ రాసిన విషయాలన్నీ తిరుగులేని వాస్తవాలు. కాంగ్రెస్ తో సహా అన్ని పాలకవర్గ పార్టీలు ఈ పరిస్థితి కొనసాగడానికి కారణమయ్యాయి. దళిత జనబాహుళ్యానికి మౌలికంగా మార్పులు రాలేదంటే కారణం ఈ బూర్జువా వ్యవస్థ స్వభావం. దళిత నాయకులు ఉన్నత స్థాయి పదవులు, ప్రభుత్వాధికారం చేబట్టినా, ఆర్థిక వ్యవస్థలో మార్పురాకుండా దళితుల జీవనస్థితి మారదు. ఉత్తరాది రాష్ట్రాలలో ఇప్పటికీ ఆ వర్గాలపై భూస్వాముల దాడులు, హత్యాకాండ పెద్దఎత్తున సాగుతూనే వున్నాయి. ఆస్థాయిలో కాకున్నా ఇతరచోట్లా దాడులు సాగుతూనే వున్నాయి. రాజకీయంగా స్వల్పకాలం లేదా దీర్ఘకాలం అధికారం అనుభవించడమే ‘రాజ్యాధికారం’ కాదు. వ్యక్తులుగా ఆ తరగతులకు చెందినవారు ఎంత పెద్ద పదవిలోకి వచ్చినా దానితోనే పరిస్థితి మెరుగుపడదు. బెంగాల్ లో వామపక్ష ప్రభుత్వం భూసంస్కరణలు అమలు చేసి, స్థానిక సంస్థల్లో అధికార వికేంద్రీకరణ చేయడంవల్ల ఎలాంటి రిజర్వేషన్ లేకున్నా అత్యధిక దళితులు పదవుల్లో ఉండగలిగారు. సమాజంలో వారి స్థానం కూడా బలపడింది. కనుక మొత్తం పీడిత ప్రజలు సంఘటితశక్తితో పోరాడటమే వారి పరిస్థితిని మెరుగు పరుస్తుంది. అదే జగ్జీవన్ రామ్ జీవితాన్ని బట్టి అర్థమయ్యే సత్యం.

★

వృత్తి కులాల వెన్ను విరుస్తున్న ఆర్థిక విధానాలు

(9వ పేజీ తరువాయి)

ఆజ్ఞాపించారు. మెదడు వాపు వ్యాధికి అనేక కారణాలలో పండులు ఒక కారణం కావచ్చు. కానీ పండులు ప్రత్యక్షంగా ఈ వ్యాధికి కారణం కావు. ఈ వ్యాధి క్రిములున్న పండులను దోమలు కుట్టి, ఆ కుట్టిన దోమలు తిరిగి మనుషులను కుడితే ఆ వ్యాధి మనుషులకు వ్యాపించే అవకాశముంది. వ్యాధి వ్యాపించినంత మాత్రాన మనుషులు తక్షణం చనిపోయే పరిస్థితి లేదు. వైద్యం అందకుంటే తప్ప మనుషులు చనిపోయేందుకు అవకాశమేలేదు. పండులవల్ల మెదడువాపు వ్యాధి రాదని, పండుల పెంపకం దారులు, వారి పిల్లలు ఎవ్వరూ చనిపోని కారణంగా శాస్త్రీయంగా రుజువయ్యింది. కానీ ప్రభుత్వం పండులను చంపమని ఆజ్ఞాపించింది. అలాగే, ఇప్పుడు పర్యావరణానికి మేకలు హాని చేస్తున్నాయని వాటిని చంపమంటూ ఆజ్ఞాపించింది-ఎందుకు? ఈ విషయాన్ని మనం లోతుగా ఆలోచించాలి.

భారతదేశంలో అహోరోత్పత్తి ఒక ప్రధాన వ్యాపారం. ఈ వ్యాపారం ద్వారా వేల కోట్ల రూపాయల ఆదాయ వనరు వుంది. దీన్ని చేజిక్కించుకోవాలి. సాంప్రదాయక మార్గం వున్నంత వరకూ తాము ఈ మార్కెట్ ను చేజిక్కించుకోవటం సాధ్యం కాదు, అంటే సాంప్రదాయక (నాలు) పండులు, మేకలున్నంత వరకూ, ఇక్కడ ప్రజలు తాము తయారు చేసే సీమ

పండులను, ఫార్మ్ మేకలనూ వినియోగించరు. కావున ఇక్కడ సాంప్రదాయక జీవాలు నాశనమై పోవాలి. ఇదిగో ఇందుకూ మన ప్రభుత్వం అనేక సాకులను చూపి ఇక్కడి సాంప్రదాయక వృత్తులను, ఉత్పత్తులనూ నాశనం చేస్తూ వుంది.

ఇందుకే, అన్ని వ్యాధులకూ ప్రధానకారణమైన దోమలను నిర్మూలించకుండా, ఒక్క దెబ్బతో రెండు పిట్టలన్నట్లు మస్కిట్ కాయిల్ కంపెనీల నుండి ముడుపులు మింగి, దోమలను పెంచి పోషిస్తూ, మరోవైపున వృత్తి కులాల ప్రధాన ఆదాయ వనరు అయిన వృత్తులను నాశనం చేస్తున్నారు. లేకుంటే, పండులకూ-వ్యాధులకూ, మేకలకూ-పర్యావరణానికి సంబంధమేమిటి? అణగారిన కులాలను పనివాళ్ళుగా తప్ప మరొక విధంగా భరించలేని ఆధిపత్య కులాలు, వర్గాలు కలిసి ఆడుతున్న కసాయి నాటకమిది.

అయితే, వృత్తి కులస్తులు తమ ఉత్పత్తుల గురించి ప్రచారం చేసుకునే స్థితిలో లేరు. కావున, తమ ఉత్పత్తులను అమ్ముకోలేకపోతున్నారు. తుదకు తరతరాలుగా తమకడుపుకింత కూడు పెట్టిన కులవృత్తులను వొడులుకుని బజారు పాలవుతున్నారు.

ఈ పరిస్థితి నుంచి బయటపడేందుకు వున్న మార్గాలు రెండు 1) వృత్తి కులాల ఉత్పత్తులను పెట్టుబడిదారులు తయారు చేయకుండా నిషేధించటం,

2) వృత్తి కులాల ఉత్పత్తుల మార్కెటింగ్ బాధ్యతను ప్రభుత్వం చేపట్టడం. ఈ పనులు చేసేందుకు మన పాలకులు సిద్ధంగా లేరు.

వ్యక్తులు తప్ప సమూహాలు (కులాలు) అభివృద్ధి చెందేందుకు వీలు కల్పించని అగ్రకుల ఆధిపత్య వ్యవస్థ వికృత రూపమిది. దీన్ని మనం ప్రతిఘటించాలి. ప్రతిఘటించకుండా వుంటే మనకు మనుగడే లేదు. అయితే ప్రతిఘటించేందుకు మనకు కావాల్సింది ఐక్యత. మన అణగారిన కులాల ప్రజలంతా ఏకం గాకుండా బలమైన మన శత్రువులను ఎదుర్కోవటం అసాధ్యం. కావున, ఆ శక్తులు ప్రధానంగా మన ఐక్యతను దెబ్బతీయటం మీద కేంద్రీకరిస్తూ వున్నాయి. మనలోని కొంతమంది స్వార్థ వరులను చేరదీసి మన వేలితోనే మనకళ్ళు పొడిపించేందుకు ప్రయత్నిస్తూ వున్నాయి. తమకు అమ్ముడు పోయిన అణగారిన కులాలకు చెందిన తమ బంట్లను ఉసిగొలిపి మనమధ్య మనకే చీలికలు తెస్తూ వున్నాయి. మరోవైపున మనలను మతతత్వ మాయలో ముంచటం ద్వారా మనలోని ప్రతిఘటనా శక్తిని హరించి నిర్వీర్యులను చేసేందుకు ప్రయత్నిస్తూ వున్నాయి. కావున ఈ అణగారిన కులాలు మరింత జాగ్రత్తతో వుండాలి. వెుత్తం అణగారిన కులాలన్నిటితో ఐకమత్యం పెంపొందించుకుని, కుల, వర్గ దోపిడీ శక్తులపై తిరుగులేని పోరాటానికి సన్నద్ధం కావాలి!

★

కులవివక్షపై

పున్నయ్య కమిషన్ సిఫార్సులు

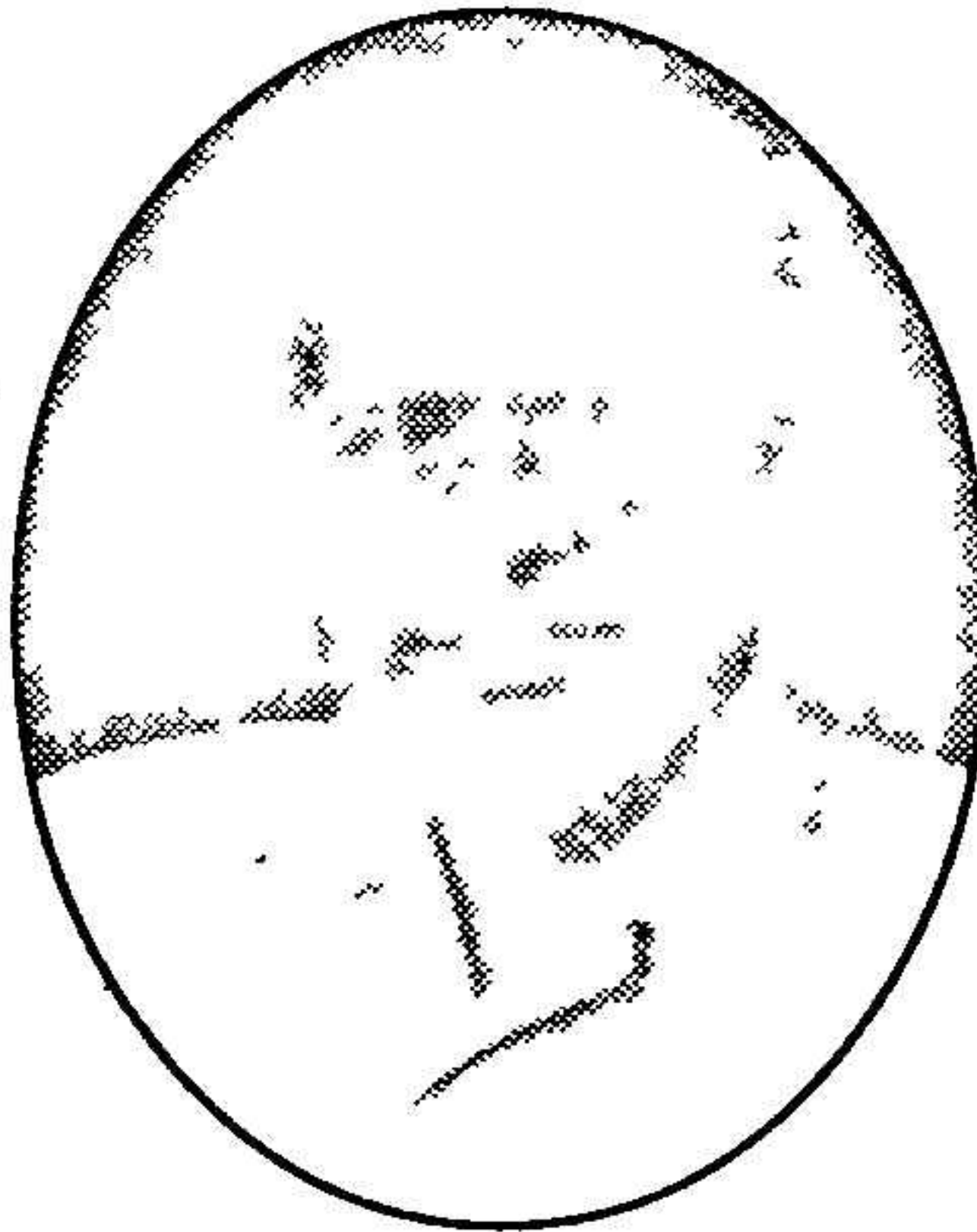
▲ వెస్టీ

కుల వివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ నిర్వహించిన సమరశీల పోరాటాల ఫలితంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జస్టిస్ పున్నయ్య కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేసింది. కమిషన్ రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా అన్ని జిల్లా, రెవెన్యూ డివిజన్ కేంద్రాలలో వేదికలు ఏర్పాటు చేసి దళిత, గిరిజనుల నుండి పిటిషన్లు స్వీకరించింది. కొన్ని గ్రామాలను సైతం పర్యటించి కుల వివక్ష, అంటరానితనాన్ని ప్రత్యక్షంగా పరిశీలించింది. రెండున్నర సంవత్సరాలలో 1996 పేజీలతో కూడిన రిపోర్టును తయారు చేసి 2001 మే 30న ప్రభుత్వానికి సమర్పించింది.

రాష్ట్రంలో కులవివక్ష, అంటరానితనం వికృత రూపాలు నేటికీ కొనసాగుతున్నాయి. వీటిని నిర్మూలించేందుకు రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న వి.సి.ఆర్., పి.ఓ.ఎ. చట్టాలు అమలు కావడం లేదు. చట్టాలు అమలు చేయాలనే చిత్తశుద్ధి ప్రభుత్వానికి, అధికారులకు లేదని కులవివక్ష వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ వివిధ పోరాటాల ద్వారా నిరూపించింది. అదే అభిప్రాయాన్ని కమిషన్ కూడా నిర్ధారించింది. అంటరానితనంతో పాటు అగ్రకుల పెత్తందార్లు దళితులపై దాడులు, హత్యలు, అత్యాచారాలు, జరిపిన ఘటనలు, భూములు, శ్మశానవాటికలు స్వాధీనం చేసుకున్నవి. వీటిపై ప్రభుత్వ అధికారులు ఎలాంటి చర్యలూ తీసుకోకుండా అగ్రకులాలకు అనుకూలంగా వ్యవహరించిన అనేక ఘటనలతో పాటు నేరస్తులు కోర్టులలో సైతం శిక్షలు తప్పించుకుంటున్న ఘటనలపై 8311 పిటిషన్స్ వచ్చాయి. వీటన్నింటినీ కమిషన్ రిపోర్టులో పేర్కొన్నది. వీటిని అరికట్టేందుకు 42 సూచనలు చేయగా ప్రభుత్వం ఆమోదించి జి.ఓ.లు విడుదల చేసింది. కానీ గతంలో వున్న చట్టాలు ఎందుకు అమలు జరగలేదో వివరించలేదు. గతంలో జరుగుతున్న పొరపాట్లను సరిదిద్దుకోకుండా ఈ 42 సూచనలను అమలు జరుపుతామని చెప్పడం మరోసారి దళితులను మోసగించడమే. ఈ పిటిషన్లపై ప్రభుత్వం ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నట్లు ప్రకటించలేదు. పిటిషన్ రూపంలో వున్న దళితుల ఆక్రందనలను బహిర్గతం చేయకుండా చెత్తబుట్టలో పడేసి ప్రారంభంలోనే ప్రభుత్వం తన అగ్రకుల భూస్వామ్య స్వభావాన్ని చాటుకున్నది.

కమిషన్ సూచనలు : వారానికి ఒక రోజు ప్రతి పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోని ఒక గ్రామంలో కుల వివక్ష నిర్మూలన కార్యక్రమం చేపట్టాలి. ప్రతి నెల 30న పౌరహక్కుల దినంగా పాటించాలి. దళితులపై దాడులు జరిగే అవకాశాలున్న గ్రామాలలో పోలీస్ పికెట్లు ఏర్పాటు చేయాలి. మొబైల్ పోలీస్ పార్టీలు ఏర్పాటు చేయాలి. దాడులు జరిగిన గ్రామాలను

కలెక్టర్, ఎస్.పి. 24 గంటల్లోగా సందర్శించాలి. దాడులలో వికలాంగులైన, హత్యలకు గురైన వారి కుటుంబంలో ఒకరికి, అత్యాచారానికి గురైన వారికి ఉద్యోగం ఇవ్వాలి. నేరస్తులతో పాటు నేరాలను ప్రోత్సహించిన వారిని కూడా అరెస్ట్ చేయాలి. దాడులకు పాల్పడిన వారి ఆయుధ లైసెన్సీలు రద్దు చేయాలి. ప్రతి సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టర్ పరిధిలో ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ఛార్జిషీటు తయారు చేసేందుకు ఎస్సీ, ఎస్టీ సెల్ వుండాలి. దర్యాప్తును పూర్తి చేయడానికి సామాజిక న్యాయం అంశం ఆధారంగా పోలీస్ ఆఫీసర్లను ఎంపిక చేయాలి. దళితులు, సాక్షులు, కోర్టులు తిరగడం వల్ల ఉపాధి కోల్పోతున్నందున వారికి ఆర్థిక సహాయం చేయాలి. డి.జి.పి. ఆధ్వర్యంలో సలహా కమిటీలను వేయాలి. జిల్లాలో కలెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో వేయాలి. పక్కా ఇండ్ల నిర్మాణానికై 30 వేల రూపాయలు ఉచితంగా ఇవ్వాలి. పర్మినెంట్ కమిషన్ వేయాలని సూచించింది. 1991లో ప్రధాని అధ్యక్షతన జరిగిన ముఖ్యమంత్రుల సమావేశంలో మిగులు భూములు, బంజరు భూములను 1992 నాటికి దళిత, గిరిజనులకు పంపిణీ చేయాలని నిర్ణయించింది. 2001 సంవత్సరం గడుస్తున్నా మన రాష్ట్రంలో భూపంపిణీ జరగలేదని కమిషన్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని తప్పు పట్టింది. దీనిని వెంటనే అమలు చేయాలని చెప్పింది. దళిత భూములను, శ్మశాన వాటికలను సైతం స్వాధీనం చేసుకున్న పెత్తందారులపై చర్య తీసుకోవాలని, ఆ భూములను దళితులకు అప్పజెప్పాలని సూచించింది. రాష్ట్రంలో మిగులు భూములు, బంజరు భూములు వున్నాయి. కమిషన్ సూచనలు ఆమోదించిన ప్రభుత్వం ఈ భూములను ఈనాటి వరకు ఎందుకు పంపిణీ చేయలేదో, అందుకు వచ్చిన ఆటంకాలేమిటో వివరించలేదు. ఎప్పుడు పూర్తి చేస్తుందో ఇప్పటికైనా స్పష్టం చేయలేదు.

పున్నయ్య కమిషన్ రిపోర్టులో పేర్కొన్న సిఫార్సులలో కొన్ని లోపాలు కూడా వున్నాయి. కులాంతర వివాహాలు చేసుకున్న వారి పిల్లలకు విద్యాలయాల్లో, పబ్లిక్ సర్వీసులలో 1% రిజర్వేషన్ ఇవ్వాలని సూచించారు. ముందుగా కులాంతర వివాహం చేసుకున్న వారిలో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇవ్వాలని అవసరం వుంది. అప్పుడే ఆత్మస్థయిర్యం పెరుగుతుంది. కులాంతర వివాహాలకు ప్రోత్సాహం లభిస్తుంది. కనీస వేతనం అమలు చేయాలని చెప్పింది. 90 శాతం మంది దళితులు వ్యవసాయ కూలీలుగా జీవనం గడుపుతున్నారు. కనీస వేతన చట్టాలు వున్నా అమలు జరగడం లేదు. కమిషన్ సూచనను ప్రభుత్వం ఆమోదించింది. కాని చట్టబద్ధమైన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయకుండా కేవలం విజిలెన్స్ కమిటీల ద్వారా ఇది సాధ్యమా?

కమిషన్ లోలేని ముఖ్యమైన అంశాలు

ప్రైవేటీకరణ, రిజర్వేషన్స్, ఉపాధి, భూసంస్కరణలు లాంటి ముఖ్యమైన అంశాలపై కమిషన్ ఎలాంటి సూచనలు చేయలేదు. ప్రభుత్వం ఒకవైపు దళిత, గిరిజన అభివృద్ధి కొరకు పని చేస్తానని ప్రచారం చేసుకుంటూనే మరోవైపు వారి హక్కులను హరించి వేస్తున్నది. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో రిజర్వేషన్లు అమలు జరగడం వల్ల దళిత, గిరిజనులకు విద్య, ఉద్యోగాలు కొంతమేరకైనా లభించాయి. కాని ప్రపంచ బ్యాంక్ షరతులకనుగుణంగా ప్రభుత్వం ప్రభుత్వ రంగాలను ప్రైవేట్ పరం చేస్తున్నది. వీటి ఫలితాలు ముఖ్యంగా దళితులపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతున్నాయి.

కనుక ప్రభుత్వరంగ సంస్థలను కొనసాగించాలి. ప్రైవేట్ రంగంలో సైతం రిజర్వేషన్లు అమలు చేసేందుకు చర్యలు తీసుకోవాలి.

రాష్ట్రంలో 7.5 లక్షల మంది ఎస్సీ, ఎస్టీలు చదువుకుని నిరుద్యోగులుగా వున్నారు. 35వేల ఎస్.సి., ఎస్.టి. బ్యాక్‌లాగ్ పోస్టులు రాష్ట్రంలో ఖాళీలు వున్నాయి. వీటిని భర్తీ చేయాలి. ప్రభుత్వరంగ సంస్థలలో కఘాదా కాంట్రాక్ట్ పద్ధతిలో ఉద్యోగాలు భర్తీ చేస్తున్నది. ఇవి కూడా డబ్బు, పలుకుబడి కలిగిన వారికే లభిస్తున్నాయి. దళితులు నిరుద్యోగులుగానే మిగిలిపోతున్నారు. ఇలాంటి కీలకమైన ఆర్థిక అంశాలపై కమిషన్ కేంద్రీకరించలేదు.

భూసంస్కరణల చట్టం అమలు జరగడం లేదు. నేటికి 30 శాతం మంది భూస్వాముల స్వాధీనంలో 70 శాతం భూమి వుంది. 90 శాతం మంది దళితులకు భూమి లేదు. అయినా భూసంస్కరణలు అమలు చేయాల్సిన అవసరాన్ని కమిషన్ గుర్తించలేదు. అంటరానితనానికి, కుల వివక్షకు వ్యతిరేకంగా పోరాడిన దళితులపై అగ్రకుల భూస్వాములు సాంఘిక బహిష్కరణలకు పాల్పడుతున్నారు. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో 80 శాతం మంది దళితులు భూమిపై ఆధారపడి కూలీలుగా బ్రతుకుతున్నారు. భూసంస్కరణలు అమలు జరిగి, భూస్వాముల భూములను భూముల్లేని దళితులకు పేదలకు పంపిణీ చేస్తే భూస్వాముల పెత్తనం తగ్గుతుంది. దళితుల ఆర్థిక పరిస్థితి మెరుగుపడి వారిని ఎదిరించి బ్రతకకలిగే స్థిమత దళితులకు వస్తుంది. కులవివక్షను, అంటరానితనాన్ని శాశ్వతంగా నిర్మూలించేందుకు పోరాడగలిగే శక్తినిచ్చే ప్రధానమైన ఈ సమస్యపై కమిషన్ స్పందించలేదు. కాబట్టి కులవివక్ష, అంటరానితనం, నిర్మూలనకు కమిషన్ నూచనలే సరిపోవు. కమిషన్ సూచనలతో పాటు వీటిని సైతం అమలు చేసుకొనేందుకు ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచార నిరోధక చట్టాన్ని పటిష్టంగా అమలు పరిచేందుకు దళితులు, గిరిజనులు, బలహీన వర్గాలు, లౌకిక భావాలు గల వారందరూ ఐక్యంగా ఉద్యమించాలి. దయాదాక్షిణ్యాలతో కాదు హక్కులను పోరాడి సాధించుకోవాలనే అంబేద్కర్ సూక్తిని సదా గుర్తుంచుకుని ముందుకు సాగాలి. ★

అంబేద్కర్ ప్రతిపాదించిన జాతీయ సామ్యవాదం

1. పరిశ్రమలు - అవి కీలకమైనవి కానివ్వండి లేక కీలకమైనవిగా ప్రకటించినవి కానివ్వండి, ప్రభుత్వ అధీనంలో వుండాలి.

2. పరిశ్రమలు కీలకమైనవి కాక అవి ప్రధాన పరిశ్రమలు కనుక అయివుంటే అవి ప్రభుత్వం అధీనంలో వుండి ప్రభుత్వం చేత నడపబడాలి లేదా అందుకు ఒక సంస్థను నెలకొల్పాలి.

3. బీమా ప్రభుత్వ గుర్తాధిపత్యం కింద వుండాలి. ప్రతి వయోజన పౌరుడూ తన వేతనాన్ని అనుసరించి జీవితబీమా చేసేటట్టు ప్రభుత్వం ఒత్తిడి తెస్తూ చట్టం చేయాలి.

4. వ్యవసాయం ప్రభుత్వ పరిశ్రమగా ఉండాలి.

5. బీమా, వ్యవసాయ భూమి మొదలైన పరిశ్రమలు ప్రయివేటు వ్యక్తుల అధీనంలో వుంటే ప్రభుత్వం వాటిని హక్కు భుక్తం చేసుకోవాలి. భూస్వామిగా గాని, కౌలుదారు లేదా తనఖాదారుగా భూమిపై హక్కుల్ని స్వాధీనపర్చుకుని ఆ విలువకు సరిపడా డిబెంచర్ల రూపంలో పరిహారం చెల్లించాలి.

6. డిబెంచరుదారు తనెప్పుడు డబ్బు తీసుకోడానికి అర్హుడో ప్రభుత్వమే నిర్ణయించాలి.

7. డిబెంచరును బదిలీ చేయవచ్చు. అది వంశపారంపర్యంగా వచ్చే ఆస్తి. కాని డిబెంచరుదారుగాని, బదిలీ తీసుకున్న వ్యక్తిగాని ఆ భూమిపై లేదా పరిశ్రమపై తిరిగి హక్కు పొందటానికి వీలులేదు.

8. డిబెంచరుదారు చట్టం నిర్ణయించిన వడ్డీని డిబెంచరుపై పొందటానికి అర్హుడు. అది ద్రవ్యరూపంలోనో లేక వస్తువు రూపంలోనో అది చెల్లించే ప్రభుత్వం ఇష్టం.

9. వ్యవసాయ పరిశ్రమను ఈ కింద సూచించిన విధంగా వ్యవస్థీకరించాలి.

(i) వశపర్చుకున్న భూమిని నిర్ణీత సైజులో కమతాలుగా విభజించి గ్రామంలో ఉన్నవారిని

కౌలుదారుగా నిర్ణయించి సాగుకు ఈ కింది షరతుల ప్రకారం ఇవ్వాలి.

(అ) కమతాన్ని సమిష్టి వ్యవసాయంగా సాగు చేయాలి.

(ఆ) ప్రభుత్వం వారు జారీ చేసిన నిబంధనల ప్రకారమే భూమిని సాగు చేయాలి.

(ఇ) కమతం మీద చెల్లించిన ఖర్చులు పోను మిగిలిన ఉత్పత్తిని కౌలుదారు నిర్ణయించిన పద్ధతి ప్రకారం తమలో తాము పంచుకోవాలి.

(ii) కులమత వివక్షత లేకుండా గ్రామంలోని అందరికీ భూమిని కౌలుకివ్వాలి. భూస్వామిగానీ, కౌలుదారుగానీ, భూమిలేని కూలీగాని లేని పద్ధతిలో అది జరగాలి.

(iv) సమిష్టి వ్యవసాయానికి ఆర్థిక సహాయం అందించే బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. అది నీరు, వశువులు, వనిముట్లు, ఎరువులు, విత్తనాల రూపంలో వుంటుంది.

(iii) ప్రభుత్వానికి ఈ కింది విషయాలలో అధికారం వుంటుంది.

(అ) వ్యవసాయ ఉత్పత్తిపై ఈ దిగువ ఖర్చులు విధించటానికి

(ఆ) భూమి ఆదాయంలో కొంత భాగం

(ఇ) డిబెంచరుదారుకు చెల్లించటానికి కొంత భాగం.

(ఈ) సరఫరా చేసిన పెట్టుబడి వస్తువుల వినియోగానికి చెల్లించటానికి కొంత భాగం

(ఉ) నియమాలు ఉల్లంఘించిన కౌలుదారుపై చర్య తీసుకొనేందుకు అది కావాలని భూమిని సరిగా వాడుకోక వదిలివేయటం లేదా సమిష్టి వ్యవసాయం పట్ల వివక్షత చూపించటం ద్వారాగాని.

10. సాధ్యమైనంత తొందరలో వధకాన్ని అమలులోకి తీసుకురావాలి. ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ వధకాన్ని చేపట్టిన పది సంవత్సరాలకు అది మించకూడదు. ★

దర్బన్ అనుభవాల నుండి పాఠాలు నేర్చుకుందాం..!

పని-పుట్టుక ఆధారితంగా సాగుతున్న కుల పీడనను గత ఏడాది అగస్టులో దక్షిణాఫ్రికాలోని దర్బన్లో జరిగిన సదస్సు దృష్టికి తీసుకెళ్లేందుకు దళిత బృందాలు, మేధావులు, ప్రజాస్వామ్యవాదులు చైతన్యయుత ప్రయత్నం చేశారు. కులాధారిత అణచివేతను చర్చకు రాకుండా చేసేందుకు భారత ప్రభుత్వం తీవ్రంగా ప్రయత్నించింది. కుల వివక్ష తీవ్రత గురించిన తమ భయాంకరానుభవాలను పీడితులు-బాధితులు.. దర్బన్ వేదికపై విన్నవించారు. దర్బన్ వెళ్ళిన (ప్రభుత్వేతర) ప్రతినిధి బృందంలో డాక్టర్ కంచ ఐలయ్య కూడా ఉన్నారు. దళిత బహుజన మేధావి, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయంలో రాజనీతిశాస్త్ర విభాగం ప్రొఫెసర్ డాక్టర్ కంచ ఐలయ్యతో.. ఓయు లీసెర్స్ స్కాలర్ వాగీష్ 'ప్రజాశక్తి' తరపున జరిపిన ఇంటర్వ్యూ ముఖ్యాంశాలు:

దర్బన్ సదస్సు ప్రాధాన్యత ఏమిటి ?

తమ బాధలను.. వ్యధలను ప్రపంచానికి విప్పించేందుకు పీడితులకు లభించిన వేదిక దర్బన్. జాతి వివక్షకు వ్యతిరేకంగా పోరాటం సాగిన దక్షిణాఫ్రికాలో ఈ చర్చ జరగడం సందర్భోచితం కూడా. దీనివల్ల దేశంలోని దాదాపు 75 కోట్ల మంది (దళితులతో కలుపుకుని) ప్రజలు.. తామనుభవిస్తున్న కడగండ్లను, కన్నీటి వ్యధలను సాటి సమాజానికి వ్యక్తీకరించేందుకు పనికొచ్చిన వేదిక దర్బన్. అతి నికృష్టమైన అణచివేతకు, అమానుషత్వానికి గురౌతూ ఇటీవలి కాలంలోనే చైతన్యవంతులై వివిధ రూపాల ద్వారా పోరాడుతూ ముందుకు సాగుతున్న దళితులు... తమ బాధల గాధను అంతర్జాతీయ సమాజానికి వివరించేందుకు, ఇతరుల నుండి నేర్చుకునేందుకు ఉపకరించిందీ సదస్సు. అందుకే దీనికింత ప్రాధాన్యతేర్పడింది. దళితులపై పెరుగుతున్న దాడులకు వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు ఊపందుకుంటున్న కాలమిది. హిందూత్వ శక్తులు అణిచివేత ఎజెండాను పరిపాలనా స్థానం నుంచి బహిరంగంగా ముందుకు తెస్తున్నాయి. రెండు విరుద్ధ శక్తుల మధ్య ఘర్షణ జరుగుతున్న స్థితిలో జాతి వివక్ష తదితరాంశాల మీద ఈ సదస్సు జరిగింది. కుల వివక్ష సమస్యను దర్బన్ వేదికపై ప్రస్తావించడం ద్వారా దళిత బహుజనులు ఆశించిన ప్రయోజనమేమిటి?

ప్రస్తుతం వరకు ఐక్యరాజ్య సమితి ఒక

ప్రాధాన్యతగల్గిన అంతర్జాతీయ సంస్థ. తన సభ్య దేశాల్లోని పౌర సమాజంపై, ప్రభుత్వాల పనితీరుపై వ్యాఖ్యానించి సూచనలు చేయగల సంస్థగా ఐరాసకు గుర్తింపుంది. 'జాతి వివక్ష' విషయంలో ఐరాస చేసిన కృషి ఆఫ్రికా దేశాల జాతి విముక్తి పోరాటాలకు ఎంతగానో తోడ్పడింది. ఏదేని ప్రధాన సమస్య మీద అంతర్జాతీయ సమాజాన్ని ఆలోచింపజేసే వేదికగా ఐక్యరాజ్య సమితి పనిచేస్తున్నది. అంతేకాదు, మానవీయ ప్రాధాన్యతలపట్ల ప్రపంచ దేశాలు అనుకూలంగా స్పందించేందుకూడా కృషి చేస్తున్నది. ఐరాస ఎజెండాలో కుల వివక్ష (పని-పుట్టుక ఆధారిత వివక్ష) చేరిందంటే.. ఆ సమస్యను యావత్ప్రపంచం సాధికారికంగా పరిగణనలోకి తీసుకుందని అర్థం. దీని ఫలితంగా ఐరాస నిధులను కుల వివక్ష నిర్మూలనకు మళ్ళించే అవకాశమే ర్పడుతుంది. దళిత బహుజనుల విద్యావసరాలు తీర్చేందుకు, సాంస్కృతిక వికాసానికి, ఇతర ప్రధాన అవసరాలకు నిధులు సమకూరేందుకు మార్గం సుగమమవుతుంది. ప్రెవేటైజేషన్, లిబరలైజేషన్ కారణంగా దళితుల, బహుజనుల, ఆదివాసుల సంక్షేమాన్ని గురించి ఈ ప్రభుత్వం ఆలోచించడం లేదు. ఈ స్థితిలో మానవాభివృద్ధికి లభించే అంతర్జాతీయ సహాయం ఎంతోకొంత పనికొస్తుంది. సమస్యను అంతర్జాతీయ సంస్థ దృష్టికి తేవడం ద్వారా ఈ ప్రయోజనాలనాశించడం అత్యాశేం కాదు.

అమ్మ పెట్టదు.. అడుక్కోనివ్వదు... అన్నట్లుగా భారత ప్రభుత్వం ప్రవర్తించింది. భారత

ప్రభుత్వం.. అగ్రకుల ఆధిపత్య శక్తుల ప్రతినిధిగా మాట్లాడింది. కుల వివక్ష నిర్మూలనకు ఎంతోకొంత పనికొచ్చే అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సహాయాన్ని అందకుండా చేసింది. ఎడాపెడా అప్పులు చేసే ప్రభుత్వం.. దళిత జీవితాలను మార్చగల్గిన మానవీయ సాయాన్ని మాత్రం అడ్డుకుంది. కులపీడన నిర్మూలనకు ఏ కోణం నుంచి సహాయ సహకారాలందినా అంది పుచ్చుకోవాల్సిన ప్రభుత్వం... దర్బన్లో నిస్సిగ్గుగా ప్రవర్తించి తన హిందూ అగ్రకుల మత ఛాందసాన్ని ప్రదర్శించింది. అంతర్జాతీయ చర్చలోకి కుల సమస్యను తీసుకురావడం వల్ల దళిత బహుజన ప్రజానీకం పొందగల్గే కొద్దిపాటి ప్రయోజనాలను భారత ప్రభుత్వం కాలరాచింది.

కులం-జాతి ఒకటి కావని, అందుకే జాతి వివక్ష సదస్సులో కుల సమస్య ప్రస్తావన అనవసరమన్న భారత ప్రభుత్వ వాదనపై మీ కామెంట్?

కులం-జాతి వేర్వేరనే చర్చ... సమయాన్ని వృథా చేసేందుకే పనికొస్తుంది. జాతి వివక్షను మించి దారుణమైందీ కుల వివక్ష. జాతిలో కనీసం ఐక్యత ఉంటుంది. విడగొట్టి పాలించి పీడించే దుర్నీతి కుల నిర్మాణంలో ఉంది. నిమ్మ కులాలుగా పేర్కొనబడుతున్న చాలా కులాలు.. అనార్య జాతులే. జాత్యహంకార మనస్తత్వమే కులాహంకారానికి ప్రాతిపదిక. జాతీయోద్యమ కాలంలో 'ఆర్య' భావ ప్రచారం ఉద్దేశపూర్వకంగానే జరిగింది. దీనికి సమాధానంగానే ద్రవిడ ఉద్యమం వచ్చింది. ఆర్య

సిద్ధాంతాధారంగా హిట్లర్ పాలన సాగుతున్నప్పుడు కూడా ఆర్య భావన గొప్పదంటూ ఇక్కడి హిందూత్వ శక్తులు ప్రచారం చేయడం గమనించాల్సిన విషయం.

సాంస్కృతిక చిహ్నాల విషయంలో జాతి వివక్ష మనస్తత్వం ముందరికొస్తోంది. మెజారిటీ భారతదేశ ప్రజల జీవితావసరాలను తీర్చే ఉపఖండపు దేశీయ జంతువైన బర్రెకు ఎటువంటి గుర్తింపు లేదు. కానీ, తెల్లజాతి జంతువైన ఆవును పవిత్రమైందిగా ప్రకటించడం ఒక వివక్ష రూపమే. మెజారిటీ ప్రజల జీవితాలకు, విశ్వాసాలకు ఎటువంటి విలువనివ్వకపోవటం, అసహ్యించుకోవడం మనకు నిత్యం కనిపిస్తున్నదే. కుల వ్యవస్థకు మూలం 'వర్ణ' వ్యవస్థ. ఇది జాతి సంబంధ దురహంకార భావన. తిరస్కరించలేని జాతి వాద పునాదులు కుల వ్యవస్థకున్నాయి. పని-పుట్టుక ప్రాతిపదికన వ్యక్తిని, అతని/ఆమె సామాజిక హోదానూ నిర్ణయించే చెడ్డ వ్యవస్థను వివక్షాపూరితం కాదనడం... జాతి వివక్షతకంటే తక్కువైనదనడం... వాటిని కలిపి చర్చించరాదనడం... అదేదో దేశపు అతి రహస్య అంతర్గత వ్యవహారమన్నట్టుగా వ్యవహరించడం - ఇదంతా కపటంతో కూడుకున్న దగుల్పాజీ చర్య తప్ప మరోటి కాదు.

'జాతీయ మానవ హక్కుల సంస్థ, షెడ్యూల్డ్ కులాల తెగల పార్లమెంటరీ కమిటీ - ఈ రెండూ తమ అధికారిక పత్రాల్లో కుల వివక్షను దానితో సంబంధమున్న అణచివేతను, అసౌకర్యాలను పూసగుచ్చాయి. అయినప్పటికీ అంతర్జాతీయ సదస్సులో ఆ వాస్తవాన్ని మన ప్రభుత్వం ఒప్పుకోకపోవడం.. దాని అగ్రకుల స్వభావానికి నిదర్శనం.

భారత అధికార ప్రతినిధి బృందం కూడా కుల సమస్య-వివక్ష లేదనే వాదించింది. ఈ బృందంలో మైనారిటీ మతపు మంత్రి, దళిత ఎంపీలు, దళిత మంత్రులు ఉన్నారు. బానిస వ్యవస్థను సమర్థించడానికి యజమానులు బానిసలనే వాడుకుంటారన్న నిజం మరోసారి ఇక్కడ రుజువైంది. సుశీల్ కుమార్ షిండే, బంగారు లక్ష్మణ్, సంఘప్రియ గౌతమ్.. ఈ ముగ్గురూ దళితులై ఉండి కూడా కుల వివక్ష గురించి బహిరంగంగా మాట్లాడకపోవడం... బానిస మనస్తత్వానికి పెద్ద ఉదాహరణ. స్వేచ్ఛగా అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచడం 'జాతీయ ప్రయోజనాల'కు భంగకరమన్నట్టుగా ప్రవర్తించడం పొరపాటు. ప్రతినిధి బృందంలోని దళితులు తాము, తమవారు అనుభవిస్తున్న తిరస్కారాన్ని, అసహనాన్ని నిర్లక్ష్యాన్ని బయటికి చెప్పకపోవడాన్ని 'జాతీయత'గా పేర్కొంటే.. అంతకు మించిన అప్రజాస్వామికం ఇంకోటి ఉండదు. 'జాతీయ ప్రయోజన'మంటే కత్తి లేని కులతత్వమేనని అర్థం చేసుకోవాలి. దళిత, బహుజన, ఆదివాసీ జన బాహుళ్యానికి ప్రయోజనం చేకూర్చేదే నిజమైన 'జాతీయ ప్రయోజనం'గా నిర్వచించాల్సిన సమయమొచ్చింది. భారతజాతికి

ప్రాతినిధ్యం వహించే ఈ మెజారిటీ ప్రజల ప్రయోజనం 'జాతీయ ప్రయోజనం' కాదని వాదించడం దుర్మార్గం.

దర్బన్ సదస్సులో దళితుల వాణి వినిపించినంతగా వివక్షకు గురవుతున్న ఇతర కులాల సమస్య గురించి ప్రస్తావన రాలేదు. ఎందుకిలా జరిగింది?

కుల నిర్మూలన-కుల అణచివేత మీదే చర్చంతా కేంద్రీకృతమైంది. పీడితులు(విక్టిమ్స్)గా తమ స్థితిని బలంగా చెప్పుకునే తీరులో దళితులు సమీకృతులయ్యారు. వివక్షకు గురౌతున్న ఇతర కులాలకు చెందిన వారు దళితుల్లాగా సంఘటితం కావాల్సింది. పీడితులను కలవనీయకపోవడంలోనే కుల వ్యవస్థ దుర్మార్గం ఇమిడుందన్న విషయాన్ని గుర్తిస్తేనే సంఘటిత శక్త్యర్పడుతుంది. అతి తీవ్రంగా

మానసిక బానిసత్వాన్ని

వదిలించుకుని, కులాధారిత అణచివేతకు.. వివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వాన్ని, పౌర సమాజాన్ని స్పందించేట్టు చేయడానికి ప్రయత్నాలు సాగాల్సిన అవసరాన్ని మనమంతా గుర్తించాలి. ఈ ప్రయత్నంలో.. కృషిలో తీవ్ర వ్యతిరేకతను ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుందన్న విషయాన్ని కూడా మనం గమనంలో ఉంచుకోవాలి. దర్బన్ పరిణామాల నుండి మనం నేర్చుకోవాల్సిన పాఠాలివే. చైతన్యయుతంగా, సంఘటితంగా, నిర్మాణాత్మకంగా ప్రయత్నాలు సాగించకపోతే.. తమ బాధలను సాధికారికంగా చెప్పుకునే స్థితిని కుల వివక్షాపీడితులు కోల్పోయే ప్రమాదమేర్పడుతుంది. వీటన్నిటిని.. దర్బన్ అనుభవాల నుండి గ్రహించాలి.

వివక్షకు గురైన దళితులు.. తమ ఆగ్రహాన్ని, డిమాండ్లను ముందుకు తెస్తున్న తీరు, మిగతా పీడితులకు మార్గాన్ని నిర్దేశించడం భాయం. దళితేతర పీడిత కులాల వారు దళితులతో కలిసి కుల పీడనకు, అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా నిర్ణయాత్మకంగా కృషి చేయాల్సింది.

మన వరకూ దర్బన్ సదస్సు సాధించిందేమిటి? భవిష్యత్ కార్యాచరణ ఎలా ఉండాలి?

దర్బన్ సదస్సేదో గొప్ప విజయం సాధించిందనుకోవడం లేదు. వాస్తవానికిది విజయానికీ, పరాజయానికీ సంబంధించిన వ్యవహారం కాదు. చివరి కార్యాచరణ పథకంలో పని-పుట్టుక ఆధారిత వివక్షకు సంబంధించిన పేరా 73 చేరి ఉంటుంటే.. అది చెప్పుకోదగ్గ ప్రయోజనమై

ఉండేది. ఇక్కడ నేను 'ప్రయోజనం' గురించే చెబుతున్నాను.

దళితులెదుర్కొంటున్న వివక్ష ప్రపంచానికి స్పష్టంగా తెలిసింది. ముఖ్యంగా ఎన్టీఓ ఫోరమ్లో తమ సమస్యలను, వాటి కారణాలను సూటిగా.. శక్తివంతంగా చెప్పగలిగారు. దక్షిణాఫ్రికా అధ్యక్షులు తొబోమబెకి, క్యూబా అధ్యక్షులు ఫైదల్ కాస్ట్రో, మేరీ రాబిన్సన్ వంటి ప్రముఖులు కుల వివక్ష గురించి తెలుసుకుని స్పందించారు. అనేక దేశాల ప్రతినిధులకు కుల వివక్ష గురించి లోతుగా తెలియజెప్పే అవకాశం దర్బన్ వేదిక ద్వారా కలిగింది. ఇతర దేశాల్లోని బాధితులతో కలిసి అనుభవాలను పంచుకునే సావకాశం మనకు దొరికింది. దళితులకు, వివక్షా పీడితులకు ఇదొక అంతర్జాతీయ వేదికగా పనికొచ్చింది. ఇవి కొన్ని ప్రయోజనాలు మాత్రమే.

డ్రాఫ్ట్ డిక్లరేషన్లో చర్చకు స్వీకరించిన పని-పుట్టుక ఆధారిత వివక్ష (పేరా 73) చివరి డిక్లరేషన్లోగానీ ప్రోగ్రామ్ ఆఫ్ ఆక్షన్లోగానీ అధికారికంగా చోటుచేసుకోకపోవడం గురించి కొంత చెప్పాల్సింది. కుల అణచివేత, అమానుషతపట్ల నామమాత్రపు ఆందోళనను వ్యక్తీకరించకుండా కనీసపు మానవత్వాన్ని కూడా మన ప్రభుత్వం ప్రదర్శించలేదు. పైగా 'పని-పుట్టుక' పద బంధంలోంచి 'పని' పదాన్ని తొలగించేందుకు తీవ్రంగా ప్రయత్నించింది. చివరికి ఏకాభిప్రాయం రాకుండా చేసి ఆ అంశాన్ని పక్కకెళ్ళేలా చూసింది. అగ్రవర్ణ బ్రాహ్మణీయ పాలకవర్గం.. కులానికి ఎంతటి ప్రాధాన్యతనిస్తున్నదో ఈ చర్య ద్వారా బయటపడింది. కులం మీద చర్చ జరిగితే.. అది, హిందూ మతంలోని అసమానతల పైకి మళ్ళుతుందని, అంతిమంగా అంతర్జాతీయ ఒత్తిడి కూడా వస్తుందని భావించింది. తమ 'వర్ణ సౌధం' బద్దలుకాకుండా ఉండేందుకు వేసిన ఎత్తుగడలు ప్రపంచం ముందు, దళిత బహుజన, ఆదివాసీ పీడిత ప్రజానీకం ముందు బహిరంగమైనయే.

మానసిక బానిసత్వాన్ని వదిలించుకుని, కులాధారిత అణచివేతకు.. వివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రభుత్వాన్ని, పౌర సమాజాన్ని స్పందించేట్టు చేయడానికి ప్రయత్నాలు సాగాల్సిన అవసరాన్ని మనమంతా గుర్తించాలి. ఈ ప్రయత్నంలో.. కృషిలో తీవ్ర వ్యతిరేకతను ఎదుర్కోవాల్సి ఉంటుందన్న విషయాన్ని కూడా మనం గమనంలో ఉంచుకోవాలి. దర్బన్ పరిణామాల నుండి మనం నేర్చుకోవాల్సిన పాఠాలివే. చైతన్యయుతంగా, సంఘటితంగా, నిర్మాణాత్మకంగా ప్రయత్నాలు సాగించకపోతే.. తమ బాధలను సాధికారికంగా చెప్పుకునే స్థితిని కుల వివక్షాపీడితులు కోల్పోయే ప్రమాదమేర్పడుతుంది. వీటన్నిటిని.. దర్బన్ అనుభవాల నుండి గ్రహించాలి. ★

జాత్యహంకారం.. జాతి వివక్ష.. పరమత ద్వేషం... తత్సంబంధిత అసహనాలకు వ్యతిరేకంగా ఐరాస అధ్యక్షాన దర్బన్ లో ఏర్పాటైన ప్రపంచ సదస్సు వారంరోజులపాటు చర్చలు సాగించి ఒక ప్రకటననూ, కార్యాచరణ కార్యక్రమాన్ని ఆమోదించింది. పదహారు దేశాల నేతలతో సహా మొత్తం 163 దేశాల నుండి ప్రతినిధులు ఈ సదస్సులో పాల్గొన్నారు.

వివిధ రూపాల్లో వ్యక్తమవుతున్న జాత్యహంకారానికి, జాతి వివక్షకు వ్యతిరేకంగా ప్రపంచవ్యాప్త పోరాటంలో పరిమితంగానే అయినప్పటికీ దర్బన్ సదస్సొక ప్రధానమైన ముందడుగుగా చెప్పొచ్చు. సదస్సు ఆమోదించిన ప్రకటన-కార్యాచరణ కార్యక్రమం ద్వారా అంతర్జాతీయ, ప్రాంతీయ, జాతీయ స్థాయిలో జాత్యహంకారానికి, వివక్షకు వ్యతిరేకంగా సభ్య దేశాలు చర్యలు తీసుకోనున్నాయి.

అమెరికా.. తన విశ్వసనీయ మిత్రుడైన ఇజ్రాయీల్ తో కలిసి సదస్సు నుంచి ఉపసంహరించుకోవడమనేది సదస్సు ముఖ్యాంశాల్లో ఒకటి. తన వైఖరి ప్రపంచాభిప్రాయానికి దూరంగా ఉందన్న విషయాన్ని అమెరికా మరోసారి తెలియజెప్పుకుంది. జాతీయ క్షిపణి రక్షణ ప్రణాళికను ముందుకు తేవడంలో.. పర్యావరణ పరిరక్షణకు సంబంధించిన కోట్లాది డాలర్లను ఏకవక్షంగా తోసి వుచ్చడంలో వ్యవహరించినట్లుగానే.. జాత్యహంకార వ్యతిరేకం పోరాట విషయంలో కూడా అంతర్జాతీయ అభిమతానికి భిన్నమైన తన మనోగతాన్ని అమెరికా వెల్లడించింది.

అమెరికాలో (ఆర్థిక, సామాజిక) జాతి వివక్ష నెలకొన్న విషయం అందరికీ తెలిసిందే. తమ దేశంలోని శ్వేత జాతీయులు, వలస శక్తులు చేపట్టిన అత్యంత హేయమైన బానిస విధానంపట్ల క్షమాపణ చెప్పాలన్న డిమాండ్ ను తప్పించేందుకుగాను.. ఏకంగా సదస్సు నుండే బయటికెళ్ళిపోయింది.

యూదు దురహంకారానికి వ్యతిరేకంగా పాలస్తీనీయుల పోరాటం... మరో ప్రధానాంశంగా సదస్సు ముందుకొచ్చింది. పాలస్తీనా ప్రజలపట్ల కిరాతకంగా వ్యవహరిస్తున్న ఇజ్రాయీల్ చర్యలను ఖండించే ముసాయిదా ప్రకటనలోని పదజాలాన్ని నిరసిస్తూ అమెరికా, ఇజ్రాయీల్ దేశాలు సదస్సు నుంచి నిష్క్రమించాయి. అయినప్పటికీ సదస్సు భగ్నం కాలేదు. ఇజ్రాయీల్-పాలస్తీనా సమస్యపై ఆమోదయోగ్యమైన పదజాలంతో చర్చను కొనసాగించాలని ఐరోపా యూనియన్ కు చెందిన

దర్బన్ లో భారత అధికార ప్రతినిధి బృందం సిగ్గుమాలిన తీరు

ప్రకాష్ కరత్

దేశాలు నిర్ణయించాయి. విదేశీ దురాక్రమణలోని పాలస్తీనీయుల దుస్థితిపట్ల ఆందోళనను వ్యక్తం చేసేలా రాజీ కుదిరింది. స్వయం నిర్ణయాధికారానికి, స్వతంత్ర దేశ ఏర్పాటుగాను పాలస్తీనీయులకు గల అవిభాజ్య హక్కును ప్రకటన గుర్తించింది. పాలస్తీనాకు మద్దతునిస్తున్న అరబ్ దేశాలు, తృతీయ ప్రపంచ దేశాలు దృఢ వైఖరిని చేపట్టినందునే ఇది సాధ్యమైంది. తమ పోరాటానికి సదస్సులో మద్దతు వ్యక్తమవటంతో పాలస్తీనీయులకు మనోస్థైర్యం చేకూరినట్లయింది.

దళితులపై సాగుతున్న కుల అణచివేతను సదస్సు అజెండాలో చేర్చేందుకు సాగిన ప్రయత్నాలు (అధికారిక ప్రతినిధి బృందం వ్యతిరేకించినందున) సాధ్యపడలేదు. భారత ప్రభుత్వ వైఖరికి విరుద్ధంగా జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘం ప్రతినిధి బృందం సూత్రబద్ధ వైఖరిని అవలంబించింది. సదస్సు చర్చా పరిధిలోకి కుల అణచివేత కూడా వస్తుంది గనుక.. చర్చలో దానికూడా స్థానం కల్పించాలని యీ బృందం వాదించింది. దళితులపై సాగుతున్న కుల అణచివేతను సదస్సు అజెండాలో చేర్చాలన్న డిమాండ్ కు మొట్టమొదటగా మద్దతును ప్రకటించిన జాతీయ పార్టీ సిపిఎం. ఈ సంగతిని గుర్తుంచుకోవాలి.

స్వయం నిర్ణయాధికారానికి, స్వతంత్ర రాజ్య స్థాపనకూ గల హక్కుకు మద్దతునిచ్చేదిగా యీ ముసాయిదా వుంది. భద్రత విషయంలో ఇజ్రాయీల్ కు గల హక్కులను గుర్తిస్తూ, దాదాపుగా నిలిచిపోయిన శాంతి క్రమానికి మద్దతు పలికేలా రాజీ వరిష్కారానికి (ఈ ముసాయిదా) రూపమిచ్చింది.

జాత్యహంకారానికి వ్యతిరేకంగా మొట్టమొదటి ప్రపంచ సదస్సు 1978లో జరిగింది. పుట్టుకపై ఆధారపడిన జాతివివక్షను

అది నిర్వహించడానికి తోసిపుచ్చింది. దక్షిణాఫ్రికాలోని జాత్యహంకార వ్యవస్థకు పాతినిధ్యం వహిస్తున్న వ్యవస్థీకృత జాతివాదాన్ని అరమరికల్లేకుండా ఖండించింది. జాత్యహంకార వ్యతిరేక రెండవ ప్రపంచ సదస్సు 1983లో జరిగింది. ఇది కూడా.. వ్యవస్థీకృత జాత్యహంకారాన్ని ఖండించింది. జాత్యహంకారంపై చారిత్రక విజయానంతరం... జాత్యహంకార/బానిసత్వ సమస్యపై దర్బన్ సదస్సు మరింతగా దృష్టిని కేంద్రీకరించింది. బానిసత్వాన్ని అమలుచేసిన పాపానిగాను క్షమాపణ చెప్పడంతోపాటుగా.. నష్టపరిహారానికి తగిన సూచనలను సదస్సు అజెండాలో వుంచాలన్న డిమాండ్ ను ఆఫ్రో-ఆసియన్ దేశాలు ముందుకు తెచ్చాయి. బానిసత్వం- వలసవాదం... ఈ రెండింటినీ 'మానవజాతికి వ్యతిరేకంగా జరిగిన నేరంగా' నిర్వచిస్తున్న యీ ప్రతిపాదనను అమెరికా తీవ్రంగా వ్యతిరేకించింది. సదస్సును విడిచి వెళ్ళాలని అది నిర్ణయించుకుంది. అంగీకృత సూత్రం కోసం ఐరోపా యూనియన్ అన్వేషించింది. సుదీర్ఘ చర్చలనంతరం ప్రకటన వెలువడింది. బానిసత్వం, బానిస వ్యాపారం, సముద్రాంతర బానిస వ్యాపారం, జాత్యహంకారం, వలసవాదం, భ్రాతృహననం తదితరాల ఫలితంగా సంభవించిన అనేకానేక బాధలనూ, కోట్లాదిమంది స్త్రీ పురుషులూ.. పిల్లలూ అనుభవించిన దుర్భర దుస్థితిని ఈ ప్రకటన నమోదు చేసింది. ఆఫ్రికాకు ఆర్థిక నేహాయం, రుణ విమోచన, దారిద్ర్య నిర్మూలన.. తదితరాలకు సంబంధించిన కార్యక్రమాల అవసరాన్ని సదస్సు గుర్తించింది. దీనితోపాటే విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల పెంపుదలకూ, మార్కెట్ అందుబాటుకూ ముడివేయటం జరిగింది.

వలసవాదానికి సంబంధించిన అత్యంత హేయమైన.. అమానుషమైన అంశాల్లో ఒకటేమిటంటే- ఐరోపా.. అమెరికాల్లోని పెట్టుబడిదారీ శక్తులు అమల్చేసిన బానిసత్వం. ఈ శక్తులు.. లక్షలాదిమంది ఆఫ్రికన్లను బానిసలుగా

(మిగతా 20వ పేజీలో)

భూమిమంల్ ప్రకటన

(21వ శతాబ్దానికి దళితుల కోసం సరికొత్త పథక రచన అనే అంశంపై 2002 జనవరి 12, 13 తేదీలలో భోపాల్‌లో జరిగిన సదస్సులో ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించబడింది)

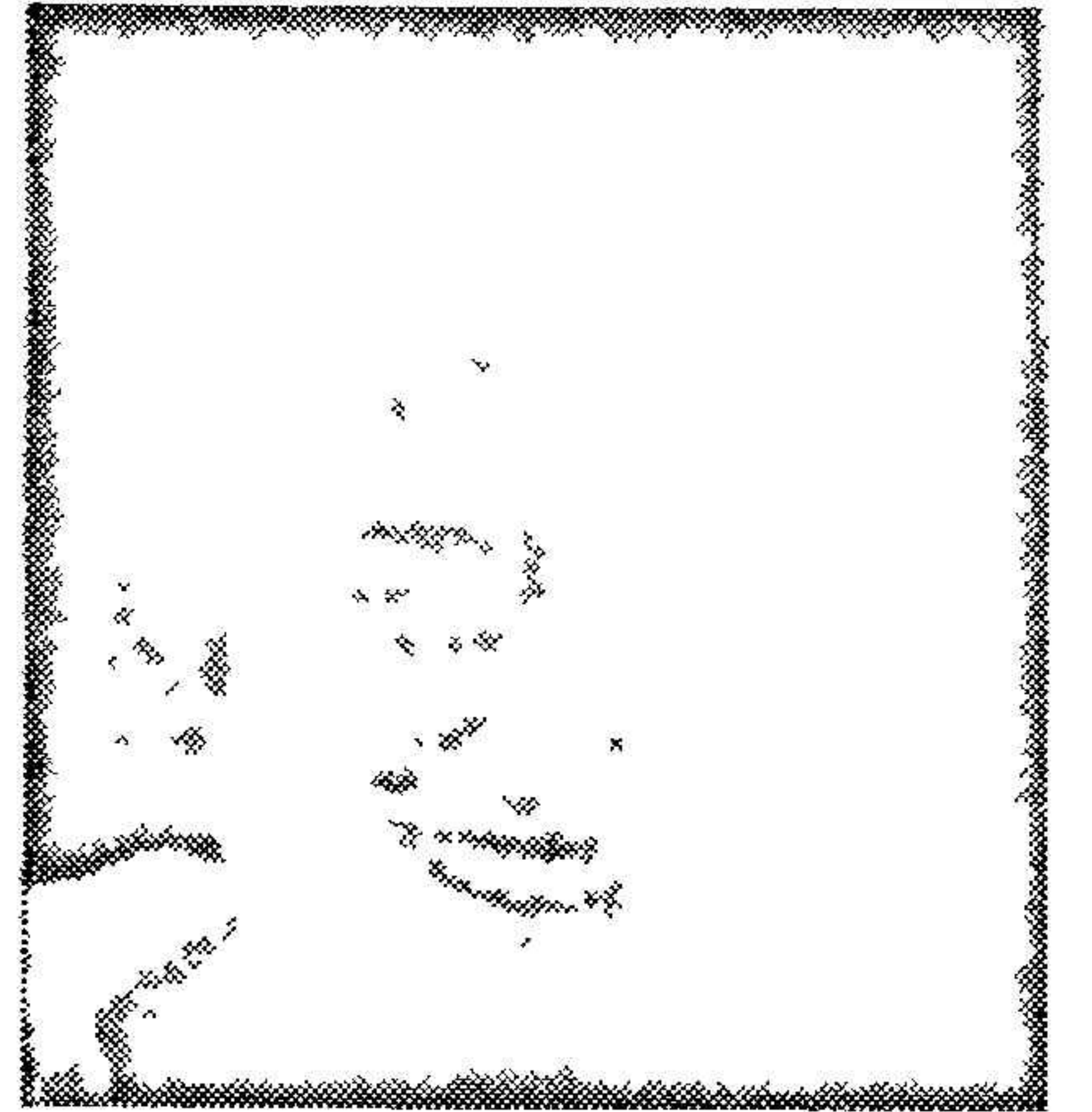
దేశంలోని 25 కోట్ల మంది ప్రజల సంక్షేమం, న్యాయం మొదలైన అంశాల గురించి చర్చించడానికి 2002, జనవరి 12, 13తేదీల్లో భోపాల్ సదస్సులో సమావేశమైన మేధావులమూ, కార్యకర్తలమూ అయిన మేము.

బాబా సాహెబ్ డాక్టర్ బి.ఆర్. అంబేద్కర్ విశ్వసించిన సాంఘిక ప్రజాస్వామ్య ఆశయంపైనా ఆయన పేర్కొన్నట్లుగా “ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వం ఉండాలంటే ప్రజాస్వామిక సమాజం ఉండాలి. సామాజికంగా ప్రజాస్వామ్యం లేకపోతే నామమాత్రపు ప్రజాస్వామ్యానికి ఏ విలువా లేదు” అన్న ఆయన మాటలపైనా ఎలా విశ్వాసాన్ని ప్రకటిస్తూ

భారత రాజ్యాంగంలో పేర్కొన్న పౌర సమాజపు ఆశయాలను ముఖ్యంగా రాజ్యాంగ పీఠికలో పేర్కొన్న న్యాయం, స్వేచ్ఛ, సమానత్వం, సౌభ్రాతత్వం అన్న అంశాల పట్ల భారత ప్రభుత్వ నిబద్ధ ప్రకటనను ఆమోదిస్తూ అంతర్జాతీయ మానవ హక్కుల ప్రకటనను, ఐక్యరాజ్యసమితి ఇతర అంశాలలో ఉన్న సూత్రాలనూ వాటికి అనుగుణంగా నడిచేందుకు మనదేశం చూపిన

సిద్ధపాటును గుర్తిస్తూ అడవుల పైన, అటవీ ఉత్పత్తులపైనా ఆదివాసులకు న్యాయబద్ధంగా చారిత్రకంగా వున్న హక్కుల్ని కూడా గుర్తిస్తూ ఆదివాసీ తెగలు, ముఖ్యంగా ఆదివాసీ స్త్రీలు దేశంలోని సుసంపన్నమైన జీవన వైవిధ్యాన్ని, సహజ వనరులనీ, సంస్కృతిని, నాగరికతనూ పరిరక్షించేందుకు నిర్వహిస్తున్న పాత్రను గుర్తిస్తూ, ఎస్సీ, ఎస్టీలకు నిర్ణయాధికారానికి సంబంధించిన అన్ని స్థాయిల్లోనూ తగిన ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వాలన్న అవసరాన్ని గుర్తిస్తూ, బాబాసాహెబ్ తన ప్రజల కోసం సాగించిన పోరాటాలను సాధించిన చారిత్రక హక్కులను గుర్తు చేసుకుంటూ, స్వతంత్రం వచ్చి 54 సంవత్సరాలు గడిచినా తర్వాత కూడా దళితులకి కనీస మానవ హక్కులు నిరాకరించబడ్డాయని అత్యంత క్రూరమైన అణచివేత రూపాలను, వివక్షణ వెలకతనూ ఎదుర్కొంటున్న వాస్తవాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకొని, సమాజంలో మొత్తంగా ముఖ్యంగా రాజకీయ నాయకత్వం, అధికారులు, కార్యకర్తలు కలసికట్టుగా దేశంలోని అత్యంత అణచివేతకు గురవుతున్న వారి నీమగ్ర అభివృద్ధి కోసం కృషి చేయాల్సిన అవసరాన్ని పునరుద్ఘాటిస్తూ, దళితులకు అనుకూలమైన విధానాలను అమలు చేయడానికి చాలా మేరకు రాజకీయ పక్షాలు సంసిద్ధంగా లేకపోయినప్పటికీ ఈ క్లిష్ట పరిస్థితిలో మన పోరాటాన్ని ముందుకు తీసుకువెళ్ళాల్సిన బాధ్యతను గుర్తు చేసుకుంటూ, స్వతంత్ర సమయంలో దళిత సమస్య పరిష్కారానికి జరిగిన ఒప్పందం గానీ, అందుకు సామాజికంగా వచ్చిన ఆమోదం కానీ మొత్తం వమ్ము అయిపోయిందన్న విషయాన్ని గుర్తిస్తూ, దళితులకు న్యాయం చేయడానికి గణతంత్రాన్ని రూపొందించిన, పెద్దలు చేసిన ప్రతిజ్ఞలను అమలు చేయడానికి సరికొత్త సామాజిక ఆమోదాన్ని సాధించడానికి అన్నిస్థాయిల్లోనూ ఒక

విజ్ఞమైన ప్రజాస్వామిక చర్చ ద్వారా సాధించవచ్చని విశ్వసిస్తూ అదే సమయంలో జరిలమైన కుల వ్యవస్థ దాని కారణంగా ఏర్పడిన నిచ్చన మెట్ల సంబంధాలూ, వివక్షల పట్ల జాతి మనస్తత్వం విమర్శనాత్మకంగా లేకపోవడాన్నీ, క్రూరమైన హింసకూ, అధిక్యతా భావానికి కులం కారణమన్న వాస్తవికతను గుర్తించ నిరాకరించడాన్నీ గుర్తిస్తూ, ఈనాడు మన పోరాటాలు ప్రజాస్వామికంగా, రాజ్యాంగ బద్ధంగా నడవాల్సిన అవసరముందన్న బాబాసాహెబ్ అభిప్రాయాన్ని పునరుద్ఘాటిస్తూ, అంబేద్కర్ తర్వాత దళిత మేధావి వర్గం విముక్తి పోరాటాన్ని ముందుకు తీసుకుపోవడంలోనూ దేశ మేధో జీవితంపైన ప్రభావం చూపడంలోనూ విఫలమైనందుకు విచారం వ్యక్తం చేస్తూ దేశంలోనూ బయటా జరుగుతున్న విముక్తి ఉద్యమాలతోనూ, మానవ హక్కుల ఉద్యమంలో దళితులు ఉమ్మడి లక్ష్యంతో మమేకం కావలసిన అవసరాన్ని గుర్తిస్తూ, వెలివేతల, వివక్షల వ్యవస్థను సవాల్ చేసే ఏ ఉద్యమాన్నైనా కుల హిందూ నమాజమూ, వ్రభుత్వంలోకీ, వ్రచార సాధనాలలోకీ, స్వచ్ఛంద సేవారంగంలోకీ చొచ్చుకుపోయిన దాని విషపు కోరలతో నాశనం చేయడానికి ప్రయత్నిస్తామన్న స్పృహతోనే, స్త్రీలు ముఖ్యంగా దళిత స్త్రీలు సమాజంలో అణగారిన వర్గాలుగా వున్నారనీ, బహురూపాలలో వారు వివక్షకు గురవుతున్నారనీ కులం, మతం, పితృస్వామ్యం వారిని తీవ్ర వివక్షకు గురి చేస్తున్నాయన్న విషయాన్ని పేర్కొంటూ, ప్రపంచ వ్యాప్తంగా సమాన అవకాశాల కోసం, కలుపుకునే తత్వం కోసం వివక్షకు, వెలివేతలకూ, కుల

“ఒక మనిషిని దేవునిలా కొలవడం మంచిది కాదు. వ్యక్తి పూజ వినాశనానికి దారి తీస్తుంది. దానిని మొగ్గలోనే త్రుంచివేయాలి. మీ సమస్యలన్నీ ఒక్కరి మీద ఉంచడం వల్ల మీకు ఒకరి మీద ఆధారపడటం అలవాటైపోతుంది. తద్వారా మీరు కర్తవ్యాల నుండి విముఖులై బాధ్యతా రహితంగా ప్రవర్తించడానికి అవకాశముంది. మీరు ఇలాంటి భావాలకూ, ఆలోచనలకూ తావిచ్చినట్లయితే మీ పరిస్థితి నీటి ప్రవాహంలో కొట్టుకుపోయే కొయ్యదుంగల కంటే ఏ మాత్రమూ మెరుగ్గా వుండదు.”

- అంబేద్కర్

సమాజానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్యకరణ, పౌర సమాజ నిర్మాణం దిశగా వస్తున్న మార్పుల పవనాలను ఆహ్వానిస్తూ, ప్రగతి, సమానత్వం, న్యాయం, శాంతి సామరస్యం అన్న విశ్వసూత్రాలకు ఈ దేశం యింకా ఏ మాత్రం మినహాయింపుగా మిగలదన్న ఆశతో, దళితుల కనీసావకాశాలను, హక్కులను సాధించేందుకు కృషి చేయడానికి మమ్మల్ని మేం పునరంకితం చేసుకొంటూ అదే సమయంలో కింది అంశాలను పరిష్కరించక పోతే ఎంతటి ఉద్యమమైనా, ప్రభుత్వ అనుకూల ప్రయత్నాలైనా దళితులకు అంటరానితనం దోపిడీల నుండి విముక్తి చేయలేదని ప్రకటిస్తున్నాం. అందుకు

21వ శతాబ్దానికి 21 అంశాల ప్రణాళికలను మేం డిమాండ్ చేస్తున్నాం

1. సామాజిక ఆర్థిక అభివృద్ధి కోసం ప్రతి దళిత కుటుంబానికి తగినంత సాగుయోగ్యమైన భూవసతి కల్పించాలి. మిగులు భూములు, ప్రభుత్వ రెవెన్యూ భూములు, దేవాలయ భూములను నిర్దిష్ట కాల పరిధిలో పంపిణీ చేయడానికి ప్రభుత్వం అన్ని ప్రయత్నాలూ చేయాలి. అవసరమైతే ప్రభుత్వం సాగుభూమిని కొనుగోలు చేసి దళితులకు పంచి పెట్టాలి.
2. గ్రామీణ, నగర ప్రాంతాల్లోని ఉమ్మడి వనరులలో దళితులకు సమానమైన వాటాను అనుభవించే విధంగా చట్టం చేసి దాన్ని పటిష్టంగా అమలు పర్చాలి. దళితులకు న్యాయపరమైన పరిష్కారాలు అందకుండా చేసే సుదీర్ఘమైన వ్యాజ్యాలు లేకుండా చట్టాన్ని సవరించాలి.

3. దళిత వ్యవసాయ కూలీలకు జీవనానికి తగిన వేతనాన్ని పొందే హక్కు, స్త్రీలకు సమాన వేతనం, పని భద్రత, మెరుగైన పని పరిస్థితులు సంక్షేమ పథకాలు మొదలైన అంశాలను కల్పించే చట్టం తీసుకురావాలి. చట్టాన్ని ఉల్లంఘించిన వారిని చట్టపరంగా శిక్షించాలి.

4. దళితుల భూములను ఆక్రమించుకొన్న దళితేతరుల నుండి తగిన పరిహారం చెల్లించడానికి గాను ఆ పరిహారాన్ని అంచనా కట్టడానికి ఆ భూములు యజమానులు కానీ, లేదా వారి రక్తబంధువులను కానీ గుర్తించి వారికి ఆ భూములను తిరిగి ఇవ్వడానికి, అక్రమ ఆక్రమణదారులపైన చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకోవడానికి కోర్టుల్లో కేసులు నడపడానికి జాతీయ, రాష్ట్ర స్థాయిల్లో చట్టబద్ధపరమైన కమిటీలు ఏర్పాటు చేయాలి.

5. పరాయీకరణ చెందిన ఆదివాసుల భూములను పూర్తిగా తిరిగి ఇచ్చేయడానికి చర్యలు చేపట్టాలి. అడవులపైనా, అటవీ ఉత్పత్తులపైనా వారి హక్కులను తిరిగి కల్పించాలి. వారికి పునరావాసం కల్పించాలి. తమ భూమిల్ని, అడవుల్ని లాభదాయకంగా వినియోగించుకునే వారికి వనరులనూ, నైపుణ్యతా శిక్షణలను అందించాలి. ద్యాములు, అభివృద్ధి చెందిన ప్రాజెక్టుల వలన నిర్వాసితులైన దళితులను ఆయా ప్రాజెక్టుల్లో వాటాదారులుగా చేర్చుకోవాలి.

6. ఎస్సీ, ఎస్టీలకు తగిన వాటా లభించేలా పెట్టుబడిని ప్రజాస్వామీకరించాలి. తగినంత మదుపు వనరులతో దళితులు మార్కెట్ ఆర్థిక

వ్యవస్థలోకి ప్రవేశించే విధంగా తగిన విధంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు చేయాలి. దళితులు మార్కెట్లో నిలదొక్కుకోవడానికి కావలసిన శక్తి సామర్థ్యాలను పెంపొందించుకోవాలి.

7. వెట్టిచాకిరీ (నిర్మూలన) చట్టం 1976ను సమర్థ వంతంగా అమలు చేయాలి. బాల కార్మిక వ్యవస్థను నిర్మూలించడానికీ, దళితుల గౌరవం స్వేచ్ఛలు కలిగించడానికి తగిన చర్యలు చేపట్టాలి. తదనుగుణంగా అవసరమైన చట్ట సవరణలు చేయాలి.

8. దేశంలోని పౌరులందరికీ ముఖ్యంగా ఎస్సీ, ఎస్టీలకు స్త్రీ, పురుషులను ఆరోగ్యంగా, సంక్షేమంగా జీవించడం, ఆహారం, రక్షిత మంచినీరు, బట్ట, గృహ వసతి, ప్రజావైద్యం, సామాజిక భద్రత, జీవన వేతనం, కనీసం 5 ఎకరాల సాగుభూమి లేదా ఆదాయం కలిగిన ఉపాధి పొందే హక్కుల్ని కల్పిస్తూ భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 21ని సవరించాలి. కనిష్ట ఆర్థికాదాయం వున్న వారికి మత ప్రమేయం లేకుండా ఈ హక్కులను కల్పించడానికి ప్రాధాన్యతనివ్వాలి.

9. దళితులందరికీ తప్పనిసరి, ఉచిత ఉన్నత ప్రమాణాలు కలిగిన విద్యను తక్షణం కల్పించాలి. నిరక్షరాస్యుల సంఖ్య, స్థాయిని బట్టి తగిన నిధులను కేటాయించాలి. బాల కార్మికుల ఆదాయంతో కుటుంబ ఆదాయం సమకూర్చుకుంటున్న కుటుంబాలకు తగిన పరిహారాన్ని కల్పించాలి. స్కాలర్షిప్ల సంఖ్యనూ, నగదు మొత్తాన్నీ పెంచాలి. ఎస్సీ, ఎస్టీల బడుల్లో మౌలిక సదుపాయాలను పెంపొందించి మార్కెట్లో నిలదొక్కుకునేందుకు వీలైన వృత్తి విద్యాకోర్సులను సాంకేతిక విద్యను అందించాలి.

10. ప్రాథమిక స్థాయి నుండి సాంకేతిక, వృత్తి విద్యా స్థాయి వరకు అన్ని ప్రభుత్వ ప్రయివేటు విద్యా సంస్థల్లోనూ రిజర్వేషన్ కల్పించాలి. తక్కువ ఆదాయం కలిగిన దళిత పిల్లలందరికీ ప్రభుత్వ ఖర్చుతో నాణ్యమైన విద్యను అందించాలి. ప్రతి ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు ప్రవేశాలలో భిన్నత్వాన్ని చూపించాలి.

11. మహిళల్లో ఎస్సీ, ఎస్టీ మహిళలు ప్రత్యేక కేటగిరీకి చెందిన వారిగా గుర్తించి జనాభా లెక్కల్లోనూ, చేపట్టిన చర్యల నివేదికల్లోనూ, వారి లెక్కలు ప్రత్యేకంగా నిర్వహించాలి. అభివృద్ధిలోనూ, మార్కెట్ ఎంటర్ప్రైజెస్లోనూ, నిధుల కేటాయింపుల్లోనూ, విద్యలో రిజర్వేషన్లోనూ, ఉపాధి, ఆరోగ్య సదుపాయాల్లోనూ వారిని ప్రధాన

“మనం సాంఘిక, రాజకీయ హక్కులతో కూడిన సమానత్వం కోసం పోరాడాలి. పోయిన హక్కులు తిరిగి పొందటానికి ప్రార్థనలు, బ్రతిమాలడాలు పనికి రావు. పోరాడాలి. పోరాడి తెచ్చుకోవలసిందే. నోరులేని మేకలనే బలి ఇస్తారు. కాని సింహాలను బలి ఇవ్వరు. గుర్తుంచుకోండి”

- అంబేద్కర్

ప్రపంచంలోకి తీసుకురావడానికి రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయిలో ప్రణాళికలను రూపొందించాలి. జాతీయ, రాష్ట్రస్థాయిలోని ఎస్సీ, ఎస్టీ కమీషన్లు, మహిళా కమీషన్లు దళిత స్త్రీల పరిస్థితిపై అధ్యయనం చేసి నివేదికలు తీసుకువచ్చేలా ఆదేశించాలి.

12. 1989 ఎస్సీ, ఎస్టీ అత్యాచారాల నిరోధక చట్టాన్ని, 1995 రూల్స్ని త్రికరణ శుద్ధిగా అమలు చేయాలి. ముఖ్యంగా దళిత స్త్రీలపై జరుగుతున్న అత్యాచారాల విషయంలో చట్టాన్ని కఠినంగా అమలు చేయాలి. అత్యాచారాలకు పాల్పడే ఆధిపత్య కులాల వారినీ, కుల ఘర్షణలకు ఆజ్యం పోస్తున్న వారినీ వారికి అనుగుణంగా వ్యవహరించే పోలీసులనీ తగిన విధంగా ప్రాసిక్యూట్ చేసి శిక్షించాలి. దాడులకు పాల్పడే వాళ్ళు తమ కులం మొత్తం మద్దతునూ, రక్షణనూ పొంది చట్టం నుండి తప్పించుకొంటున్న దృష్ట్యా సామాహిక శిక్షా పద్ధతులను రూపొందించాలి.

13. దేశంలోని ప్రభుత్వ సంస్థలన్నింటిలోనూ, యూనివర్సిటీలు, విద్యా సంస్థలు, రిజిస్టర్డ్ సంస్థల్లోనూ ఎస్సీ, ఎస్టీలకు తగిన ప్రాతినిధ్యం కల్పించాలి. ఈ విధమైన సూత్రాలను పాటించని సంస్థలకు గుర్తింపునూ, ప్రభుత్వ నిధులనూ రద్దు చేయాలి. అన్ని ప్రైవేట్ పరిశ్రమలు, కార్పొరేట్ సంస్థల్లోనూ దళితులను తక్షణం సిబ్బందిగా తీసుకోవాలి.

14. అన్ని రాష్ట్ర, కేంద్ర బడ్జెట్ కేటాయింపులూ ఎస్సీ, ఎస్టీల నిష్పత్తికి అనుగుణంగా జరగాలి. దళితుల కోసం కేటాయించిన నిధులను వేరే దానికి ఉపయోగించినా, పక్క దారిపట్టించినా తగిన శిక్ష విధించాలి.

15. ప్రతి ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు సంస్థ సామాజికంగా వెనుకబడిన వారిని సప్లయర్లగా తీసుకోవాలి. అన్ని సరుకులూ సేవల్లోనూ డీలర్షిప్ వైవిధ్యం ఉండాలి. సప్లయర్లగా, డీలర్లగా దళితులను తీసుకోవాలి.

16. ఎస్సీ, ఎస్టీలను రక్షించడానికి పూర్తి బాధ్యతను ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. అత్యాచారాలు జరిగే అవకాశమున్న ప్రాంతాలను గుర్తించి పోలీసు బలగాలను మోహరించాలి. అత్యాచారాల నిరోధక చట్టం పేర్కొన్నట్లుగా దళితులకు ఆత్మరక్షణ కోసం ఆయుధాల లైసెన్సులను యివ్వాలి. గ్రామస్థాయి నుండి దళితుల ఆత్మరక్షణ దళాలను ఏర్పరచుకోవడాన్ని చట్టబద్ధం చేయాలి. దళితులకు ఆత్మరక్షణ కోసం ఆయుధాలను ఉపయోగించడంలో శిక్షణ నివ్వాలి.

17. అవమానకరమైన పాకీవృత్తిని తక్షణం నిర్మూలించాలి. వారికి ప్రత్యామ్నాయ, మన్నికైన ఉపాధి సౌకర్యాలు, పునరావాస చర్యలు చేపట్టాలి. 1993 డ్రై లెట్రీన్ల నిర్మాణం పాకీ పనివారిని పనిలో పెట్టుకోవడం నిషేధ చట్టాన్ని కఠినంగా అమలు చేయాలి. ముఖ్యంగా రైల్వేలు, రక్షణ శాఖ, స్థానిక మునిసిపాలిటీలలో చట్టాలను ఉల్లంఘిస్తున్న వారిని శిక్షించాలి.

18. జాతీయ, రాష్ట్ర ఎస్సీ, ఎస్టీ కమీషన్లు సపాయి కర్మచారీ కమీషన్ నివేదికలను మరుసటి సంవత్సరమే పార్లమెంట్లోనూ, రాష్ట్ర అసెంబ్లీలోనూ చర్చించడం తప్పనిసరిగా చేయాలి. ఈ వార్షిక నివేదికలు, చేపట్టిన చర్యల నివేదికలు ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండాలి. వాటిపైన చట్టం నిర్దేశించిన విధంగా చర్యలు చేపట్టాలి.

19. భూమి, పన్ను రాయితీతో సహా ప్రభుత్వం నుండి లబ్ధిపొందుతున్న ప్రైవేటు సంస్థలు, పరిశ్రమలు కార్పొరేట్ రంగం అంతా రిజర్వేషన్ విధానం అమలు చేయాలి. ఈ భిన్న రంగాల డిమాండ్లను తీర్చే విధంగా దళితులకు సుశిక్షితలను చేయాలి.

20. న్యాయవ్యవస్థ, రక్షణ శాఖల్లోని అన్ని స్థాయిల్లోనూ ఎస్సీ, ఎస్టీలకు రిజర్వేషన్ అమలు చేయాలి. నామినేషన్ విధానాన్ని తీసివేసి న్యాయ వ్యవస్థలో పారదర్శకమైన నియామక విధానాన్ని అమలు చేయాలి.

21. గత 25 సంవత్సరాలుగా రిజర్వేషన్ అమలు తీరు పట్ల రెండు సంవత్సరాలలోపు వాస్తవ పత్రాన్ని తీసుకువచ్చి చర్చ కోసం పార్లమెంటు, రాష్ట్ర అసెంబ్లీల ముందు ఉంచాలి. యుద్ధ ప్రాతిపదిక మీద బ్యాక్లాగ్ పోస్టులన్నింటినీ భర్తీ చేయాలి. దళితుల కోసం కేటాయించిన ఆ పోస్టులను దళిత అభ్యర్థుల చేతనే భర్తీ చేయాలి.

★

భారత అధికార ప్రతినిధి బృందం సిగ్గుమాలిన తీరు

(17వ పేజీ తరువాయి)

పట్టుకుని అమ్మేశాయి. తొలినాటి పెట్టుబడిదారీ విధానంలోని అత్యంత హేయమైన ఘటనల్లో ఇదొకటి. దీనికి ముందు శ్వేతజాతి వలసవాదులు అమెరికా ఖండంలోని దేశీయులపై అత్యంత భయంకరమైన వూచకోత సాగించారు. విదేశీ వ్యవహారాల సహాయమంత్రి ఒమర్ అబ్దుల్లా నేతృత్వంలోని భారత అధికారిక ప్రతినిధి బృందం... దర్బన్లో నిస్సారమైన పాత్రను నిర్వహించింది. ఇజ్రాయిల్ దుశ్చర్యలను తీవ్రంగా ఖండించేందుకు భారత ప్రభుత్వ తిరస్కరణ మొదటి అంశం. యూదు దురహంకారవాదంలోని ప్రతీకూత లక్షణాలను గుర్తించేందుకూడా ఈ ప్రతినిధి బృందం సిద్ధపడలేదు. యూదు దురహంకారాన్ని దీర్ఘకాలంగా వ్యతిరేకిస్తున్న భారతదేశ విధానానికిది విరుద్ధం. యూదు దురహంకారాన్ని జాత్యహంకారంగా పేర్కొంటున్న ఐరాస తీర్మానాన్ని వ్యతిరేకించేందుకు కూడా ఒమర్ అబ్దుల్లా బృందం సిద్ధపడింది. బిజెపి ప్రభుత్వానికీ, ఇజ్రాయిల్ ప్రభుత్వానికీ మధ్య (అమెరికా ఆశీస్సులతో) ఏర్పడిన అపవిత్ర పొత్తును యీ (ఇజ్రాయిల్ అనుకూల) వైఖరి ప్రతిబింబిస్తున్నది. బానిసత్వం-బానిస వ్యాపారం వల్ల కలిగిన నష్టాన్ని పూడ్చాలన్న డిమాండ్కు మద్దతుగా భారత్ గళం గట్టిగా వినిపించలేదు.

అధికార ప్రతినిధి బృందం చేపట్టిన మరో క్షుద్ర వైఖరేమిటంటే... కుల అణచివేత గురించి సదస్సులో ఎలాంటి ప్రస్తావననైనా వ్యతిరేకించటం. కుల అణచివేత గురించిన దళిత కార్యకర్తల ప్రచారాన్ని "అతిశయోక్తితో కూడింది. తప్పుదోవ పట్టించేందుకు మాత్రమే జరుగుతోంది. భారత దేశంలో కుల వివక్షకు సంబంధించిన కల్పిత సాక్ష్యంపై యిది ఆధారపడింద"ని ఒమర్ అబ్దుల్లా చెప్పారు. ఇది, భారత దేశంలోని కుల అణచివేతను నిరాకరించడమే కాదు, ..సమాన హక్కులు-సామాజిక న్యాయం కోసం పోరాడుతున్న దళితుల ఆకాంక్షలను అవమానించడమే అవుతుంది. 'పని-పుట్టుక' ఆధారిత వివక్ష గురించి తెలిపే ముసాయిదాలోని 73వ పేరాను కూడా భారత ప్రతినిధి బృందం గట్టిగా వ్యతిరేకించింది. వృత్తిపై ఆధారపడిన కుల వివక్షకు వర్తిస్తుంది కనుక.. పై పదబంధంలోని 'పని' పదాన్ని తొలగించాలంటూ భారత ప్రతినిధి బృందం పట్టుబట్టింది.

ఒక్క విషయం మాత్రం స్పష్టమైంది. దళితులపై సాగుతున్న కుల అణచివేతను సదస్సు అజెండాలో చేర్చేందుకు సాగిన ప్రయత్నాలు (అధికారిక ప్రతినిధి బృందం వ్యతిరేకించినందున) సాధ్యపడలేదు. భారత ప్రభుత్వ వైఖరికి విరుద్ధంగా జాతీయ మానవ హక్కుల సంఘం ప్రతినిధి బృందం సూత్రబద్ధ వైఖరిని అవలంబించింది. సదస్సు చర్చా పరిధిలోకి కుల అణచివేత కూడా వస్తుంది గనుక.. చర్చలో దానికూడా స్థానం కల్పించాలని యీ బృందం వాదించింది. దళితులపై సాగుతున్న కుల అణచివేతను సదస్సు అజెండాలో చేర్చాలన్న డిమాండ్కు మొట్టమొదటగా మద్దతును ప్రకటించిన జాతీయ పార్టీ సిపిఎం. ఈ సంగతిని గుర్తుంచుకోవాలి. అధికారిక సదస్సుకు ముందు జరిగిన స్వచ్ఛంద సంస్థల అనధికార సదస్సులో భారత దేశంలో దళితులపై సాగుతున్న అణచివేత స్వభావాన్ని, అస్పృశ్యత వంటి అమానుష ఆచారాన్ని ప్రధానంగా నొక్కిచెప్పటం జరిగింది. ఈ విషయంలో తన తిరోగమన వైఖరితో భారత ప్రభుత్వం తనను తాను అవమానించుకుంది.

ప్రపంచవ్యాప్తమైన జాత్యహంకారాన్ని తొలగించే నిర్దిష్టమైన చర్యలకు దారితీసే ఫలితాలను దర్బన్ సదస్సు (ఈ తరహాకు చెందిన అన్ని సదస్సుల్లో వలెనే) యివ్వగలదని వూహించలేదు. అది చేసిందల్లా ఏమిటంటే.. ప్రపంచవ్యాప్తంగా జాత్యహంకార అణచివేతకూ, వివక్షకూ వ్యతిరేకంగా సాగుతున్న పోరాటాలకు చట్టబద్ధతనూ, బలాన్ని అందించడం మాత్రమే. యధాతథ పరిస్థితి సంరక్షకులుగా వున్న అమెరికా తదితర సామ్రాజ్యవాద దేశాల వైఖరిని బహిర్గతమొనర్చటంలో దర్బన్ సదస్సు చాలావరకు జయప్రదమైంది.

★

సామాజిక న్యాయం

కాదు కేవలం నినాదం

అణగారిన వర్గాల చైతన్య ప్రవృత్తి

ఎండమావితో తీరదు దిటా

ప్రజాశక్తితో చెయ్యాలి సైతం

ప్రజాశక్తి

తెలుగు దినపత్రిక

చందా వివరాలు :

3 నెలలకు : రూ. 189/-

6 నెలలకు : రూ. 378/-

1 సంవత్సరానికి : రూ. 756/-

హెడ్ ఆఫీస్: డొర్ నెం. 1-1-298/4, 1వ లైన్, ఆశోక్ నగర్, హైదరాబాద్-500020, ఫోన్ : 7673787, 7673786, 7613505, 7665420, ఫ్యాక్స్ : 040-7639921. e-mail : praja.hyd@prajasakti.org.in, విజయవాడ ఎడిషన్: గవర్నర్ పేట, విజయవాడ-520002, ఫోన్ : 579071, 576277, ఫ్యాక్స్ : 0866-575303 e-mail : praja.vja@prajasakti.org.in, విశాఖపట్నం ఎడిషన్: 49-54-1/1, ప్లాట్ నెం. 75, బాలాజీ హిల్స్, విశాఖపట్నం-13, ఫోన్: 534895, 534896, ఫ్యాక్స్ : 0899-534897, e-mail : praja.vsp@prajasakti.org.in, తిరుపతి ఎడిషన్: ప్లాట్ నెం. 16,17, ఎ.పి. ఇండస్ట్రియల్ ఎస్టేట్స్, రెణుగుంట రోడ్, తిరుపతి, ఫోన్ : 71997, 71998.

జిల్లా షెడ్యూల్డ్ కులాల సేవా సహకార సంఘము ఆదిలాబాద్

వార్షిక ప్రణాళిక 2001-2002

2001-2002 సం॥లో (3055) షెడ్యూల్డ్ కులాల లబ్ధిదారులకు ఆర్థిక సహాయము చేయుటకు రూ॥ (581.65) లక్షలు ఖర్చుచేయుటకై ఆంధ్రప్రదేశ్ షెడ్యూల్డ్ కులాల ఆర్థిక సహకార సంస్థ హైదరాబాదు వారు లక్ష్యముగా నిర్ణయించినారు. (595.431) లక్షల వ్యయంతో 3310 మంది లబ్ధిదారులకు అభివృద్ధి పథకాలు మంజూరు చేయబడినవి.

వివిధ పథకాల క్రింద నిర్ణయించబడిన లక్ష్యాలు మరియు 31-03-2002 వరకు సాధించిన ప్రగతి వివరములు :

క్రమ సంఖ్య	పథకము పేరు	లక్ష్యము				మంజూరి			
		యూనిట్లు	లబ్ధిదారులు	విస్తీర్ణం	ఆర్థిక వ్యయం	యూనిట్లు	లబ్ధిదారులు	విస్తీర్ణం	ఆర్థిక వ్యయం
1ఎ	భూమి కొనుగోలు పథకం	400	400	600.00	180.00	91	91	175.47	24.728
1బి	చిన్న నీటి పారుదల విభాగం								
	1. బోర్ బావులు	50	150	250.00	26.40	103	204	404	45.666
	2. సామూహిక బావులు	50	100	125.00	16.25	112	401	381	36.40
	3. విద్యుత్ మోటార్లు	-	-	-	-	26	41	107	4.705
	పండ్ల తోటల పెంపకము	500	500	500.00	25.00	239	239	400	20.00
1డి.	భూమి అభివృద్ధి పథకం	500	500	1000.00	25.00	641	641	1167.08	29.18
	1 అసైన్మెంట్/సర్ప్లస్	-	-	-	-	-	-	-	-
	2. వట్టివాగు	-	-	-	-	-	-	-	-
2ఎ	ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.డి.సి రుణ సహాయంతో ఎస్.ఇ.ఎస్	100	100	-	100.00	87	87	-	104.576
2బి	బ్యాంకు రుణ సహాయంతో	105	105	-	52.50	209	294	-	160.051
3ఎ	తోళ్ల పరిశ్రమ (Flayers & Tanners)	50	50	-	10.00	62	62	-	9.93
3బి.	జోగినుల పునరావాస స్వయం ఉపాదిపథకం	50	50	-	10.00	79	79	-	15.70
3సి	ఎన్.ఎస్.కె.ఎఫ్.డి (ఎస్.ఇ.ఎస్)	-	-	-	-	-	-	-	-
3డి	పాకిపని వారల విముక్తి పథకం	-	-	-	-	-	-	-	-
3ఇ	సానిటరీ మార్ట్	500	500	-	100.00	146	520	-	105.25
4ఎ	స్త్రీల స్వయం సహాయ సంఘాలు	-	-	-	-	-	-	-	-
4బి	మైక్రో క్రెడిట్లు	500	500	-	25.00	570	570	-	28.500
5ఎ	కంప్యూటర్ శిక్షణ పథకం	50	50	-	6.00	21	21	-	7.145
5బి	ఇతర శిక్షణ పథకాలు	50	50	-	3.50	60	60	-	3.50
6.	లబ్ధిదారుల అవగాహన	-	-	-	2.00	-	-	-	0.10

జిల్లా షెడ్యూల్డ్ కులాల సేవా సహకార సంఘం

క్రమ సంఖ్య	పథకాలు	14.4.2002		రిమార్కులు	అంబేద్కర్ జయంతి
		లబ్ధిదారులు	మొత్తం		
1	ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.డి.సి (ఎస్.ఇ.ఎస్)	7	7.819	ఆస్తులు	సందర్భంగా ఈ ప్రక్కన పట్టికలో చూపిన మేరకు ఆస్తుల పంపిణీ
2.	స్కావెంజర్స్ (ఎన్.ఎస్.ఎఫ్.డి.సి)	0	0.000	ఆస్తులు	
3.	భూముల అభివృద్ధి	0	0.000	చెక్కులు	
4.	మైక్రో క్రెడిట్	200	10.000	చెక్కులు	
5.	జోగిన్లు	41	8.200	చెక్కులు	
6.	స్వయం ఉపాధి	90	66.000	రుణ మంజూరు	
7.	చిన్నతరహా నీటి పారుదల పథకములు	181	34.137	ఆస్తులు	
8.	శిక్షణా కార్యక్రమము (కంప్యూటర్ మినహా)	60	3.500	శిక్షణ కార్యక్రమముల ప్రారంభం	
	మొత్తం :	579	129.656		

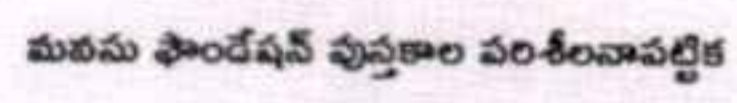
శ్రీ ఎ.లక్ష్మారెడ్డి

ఎస్.సి.కార్పొరేషన్ ఇ.డి. ఆదిలాబాద్

కె.రామకృష్ణారావు

ఐ.వి.ఎస్. కలెక్టర్, ఆదిలాబాద్ జిల్లా.

పుస్తకం సంఖ్య	KRSA101M271
పుస్తకం పేరు	ప్రజాశక్తి
తారీఖు	23 February 2025
ముందు లెట్టు	yes
వెనుక లెట్టు	yes
ముత్తం పేజీలు	25
పెద్ద సైజు పేజీలు	no
ఖాళీ పేజీలు	no
లేని పేజీలు	no
తయారు చేసినది	SAKSHI
పేజీలు విడదీసినది	SAKSHI
స్కాన్ చేసినది	AKSHAYA
పరీక్ష చేసినది	ROHITH
పేజీలు పరిచాలసినది	
ప్రింటింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
సంస్థ	Good